76STE JAARGANG No. 10285 WOENSDAG 23 DECEMBER 1959

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Uitgave: N.V. Paulus Drukkerij, Willemstad, Curaçao Kantoor: Conscientiesteeg: 27-29 ● Hoofdredacteur F. Verhorst, tel. 23138 ● Telefoon. Redac. . 23858 Advertentie: 23550 Abonnementen en Bezorging: 24399

Zestig doden in Rio de Janeiro

Brandende vliegtuigen op huizenblok neergestort

Boven Rio de Janeiro zijn gisteren twee vliegtuigen met elkaar in botsing gekomen en brandend op een woonwijk neergestort. Men vreest, dat bij dit ongeluk meer dan zestig mensen om het leven zijn gekomen.

Een Viscount van de Braziliaanse luchtvaartmaatschappij Viacao Aerea „Sao Paolo" met 26 passagiers en zes bemanningsleden aan boord, kwam in botsing met een militair lesvliegtuig. De piloot van het lesvliegtuig kon zich met zijn parachute in veiligheid brengen. De wrakstukken van beide toestellen vielen brandend op een zevental huizen, waarvan er vier verwoest werden. Ooggetuigen zagen mensen uit de neerstortende wrakstukken van de Viscount vallen.

Helikopters van het Braziliaanse leger zijn ingeschakeld om de slachtoffers op te halen, die over een groot gebied verspreid liggen. Zes kinderen, die in een van de huizen woonden, worden vermist. Een aantal mensen is gewond geraakt.

De piloot van het lesvliegtuig verklaarde na zijn landing, dat hij oefende in een gebied, dat speciaal voor oefenvluchten is bestemd, toen hij de Viscount plotseling voor zich zag. hij had maar te nauwernood zijn toestel kunnen verlaten, doordat zijn veiligheidsriem bleef vastzitten.

Onder de inzittenden van het verkeersvliegtuig bevonden zich drie vooraanstaande Braziliaanse journalisten: Lucia Miguel Pereira, Beljamin Cabello en Luciano Carneiro — allen medewerkers van het tijdschrift „Cruzeiro", dat eigendom is van de Braziliaanse ambassadeur in Londen.

Vorig jaar december is een vliegtuig van dezelfde maatschappij in de Golf van Rio de Janeiro gestort, waarbij twintig personen het leven hebben verloren.

KWALIJK

De UnPoCo heeft bij monde van zijn voorzitter, de heer Guillermo Rosario, een telegram gezonden aan Koningin Juliana. Het bevat een protest tegen „de vertraging" van de afhandeling van de zaak van de Cubaanse piloten, die onlangs op Aruba geland zijn. De vertraging, zeer schadelijk genoemd voor de goede verhoudingen tussen de Nederlandse Antillen en Venezuela, zou door de Antilliaanse regering met opzet worden nagestreefd om de verantwoordelijkheid op Den Haag af te schuiven.

Het komt ons voor, dat — waar het hier gaat om de uitwisseling van diplomatieke nota's — nog nauwelijks gesproken kan worden van vertraging, wanneer men bij deze vorm van diplomatiek contact de gebruikelijke gewoonten in aanmerking neemt.

Overigens bestaat er, zoals uit de berichtgeving zowel te Willemstad als Den Haag over de ontwikkeling na het incident der landing blijkt, op dit punt een wederzijdse overeenstemming, dat deze zaak valt onder het ministerie van buitenlandse zaken van de rijksregering, waarbij de Antilliaanse autoriteiten alle medewerking verlenen, die binnen de grenzen van de bevoegdheidsverdeling volgens het Statuut mogelijk en nodig is.

Ernstiger is intussen, dat dezelfde heer Rosario het oirbaar geacht heeft, tegelijkertijd een telegram te zenden aan de president van Venezuela. De tekst van dit telegram, in het Spaans gesteld, is van gelijke strekking doch drukt zich bij het oordeel over de Antilliaanse regering nog sterker uit.

Wij achten dit optreden van een politieke partij in een der Rijksdelen een belediging van het Koninkrijk en onthouden ons derhalve van publicatie van de tekst der telegrammen en verder commentaar op deze kwalijke geste.

Spreek ik met de Amigoe?

„Zondag was ik er op de Curaçaose luchthaven getuige van", aldus een abonnee, „dat een vrouw op leeftijd met haar kind de trappen afging op weg naar het vliegtuig. Onder aan de trap gekomen gleed de vrouw uit, waarbij het breekbare gedeelte van haar bagage de geest gaf. De vrouw zelf werd door omstanders op de been geholpen en kon met een grote bult op haar hoofd de reis vervolgen. Toen ik later eens aan een functionaris van de luchthaven verklaarde dat ik dat maar gevaarlijk vond, kreeg ik ten antwoord dat zo iets dagelijks voorkomt bij de trap naar de luchthaven. Daarom schonk men er niet veel aandacht aan. Als het werkelijk zo is dat het dagelijks voorkomt dan lijkt het mij tijd dat men die gladheid uit de wereld helpt voordat er een ernstig ongeluk gebeurt."

„Wij kunnen U meedelen", aldus een telefoontje, „dat de nachtmis voor het personeel en de genodigden van het zeemanshuis dit jaar in het Marinierskamp Suffisant gevierd wordt in tegenstelling tot vorige jaren toen men van de kapel in het hospitaal gebruik maakte. Na de nachtmis van twaalf uur heeft het traditionele ontbijt plaats voor genodigden in het zeemanshuis. Om half negen 's avonds zal men een

(Vervolgd naar pag. 2)

— opstand mislukt

Het schijnt, dat de poging tot opstand van 2 december jongstleden in Brazilië de inleiding had moeten zijn geweest van een revolutie, die door een vrije grote groep officieren van de drie takken van dienst zorgvuldig was voorbereid en omstreeks het einde van het jaar zou uitbreken.

De Braziliaanse minister van justitie zou in het bezit zijn van documenten, die zijn gevonden aan boord van een vliegtuig van de opstandelingen en waarin het programma van de omwenteling wordt uitgestippeld. De revolutie zou in de staat Amazone uitbreken, waarbij een guerilla-strijd zou worden gevoerd, die maandenlang zou worden gerekt totdat in het gehele land een „revolutionair klimaat" zou zijn geschapen.

Als de leider van de opstand wordt beschouwd luitenant-kolonel Huroldo Veloso, dezelfde, die twee jaar geleden een opstand probeerde te beginnen te Jacareacanga en thans in Buenos Aires als balling verblijf houdt. Men meent echter te weten dat ook officieren van de generale staf bij deze zaak betrokken zijn.

De poging tot opstand is om twee redenen mislukt. De eerste is, dat Veloso voortijdig het sein gaf in de veronderstelling, dat het tijdstip gunstig was. De andere reden zou zijn, dat officieren, die zich bij de beweging zouden aansluiten, van hun besluit terugkwamen, omdat zij overtuigd waren van het falen van de opstand.

In het revolutieplan was ook rekening gehouden met het geval, dat maarschalk Teixeira Lott, de minister van oorlog, het voornemen zou hebben gehad een militaire dictatuur in het land te stichten.

In dat geval voorzag het plan in het aanmoedigen van de officieren tot verzet.

Dé Braziliaanse minister van justitie is eveneens in het bezit van een lijst van de verantwoordelijke figuren. De arrestaties de vorige week van een half dozijn officieren en gisteravond die van een majoor van de luchtmacht, bewijst, dat de regering van plan is krachtig op te treden.

Inmiddels is het in het gehele land volslagen rustig.

Eisenhower terug in de V.S.

President Eisenhower is dinsdagavond kort voor middernacht plaatselijke tijd van zijn rondreis langs elf landen in Europa, Azië en Afrika in Washington teruggekeerd. Ondanks het koude weer waren enige honderden mensen naar de luchtbasis Andrews gekomen, waar de Boeing-707 landde na een vlucht van Casablanca met een tussenlanding in Goose Bay.

De president werd begroet door zijn vrouw en een groot aantal leden van de regering onder leiding van vice-president Nixon.

Zijn laatste heildronk op deze reis bracht hij uit op koning Mohammed V van Marokko in Casablanca.

„Zestien jaar geleden was ik ook in Marokko, als opperbevelhebber der geallieerde troepen. Maar nu ben ik hier met een andere opdracht. Dezemaal kom ik als vertegenwoordiger van het Amerikaanse volk, en drager van een boodschap van vrede en vriendschap in vrijheid."

President Eisenhower heeft koning Mohammed toegezegd, dat er binnenkort voorbereidingen zullen worden getroffen voor het vertrek van de Amerikaanse troepen uit Marokko. Dit zal in 1963 gebeurd zijn, wanneer de troepen van de luchtbasis Ben Climane zullen zijn teruggeroepen.

President Eisenhower nam in het paleis tevens de geschenken aan, die ook dit staatshoofd hem schonk: een met juwelen ingelegd geweer, een tapijt en een bronzen vaas.

Nu nog drie man

Van de twintig uitgebroken gevangenen uit de gevangenis van Ivy Bluff (Noord-Carolina) zijn er thans nog weer drie aangehouden. Een politie-agent in Harlan (Kentucky) zag een auto steeds rondcirkelen en hield de wagen aan. De inzittenden waren drie van de uitgebroken gevangenen. Zij gaven zich zonder verzet over. Zij zeiden dat zij de weg kwijt waren. In totaal zijn nu zeventien van de twintig uitgebroken gevangenen aangehouden.

Nog meer Kardinalen?

Paus Johannes XXIII heeft op een algemene audiëntie in het Vaticaan te kennen gegeven, dat het aantal kardinalen waarschijnlijk nog boven het huidige cijfer van 79 zal stijgen.

Inmiddels is de Franse Dominicaan pater Paul Philippe commissaris van het Heilige Officie, benoemd tot opvolger van pater Arcadio Larraona (die kardinaal is geworden) als secretaris van de congregatie der religieuze orden.

De heer Julio Coffie is de oudste employé van de K.L.M. in het Caraibisch bedrijf. Hij jubileerde met zijn 25 dienstjaren zelfs mee, reden waarom de heer Leonard Bouman, oud-directeur, hem uitbundig de hand drukt, terwijl de huidige directeur de heer C.C. Steensma complimenterend toeziet.

In Indonesië

Nieuwe vorm noodtoestand

In Indonesië zal met ingang van 17 december een nieuwe vorm van noodtoestand worden afgekondigd. De legercommandant, generaal Nasution, deelde dit mee in het Indonesische parlement, waar hij een uiteenzetting gaf van de veiligheidstoestand in het land. Bij de nieuwe vorm van noodtoestand wordt onderscheid gemaakt tussen: 1) burgerlijke noodtoestand, 2) militaire noodtoestand en 3) staat van oorlog.

In Indonesië werd de noodtoestand voor het eerst afgekondigd bij het uitbreken van de opstanden in de buitengewesten en sedertdien van jaar tot jaar verlengd. Onder de bepalingen ervan hebben president Soekarno en de legercommandant buitengewone bevoegdheden.

Wat de veiligheidstoestand betreft zei Nasution, dat er in geheel Indonesië tegen het einde van 1962 een normale situatie zal bestaan. Thans reeds kan worden gezegd, dat van de opstandige bewegingen overal de ruggegraat is gebroken.

Bij een uiteenzetting over de sterkte van het leger maakte Nasution gewag van moeilijkheden, die moeten worden overwonnen op het stuk van uitrusting en transport.

Een vlotte revue kenmerkte de gezellige sfeer tijdens de feestavond voor het personeel, die enige dagen aan het gala-gebeuren voorafging.

Verscheidene honderden gasten en genodigden vierden gisterenavond in het smaakvol „omgeklede" hoofdgebouw der K.L.M. op Hato het „jubileum" van de Snip en het 25 jarig bestaan van het Caraibische bedrijf van de K.L.M.

Pikantjes

De Amerikaanse commissie voor kernenergie heeft bekend gemaakt dat een aantal door een Zwitserse firma vervaardigde polshorloges radio-actieve strontium-90 bleek te bevatten in het lichtgevende materiaal op de cijfers en andere aanduidingen. De hoeveelheid daarvan „was voldoende om mogelijk op lange termijn gevaar voor de gezondheid van de drager op te leveren".

Gezegd werd, dat de commissie en de American Rolex Watch Corporation (de verkoper voor de V.S.) direct maatregelen hebben genomen om een aantal „Rolex-GMT-Master-polshorloges", vervaardigd door Montres Rolex in Génève, te achterhalen.

De American Rolex Watch Corporation heeft een verklaring uitgegeven, waarin gezegd wordt, dat het bedoelde horloge slechts één van meer dan honderd types herenhorloges is, die de maatschappij in de V.S. verkoopt. Dit type is in zeer geringe hoeveelheden verkocht, omdat het een horloge is voor speciale doeleinden. Bij geen enkel ander type zijn de bepalingen van de commissie voor kernenergie overtreden en van het bedoelde soort is naar ons beste weten slechts bij een klein aantal gebleken, dat er van overtreding sprake was. Onmiddellijk zijn maatregelen getroffen om de 600 ingevoerde horloges van dit type terug te zenden, een onderzoek in te stellen en zo nodig wijzigingen aan te brengen.

Chroesjtsjef in maart naar Frankrijk

Het bezoek dat premier Chroesjtsjef van de Sovjet Unie aan Frankrijk zal brengen, zal 15 maart beginnen en vermoedelijk negen tot elf dagen duren.

In kringen van het Parijse Elysee verluidt dat de Sovjet-premier waarschijnlijk vier of vijf dagen in Parijs zal blijven voor politieke besprekingen. Daarna zal hij vijf of zes dagen bezoeken aan de provincies brengen. Men verwacht dat hij Lyon, Marseille en de kathedraal van Chartres zal bezoeken.

—•—

Een protestgroep onder Britse leiding tegen de Franse atoomproeven in de Sahara is dezer dagen aan de grens van boven-Volta de toegang geweigerd omdat men niet in het bezit van visa was. De groep van ongeveer 20 man sterk was acht dagen geleden uit Ghana vertrokken.

Statencommissie beziet Televisie

Nogal wat op- en aanmerkingen

In de centrale commissie der Staten is onlangs de televisie ter sprake gekomen. Het voorlopig verslag doet weten dat vele leden met voldoening hebben kennis genomen van het televisie-ontwerp alsmede van de memorie van toelichting. Zij kunnen zich in principe verenigen met de ideeën van de minister. In dit verband juichen zij het streven van de minister toe om ook de minder-kapitaalkrachtigen profijt te doen trekken van dit nieuwe medium. Zij wensen een beroep te doen op de plaatselijke handel de winstmarge op de hierbij betrokken artikelen zo gering mogelijk te houden.

Het verslag vermeldt verder dat vele leden de aandacht van de minister wilden vragen voor de bepaling dat de vrijstelling van invoerrechten uitdrukkelijk geldt voor televisie-ontvangsttoestellen. Zij wijzen er daarbij op dat steeds meer toestellen in de handel komen die tevens zijn uitgerust met radio-ontvangstapparaten en pick-ups. Zij zouden daarom gaarne vernemen of de vrijstelling ook voor deze artikelen geldt.

Zij stellen verder de vraag of belichte cinematografische films en ander belicht fotografisch materiaal onderworpen zullen worden aan de plaatselijke filmkeuringscommissie. Men vraagt hetzelfde t.a.v. eventuele voordrachten en toneelstukken die men zal uitzenden. Dezelfde leden vragen de minister controle-maatregelen in het leven wil roepen en t.a.v. de verkoopprijs der onderhavi-

(Vervolg naar pagina 2)

MacMillan: Conferentie wel goed verlopen

De Britse minister-president, MacMillan, is dinsdagavond met zijn minister van buitenlandse zaken, Lloyd, in Londen uit Parijs teruggekeerd waar hij heeft deelgenomen aan het westelijke topoverleg. Volgens de premier zijn de besprekingen wel goed verlopen.

Het westen nadert misschien de laatste stadia voor een blijvende vrede waarnaar de wereld zo lang heeft uitgezien, zei MacMillan bij aankomst.

In antwoord op vragen zei hij dat het absoluut „onjuist" is dat de westelijke mogendheden geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over het beleid in de Berlijnse kwestie. Het westen is van mening dat internationale afspraken niet eenzijdig kunnen worden veranderd maar dat over de toepassing ervan kan worden onderhandeld.

Spreek ik met de AMIGOE?

(Vervolg van pagina 1)

stemmige kerstviering organiseren voor gezondigden."

* * *

„Het is geen grapje dat ik U verkondig", aldus bezwoer ons een abonnee, „maar ik woon in een straat die reeds gedurende ruim vier maanden naamloos is. Indertijd hebben degenen die aan die straat wonen (bekend als perceel Ieland in de omgeving van de Goosieweg) betaald voor de aanleg van een straat. Men heeft toen een straat geschaafd, maar tot heden toe heeft men er nog geen naam aan gegeven. Dat is bepaald onprettig. Want de rekeningen van bijvoorbeeld de waterleiding van de bewoners der straat worden allemaal bij mij bezorgd. Ik kan dan als onbezoldigde postbode de briefjes gaan ronddelen. Verder weet tante Pos van ons bestaan niets af. Wij moeten maar naar de „Noticia Local" luisteren om te weten of er post voor ons is. Daarna kunnen we het zelf gaan halen. Moge de commissie spoedig een helder idee hebben voor een naam van onze straat, is mijn vurigste wens."

* * *

„Zou het niet mogelijk zijn dat de overheid" aldus een abonnee, „verkeerslichten aanbrengt bij Post 5. Mij dunkt dat daar alle reden voor is."

„U moet in de toekomst onze hoofdagenten niet te laag aanslaan", aldus een abonnee. „Onlangs nam men een examen af voor de agenten die tot hoofdagent zouden worden bevorderd. Bij de vragen met betrekking tot de algemene ontwikkeling kwam o.a. het volgende voor: „Welke partij heeft het gewonnen bij de onlangs in Engeland gehouden verkiezingen?" en „Wie is de opvolger van Foster Dulles als Amerikaanse minister van buitenlandse zaken?" Wat zegt U verder van de volgende vraag: „Noem de presidenten van Cuba en Santo Domingo". Meer plaatselijk georiënteerd is de vraag: „Waarom werden drie jaar geleden vele bursalen teruggeroepen naar de Antillen". De goede oplossingen worden niet met een prijs beloond."

„De jongens van de onderbouw van het Thomas College", aldus een telefoontje, „voerden dezer dagen een schoon kerstspel op. De uitvoering was zo geslaagd dat men een heropvoering zal geven zondag a.s. 27 december om acht uur in het St. Thomas College aan de Roodeweg. Ouders en belangstellenden zijn van harte welkom."

„Kunt U mij misschien zeggen hoe laat de nachtmissen met Kerstmis zijn", aldus een abonnee." Wij kunnen meedelen dat de nachtmis met Kerstmis in bijna alle parochiekerken op Curaçao om twaalf uur begint.

TELEVISIE

(Vervolg van pag. 1)

ge producten. In dit verband betogen enkele leden dat het moeilijk zal zijn deze controle te verwerkelijken terwijl er altijd allerlei moeilijkheden blijven bestaan deze controle te ontduiken. Deze leden zijn er voorstanders van liever het kijkgeld voor vijf jaar op te heffen dan de voorgestelde vrijdom van invoerrechten in te voeren. Enkele leden wilden verder de rijkdom beperkt zien tot de toestellen van normale afmetingen en prijzen. Zij zijn er geen voorstanders van om z.g. luxe-modellen van invoerrechten vrij te stellen of zelfs maar verlaging van invoerrechten te verlenen, omdat het niet zou stroken met het doel van deze vrijstelling: het genot van de televisie voor de minder-financieel draagkrachtige mogelijk te maken. Zij willen daarom meer gedetailleerde omschrijving der vrijgestelde toestellen.

Ook willen enkele leden een toelichting met statistisch cijfermateriaal hebben m.b.t. de door de minister genoemde maatschappelijke cultuurwaarde. Dezelfde leden zouden de inkomstenderving willen weten van de eilandgebieden door de toepassing van de bedoelde bepalingen. Men stelt ook de vraag of er overleg is gepleegd met de eilandsbesturen en welk standpunt deze in deze materie hebben ingenomen.

Enkele leden stellen de minister verder de vraag of men bij het stimuleren van de aankoop van televisie toestellen rekening heeft gehouden met de schatting van de aan kijkgeld te ontvangen bedragen. Zij vragen de regering vergelijkende cijfers over te leggen m.b.t. de totaal-ontvangsten van landen waar men televisie heeft.

Enkele leden blijken tegenstanders te zijn van elke vorm van heffing omdat men daarmee het stimuleren der televisie teniet zou doen. Zij verklaren niet te kunnen inzien dat de minister in zijn memorie van toelichting eensdeels de televisie zegt te stimuleren, andersdeels voorstelt kijkgeld te gaan heffen. Zij stelden hem daarom voor, de zaak eerst eens vijf jaar aan te kijken.

Enkele leden gaan nog verder met betrekking tot de vrijstelling van invoerrechten en willen de minister in overweging geven na te gaan of er niet meer artikelen zouden zijn die op dezelfde of op andere gronden vrijgesteld zouden kunnen worden.

Tijdens de vergadering van de centrale commissie werd ook de vraag gesteld of de concept-statuten van het N.A.T.B. inmiddels reeds ongewijzigd zijn goedgekeurd en vastgesteld, was dit niet het geval dan zouden zij gaarne op de hoogte worden gebracht van de aangebrachte wijzigingen. De concept-statuten waren destijds ter vertrouwelijke inzage aan de Staten overgelegd.

BEKENDMAKING

Ondergetekende maakt hierbij bekend, dat hij zich niet aansprakelijk stelt voor schulden gemaakt door zijn echtgenote

ANGELICA BLAKE
geboren MULLER

Herman BLAKE

W. BOOGAARD
arts

PRAKTIJK HERVAT

Met blijdschap en dankbaarheid aan God geven wij kennis van de geboorte van onze zoon en broertje

Charles Mozes George

E.A.V. Jesurun
N. C. Jesurun - Manuel
Edsel Jr.

Willemstad 22 dec. '59
St. Elisabeth Gasthuis

rekenkamer

De regering heeft aan de Staten een aanbevelingslijst doen toekomen van candidaten voor de functie van voorzitter, leden en plaatsvervangende leden van de Algemene Rekenkamer van de Nederlandse Antillen. De lijst is opgesteld volgens alfabetische volgorde.

Voorzitter: C. O. Boom, H. G. Henriquez, H. J. Roefstra.

Lid: J. W. S. Beaujon, Jossy Capriles, Ch. B. Debrot.

Lid: E. C. Croes, J. A. Hollander, Edwin Lampe.

Plaatsvervangend lid: E. A. Henriquez, J. J. P. Oduber, A. E. Salas.

Plaatsvervangend lid: A. G. Th. Arends, H. Muskus, A. J. van Romondt.

„JUNE" op rif gelopen

Uit Key West in Florida zou vandaag een sleepboort de Nederlandse kustvaarder „June" te hulp komen, die met acht man aan boord maandagavond op een rif bij de noordwestkust van Cuba is gelopen. Ondanks de benarde positie van het schip en het slechte weer loopt de bemanning geen gevaar.

Als de „June" niet vlot gesleept kan worden, zullen de opvarenden door de sleepboot van boord worden gehaald. Een Cubaanse patrouilleboot bevindt zich in de omgeving. De „June" was op weg van het eiland Nassau naar Guatemala.

Kenneth:

Geen lening aan de VAR

De Amerikaanse republikeinse senator Kenneth Keating heeft minister van buitenlandse zaken Herter schriftelijk verzocht er bij het bestuur van de Wereldbank op aan te dringen géén lening aan de Verenigde Arabische Republiek te verschaffen voor verbetering van het Suez-kanaal, zolang deze staat de door de Verenigde Naties aanvaarde resoluties betreffende het recht van alle landen. om hun schepen door het Suezkanaal te laten varen, zonder meer naast zich neerlegt.

Senator Keating doelt hiermee op de weigering van de Egyptisch-Syrische republiek om Israëlische schepen door het kanaal te laten varen.

De directie van de Wereldbank vergadert maandag te New York ter bespreking van het Egyptische verzoek.

Spes Patriae

Het bestuur van Spes Patriae verzoekt ons aan de leden mee te delen dat er in tegenstelling met hetgeen eerder is bekendgemaakt geen introductie is toegestaan voor de viering van het Kerstfeest in Club JPF.

BEGROTING 1960

EINDELOZE DEBATTEN

Oranjestad. — Eindeloos duurden de debatten over de begroting 1960. Het is misschien wel goed, dat de voorzitter zo'n onbeperkte gelegenheid gaf aan de leden om hun hart te luchten, maar een wat grotere zelfbeperking zou wel gewenst zijn. Eerste spreker was de heer Chai de Cuba (PPA). Hij heeeft prijzende woorden voor het werk van het vooruitstrevende bestuurscollege. Zijn wensen gaan in de richting naar bepaalde voorzieningen op Savaneta. Verbetering van wegen, publieke telefoons en verkeersaanwijzingen. Spreker vraagt in het bijzonder de aandacht voor het verkeerspunt bij de Wayaka Club.

Verbetering positie arbeiders

De heer Jose Geerman van de PPA fraktie gaat uitvoerig in op de sociale toestanden van de arbeiders en wegen ter verbetering van de arbeidssituatie. Bezwaren heeft de heer Geerman tegen de voortdurend stijgende kosten van het overheidsapparaat. Hij maakt zich zorgen over de voortdurend toekenning van verhogingen vooral aan de hogere ambtenaren.

Voor de Arubaanse arbeider moet er meer werkgelegenheid komen. Dit zou mogelijk zijn door het verder afvoeren van vreemde arbeidskrachten.

Het naar huis zenden van de gehuwde arbeidskrachten.

Zodanig moet de overheid de helpende hand bieden bij het scholen of herscholen van geschikte krachten om de werkzaamheden van vreemdelingen en gehuwde vrouwen over te doen nemen door Antillianen. Er moet een minimum loonregeling komen, in het byzonder voor de arbeiders in de **bouwbedrijven. Te vaak wordt nu nog misbruik gemaakt van het feit dat** bepaalde buitenlandse arbeiders tegen te lage lonen werken.

Vestigingsregeling

De heer Geerman gelooft dat verbetering is te verkrijgen door te komen, zoals hij het noemt tot een „woonregelingswet". Hierdoor zouden Antillianen van andere eilanden zich niet meer zonder toestemming hier kunnen vestigen. Het toewijzen van een woning zou afhankelijk moeten worden gesteld van de arbeidsruimte. Voorts wenst spreker een volledige herziening van het programma van de A.T.S.

Er moeten meer vakmensen komen. Nu de ATS al enige jaren werkt moet het als een schande worden beschouwd, dat men voor de bouw van het hotel arbeiders moest laten uitkomen, omdat men hier tal van vakmensen niet bleek te hebben. De ATS is, zoals ze is geen vlees en geen vis.

Als men het programma niet kan veranderen, dan zag spreker de ATS nog maar liever opgedoekt.

Voorts moet er een betere voorschotregeling komen voor de kleine man. Hier moeten geen ingewikkelde procedures worden gevolgd.

De heer Geerman wil ook een zoveel mogelijk mogelijk beperken van het aanstellen van „geimporteerde" ambtenaren in vaste dienst. Er moet ruimte blijven voor de jongelui die thans in Nederland studeren.

Gratis H.B.S.

De heer A. Werleman (Una) pleit voor een vrijstellen van schoolgeld voor leerlingen aan de H.B.S. Hij is verheugd over het afschaffen van de schoolgelden voor de lagere scholen, maar zag dit gaarne uitgebreid tot andere onderwijsinrichtingen. Spreker maant het bestuur tot een voorzichtig beleid en waarschuwt tegen het misbruik dat van dienstauto's wordt gemaakt. De heer Werleman geloot voorts dat er grote belangstelling bestaat voor de kleine landbouw. Hiertoe geve het gouvernement het water voor landbouw en veeteelt tegen een sterk gereduceerd tarief. Als de landbouw toeneemt wordt het ook nodig een centrale verkooporganisatie te te stichten. De aloë ligt spreker na het hart en hij stelt voor hulp te verstrekken aan degenen die de aloëaanplantigen weer willen organiseren. Ook de heer Werleman zag graag dat de vreemde arbeidskrachten zo vlug mogelijk worden afgevoerd en dat er controle komt op het verrichten van werkzaamheden door vreemde arbeidskrachten in hun vrije tijd.

Bezuiniging nodig

De heer Kelly van de PPA fraktie bewijst opnieuw een vot en origineel spreker te zijn die voortdurend de lachers op zijn hand heeft. Er moet bezuinigd worden. De personeels lasten voor onderwijs zijn te groot en spreker zag graag dat er een studie werd gemaakt van de mogelijkheid om te komen tot een eenvoudige opleiding voor hulp onderwijzers. Die zouden dan in de laagste klassen tewerk kunnen worden gesteld. Spreker zou ook graag terug gaan naar het systeem van ochtend- en middagonderwijs. De onderwijzers op sommige scholen geven de kinderen abnormaal veel huiswerk mee. De onderwijskrachten zijn echter al voor de middag klaar en gaan naar huis, vaak om dan nog bijlessen te geven en zodoende extra te verdienen.

Bij de watervoorzieningsdienst werkt men overdreven kostbaar door een veel te groot aantal machinisten aan te stellen. Goedkopere krachten kunnen het werk doen.

De uitrustingskosten voor de ambtenaren zijn overdreven hoog. De best betaalde krachten krijgen zo nog extra, overdreven bonussen. Het gebruik van dienstauto's dient te worden beperkt. Een aantal diensten land- en eiland kan worden samengevoegd onder een diensthoofd, waardoor een aanzienlijke besparing van kosten wordt verkregen.

De „ideeënbus" van de overheid heeft niets om het lijf. Die kan pas aantrekkelijk en efficient worden, als de prijzen groter worden en meer in overeenstemming met de resultaten van de besparingen door suggesties verkregen.

Van de rijdende tandartsenpraktijk krijgt spreker de indruk dat deze niet intensief genoeg gebruikt wordt. De wagen staat soms dagen te wachten op aansluiting van water en licht. Allemaal verloren tijd. Ook kan men bezuinigen door een strengere controle en grote beperking door te voren op het verlenen van subsidies. De kosten per ondergebracht kind op Imeldahof zijn te hoog. Spreker meent dat dit gesticht het meest kostbare is van de wereld.... Daartegenover staat Casa Cuna, dat niet goed kan werken door een gebrek aan geld. De stichting Helpt Elkander heeft de beschikking over grote kapitalen die niet gebruikt worden. Deze stichting is te conservatief en het zou volgens de heer Kelly goed zijn als er wat jongere krachten in het bestuur worden benoemd.

Spreker zou graag wat meer toelatingsvergunningen zien voor artsen van verschillende nationaliteiten. De politie en de vreemdelingendienst tonen een gebrek aan respekt voor het publiek. De politieposten op Noord en Santa Cruz zijn onderbezet. De subsidie voor het CCA is te groot, aldus spreker en komt slechts een kleine groep van personen van de bovenlaag ten goede. De botica's zouden beter functioneren als ze alle 24 uurs dienst hadden en er geen wachtsysteem was.

Drankmisbruik

Spreker stelt voor AA. financiele steun te geven opdat deze organisatie goed kan werken.

Het drankverbruik op Aruba is groot. Spreker noemt de volgende cijfers: 2.000.000 liter bier per jaar. 150.000 liter rum, 250.000 liter genever en 50.000 liter cognac. Ook dient er streng toezicht te zijn op de bars en opgetreden worden tegen clandestiene bars in Sint Nicolaas die dag en nacht open zijn.

Onderwijs verdient alle steun

De heer Matthews (PPA) is van mening dat men zeker niet mag bezuinigen op de scholen.

Het onderwijs is de beste waarborg voor een voorspoedige toekomst. Zo spoedig mogelijk dient het lager onderwijs nu gelijkgesteld te worden (MULO en LO). Spreker pleit voor het oprichten van een BLO school te Sint Nicolaas.

Spreker is het eens met de heer Kelly, dat het optreden vooral van de vreemdelingendienst onhebbelijk is. Voorts heert de heer Matthews tal van mensen ten aanzien van meer publieke telefoons en brievenbussen op Juana Morto en omgeving.

Overigens wil spreker zijn lof niet onthouden aan het BC, dat in de steeds moeilijker wordende tijden en de stijgende uitgaven een rustig en [illegible]nd beleid blijft voeren.

Wat de gelijkstelling van de lagere scholen betreft wil spreker graag weten of nu ook de leerlingenschaal voor alle scholen gelijk wordt. Thans is het zo dat op de betalende scholen de klassen gesplitst mogen worden bij 40 en bij de niet betaalde scholen 50. Zullen ook de leerkrachten zo worden verdeeld dat de bezetting van alle scholen kwalitatief gelijk wordt. Nu moest men vaak leerkrachten in verband met hun akten en salarisbegrenzing speciaal op de A scholen plaatsen omdat ze anders niet aan hun salarisschaal toekomen.

Wordt de hoofdenmarge voor beide schooltypen nu ook gelijk? Is het nieuwe leerplan — voorstel door de hoofden al ingediend? Spreker zag graag een afsplitsing in twee typen van de zevende klassen, n.l. ter voorbereiding van het vervolgonderwijs en voor die kinderen die de scholen gaan verlaten.

Spreker is verheugd over het instellen van eenvoudig vakonderwijs. Besparen op onderwijs staat gelijk met gelden overhevelen naar diensten die zich bezig houden met 't bestrijden van jeugdcriminaliteit enzovoort.

Tenslotte deed spreker een beroep op het bestuur om de lonen van de laagst betaalde ambtenaren als de bodes te verhogen.

Onvoldaan

Aan het woord is dan de heer Albert Eman van de AVP.

Spreker noemt de te laat ingediende begroting een fiasco. De cijfers liegen niet. Van het bestuurscollege van voor 1955 werd gezegd dat ze op het geld „zat".

Dat had echter tot gevolg, dat er grote werken uitgevoerd, en dat er toch nog een reserve was, toen het bestuur werd overgedragen. Nu is er met geld gesmeten en het gevolg is leningen, schulden en belastingverhoging.

Maatregelen tot werkverruiming zijn niet getroffen. Het hotel betaalt geen winstbelasting.

In het casino wordt goed Arubaans geld verdobbeld. Er zijn echtgenoten gedwongen om naar het casino te gaan om daar nog te proberen wat geld uit de loonzakjes van hun man te redden. Er worden cocktailparties gegeven en het geld stroomt naar buiten. Niet het hotel is voor Aruba gekomen, maar het lijkt meer dat Aruba er is voor het hotel.

Dit alles betekent slechts dat een 25 tot 30 tal arubanen daar werk vonden.

Op de kostbare hyproponicsfarm werken nog geen tien Arubaanse arbeiders.

De waterfabriek bracht geen nieuw werk. Van een chemische industrie wordt niets meer gehoord. De te dure fabriek zou al verouderd zijn. Spreker wil graag weten hoeveel waterfabriek, hotel en hydroponics het eiland precies hebben gekost.

Wat wordt er gedaan voor werkverruiming? 2500 a 3000 arubanen zijn werkloos.

Aruba kan slechts welvarend blijven door zoveel mogelijk diensten te verlenen.

Gezien de uitstekende havens en de aanwezigheid moet het gezocht worden in industrieen die tegen de olie aanleunen. Spreker denkt aan plastics en pharmaceutische fabrieken die oliederivaten tot grondstof hebben.

Dergelijke bedrijven zijn arbeidsintensief. Deskundigen kunnen worden opgeleid en daarbij zal men zeker niet te vergeefs om technische steun aankloppen bij Lago.

Het ziet er voorts naar uit dat de vraag naar aloë met sprongen omhoog zal gaan.

Spreker stelt voor f. 100.000 uit te trekken voor ontwikkeling van de aloë en de oude schulden voor voorschotten aan de eigenaars van aloëvelden kwijt te schenden.

Verder moet er een bodemonderzoek worden ingesteld naar den aanwezigheid van aardolie, phosphaat, zoet water en goud.

Spreker verklaart nogmaals tegen de belastingverhogingen te zijn. Alle mogelijkheden om tot beperking van de overheidsuitgaven te komen zijn nog niet uitgeput.

Aruba betaalt bijvoorbeeld te veel aan de centrale regering en draagt in niet onaanzienlijke mate bij in de betaling van ouderdomspensioenen op de andere eilanden. Ook worden tal van functies gecreerd voor politieke vrienden die rijk betaalde banen krijgen, waarvoor ze niet geschikt zijn.

Het hotel had twee millioenen goedkoper gebouwd kunnen worden. Spreker is tegen een grotere investering in de hydroponic plant en acht de kostbare voorlichtingsdienst een volkomen onnut ding. Er moet ook een einde komen aan de dure dienstreizen, cocktailparties en barbecues. Het aantal ambtenaren is veel te groot. De internationale betrekkingen dienen voorzichtig te worden behandeld. De gevolmachtigd minister is een man die nog al eens zijn mond voorbijpraat. Nu weer heeft de minister domme dingen gezegd en spreker stelt voor dat de eilandraad zich telegrafisch tot de venezolaanse president wendt met een verklaring. Wat het onderwijs betreft zou spreker graag zien dat de ATS wordt uitgebreid met een MTS. Voorts zou spreker graag zien dat de HBS wordt uitgebreid tot een vijfjarige opleiding. Voorts onderzoeke men de mogelijkheid tot het stichten van een zeevaartschool.

Tenslotte vraagt spreker verbetering van de lonen van de kleine ambtenaren en een uitbaggeren van de oostelijke havenmond.

(wordt vervolgd.)

OPERAGROEP overweegt TOERNEE door CARAIBISCH GEBIED

Oranjestad — Door bemiddeling van violist Ad. Stenzen hadden wij gistermorgen een gesprek met de heer Harman Haakman, dirigent van de Canadese Opera Company in Toronto en vroeger enige jaren lang artistiek leider en dirigent van het Surinaams Symphonieorkest. De heer Haakman vertelde ons door de Opera van Toronto te zijn uitgezonden op een tournee door het Caraibisch gebied en enkele zuid amerikaanse landen om de mogelijkheden te bestuderen voor het houden van een grote tournee door het gezelschap in 1961. Tot dusver werden door hem bezocht Bermuda, Barbados Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Kingston, San Juan en Curacao en overal ontmoette hij voor het grote plan zeer veel interesse.

Hij hoopt nog naar Venezuela en Colombia te gaan en mogelijk ook naar Peru om te zien of men ook daar belangstelling heeft, hoewel de plannen van het gezelschap in de eerste plaats uitgaan naar het Caraibisch gebied.

De bedoeling is dat men eventueel met een tweetal opera's op stap gaat, t.w. Die Fledermaus, en de Barbier van Sevilla, welke in engelse versie zullen worden gebracht. Het gezelschap zal uit 65 man bestaan, waaronder 32 orkestleden. Behalve de officiele uitvoeringen hoopt men ook een jeugdvoorstelling met toelichting te brengen.

De plannen verkeren nog slechts in een stadium van voorbereiding, maar het ziet er naar uit dat de belangstelling zo groot is, dat de reis wel omstreeks mei en juni 1961 kan worden gemaakt.

Canada is opera-minded

De heer Haakman vertelde ons dat het operagezelschap nu ongeveer twaalf jaar bestaat en ontstond onder auspicien van het Koninklijk Conservatorium van Toronto, dat nog altijd ten nauwste met het gezelschap samenwerkt. In Canada zelf is men zeer enthousiast en dank zij deze belangstelling heeft men het gezelschap tot zeer grote hoogte weten te brengen. Het kan zich thans wat de artistieke prestatie betreft zeker meten met bekende Europese gezelschappen. Geregeld worden tournee's door Canada gemaakt, waar men steeds voor uitverkochte zalen optreedt.

Als de Caraibische reis doorgaat, zal 't de eerste maal zijn dat dit gezelschap in het buitenland optreedt.

De heer Haakman studeerde aan het Koninklijk Haags conservatorium. Als adviseur van de Sticusa werd hij destijds uitgezonden naar Suriname, waar hij vier jaar lang werkzaam was voor het CCS.

In 1956 ging hij naar Canada, waar hij eerst verbonden was als director of Music aan het Education Department. Daarna gast dirigent van tal van orkesten.

Hij is thans permanent dirigent van het Internationaal Symphonie orkest. Een uniek gezelschap, dat voor de helft uit Amerikaanse, en voor de rest uit Canadese musici bestaat. Het orkest legt zich vooral toe op werken van hedendaagse Amerikaanse en Canadese componisten.

Gaarne hopen wij dat de heer Haakman er in zal slagen om de rondreis op gang te brengen, zodat ook Aruba dan kan genieten van een echte operauitvoering.

De belangstelling hiervoor op ons eiland zal zeker groot genoeg zijn.

KERSTMIS in St. Theresiakerk

Oranjestad — In de St. Theresiakerk van San Nicolaas zal gedurende de Kerstmis welke te middernacht begint worden gezongen door een drietal koren. De vaste gezangen worden gezongen door het damenskoor Vivons en Chantant en door het mannenkoor Bel Canto. De Schola Cantorum wordt gevormd door het koor van de eerw. Freres. De bekende violist Ad Stenzen zal voorts zijn muzikale medewerking verlenen.

AGENDA ARUBA

Oranjestad: Kantoor Amigoe
Toricellistraat 16. Tel. 1233
Woensdag 23 december 1959.

Bioscopen:

De Veer 8.30 uur:
„The high cost of living"
met Jose Ferrer en Joanne Gilbert -Jim Backus — 18 jaar.

Rialto 8.00 uur:
„Toda una vida"
met Maria Antonieta Pons en Manuel Arvedil — 18 jaar.

Principal 8.00 uur:
„Violent Road"
met Brian Keith en Merry Anders — 18 jaar.

Aurora 7.30 uur:
„Ride the high iron" met Don Taylor en Sally Forest - Daymond Burr — 18 jaar.

Savaneta 7.30 uur:
„Rio Bravo" met Dicky Nelson - John Wayne en Dean Martin — 18 j.

Wit Gele Kruis:
Zuster Perpetua en Zuster Ewalda Tel. 2200.

Nachtdiensten:
Oranjestad:
Botica del Pueblo. Telefoon 1253.
San. Nicolaas:
Botica Central. Telefoon 5006.

Club Suriname:
8.00 p.m. Horse Dace.

Beeld van de verhoging der belastingen

Onlangs heeft het bestuurscollege bij de raad een ontwerp-eilandsverordening ingediend met betrekking tot het heffen van opcenten op de inkomsten- en winstbelasting. Later heeft het bestuurscollege dit ontwerp weer ingetrokken omdat het tot andere inzichten was gekomen. Bij de laatst gehouden eilandsvergadering diende de D.P.-K.V.P.-meerderheid dit ontwerp voor behandeling in, waarna het werd aanvaard met de stemmen van de samenwerkende partijen tegen. De eilandsverordening bepaalt dat met ingang van het belastingjaar 1960 vijftien opcenten zullen worden geheven op de aansiagen van de inkomstenbelasting en eveneens vijftien opcenten op de aanslagen van de winstbelasting met dien verstande dat deze laatste heffing ingaat op de aanslagen die betrekking hebben op de boekjaren die eindigden na 30 juni 1959. De eilandsverordening treedt in werking met ingang van de dag na zijn afkondiging.

Hieronder volgt een overzicht van de heffing bij de verschillende inkomsten:

belastbaar ink. geh. z. kind	thans geh. belasting	bedrag voorgest. verhoging	in % v. h. ink.
2000,—	11,50	1,73	0,66
3000,—	41,50	6,23	1,59
4000,—	76,50	11,48	2,19
5000,—	116,50	17,48	2,68
7000,—	266,50	39 98	4,38
9000,—	26,50	63,98	5,45
10.000,—	521,50	78,23	5,99
12.000,—	721,50	108,23	6,91
15.000,—	1,081,50	1o2 23	8,29
18.000,—	1.501,50	225,23	9,59
20.000,—	1.856,60	278,48	10,67
25.000,—	3.001,50	451,73	13,85
30.000,—	4.261,50	639,23	16,34
40,000,—	6.761,50	1.014,23	19,44
50.000,—	9.561,50	1.431,23	21,99
100.000,—	2ë.361,50	3 945,23	30,32

De meeropbrengst is geraamd op in totaal *f* 1,200.000,— gerekend over een geheel belastingjaar.

De heffing van vijftien opcenten op de aanslagen van de winstbelasting zou reeds in het jaar 1960 een meeropbrengst kunnen geven van *f* 1.500.000,—

Amerikaanse havenwerkers in Kremlin

Premier Chroesjtsjef van de Sovjet-Unie heeft op het Kremlin zich een uur lang onderhouden met een groep havenarbeiders van de Amerikaanse westkust. De Russische leider was in een uitstekend humeur en herhaalde verscheidene keren dat de internationale stemming aan het verbeteren is. Hij zei te verwachten dat de Amerikanen, terug in hun land, de waarheid over de Russische vakverenigingen zullen vertellen en waarschuwde dat leugens snel achterhaald zullen worden.

Oprichtingsvergadering Arubaanse Toastmasters

Oranjestad — In Trocadero vond gisteren de officiele oprichtingsbijeenkomst plaats van een Arubaanse afdeling van Toastmasters International. Dit gebeurde tijdens een uitstekend en welverzorgd diner, waarbij onder anderen aanzaten de gezaghebber van Aruba en mevrouw Beaujon, de oprichters en hun dames en enkele andere genodigden. In het voorlopige bestuur namen zitting de heer R. Lopez Henriquez, voorzitter, de heer Luydens secretaris en de heer A. Arends penningmeester. Toastmaster was gisteravond de heer J.F. Tromp, en Sergeants at Arms de heren dr. G.A. Oduber en C. de Jong. Sprekers waren de heren Bruno Arends en G. Schagen, terwijl de heer E. Bentley Fowler als eerste criticus optrad.

Doel van de Toastmasters club is door gemeenschappelijke studie en contact te komen tot een grotere kennis over spreken in het openbaar.

Het officiele charter van de internationale organisatie werd uitgereikt door de Gezaghebber, die zich bij deze gelegenheid liet kennen als een geboren toastmaster. Op zeer puntige en geestige wijze ging spreker in op de principes van toastmasters en noemde de oprichting van de club het beste kerstcadeau dat de leden zichzelf hebben kunnen geven. Dank zij de inspirerende woorden van de heer Beaujon kreeg de club een „vliegende start".

De nieuwe club telt achttien leden.

Voorlopig geen grondaankoop

Oranjestad — De wel zeer langgerekte Eilandraadsvergadering is toch nog vier dagen voor Kerstmis gereed gekomen, zodat ook de vermoeide raadslieden aan kerstvoorbereidingen kunnen doen.

De begrotingen werden vrijwel ongewijzigd aangenomen. Op de hoofdbegroting werd een bedrag van f. 5000.— opgevoerd voor de Aruba Commercial School van de heer Brown (eenmalige gunstgave). De enige afgevoerde post was die, groot f. 17000.— bestemd voor aankoop van grond van de heer Hichi son, welke grond bestemd zou zijn voor parkeer ruimte in de buurt van het nieuwe bestuurskantoor te Sint Nicolaas.

CURACAOENSIA

Een boom op een graf

Het valt mij telkens weer op, dat er zo weinig graven te vinden zijn op Curacao uit de tijd, toen men toch veelal de mens niet op een kerkhof, maar ergens in de buurt van het huis begroef.

De oorzaak moet te zoeken zijn in het feit, dat men van een tombe weinig werk maakte, en ook niet kon maken. Wie enigermate vermogend was, liet van kalk en steen een cylindergraf bouwen, maar, ook dergelijke metselwerkjes zijn niet bestand tegen zon, regen en wind.

Toch bestond er ook voor de armsten een gebruik om de dode niet te snel aan de vergetelheid prijs te geven. Ik heb wel eens horen zeggen of gelezen, dat men doden bij voorbaat onder een boom begroef. Maar nu weet ik wel bijna zeker, dat het juist omgekeerd is, namelijk, dat men een boom plantte op het graf.

Een oude man van in de tachtig vertelde mij over Sabana di Indjan, gelegen noordelijk van San Rafael. Hij blijft er buiten, of aldaar vroeger indianen hebben gewoond, maar hij weet, dat het in zijn jeugd als kerkhof bekend stond. Wel 300 mensen liggen er begraven. „Je kunt er nu nog de palu di sia's zien".

Deze zinsnede vroef om uitleg, en die kwam. Als aandenken aan de gestorvene stak men een takje van de palu di sia blancu (zadelhoutboom) in het rulle zandheuveltje boven de dode.

Waarom juist dit takje en geen ander? Wel, heel eenvoudig. Takjes van andere bomen, ook van de rode palu di sia, verdorren in de grond. De meeste bomen laten zich niet zomaar stekken. Maar een takje van de witte palu di sia kan drie à vier maanden in de grond blijven staan, zonder water, en schiet dan bij de eerste regenbui uit. Bovendien is er geen beest, zelfs een ezel niet, die zijn blaadjes lust.

Ik ben gaan kijken, en vond werkelijk verschillende palu di sia's, witte, en zelfs nog de schamele resten van een graf.

Interview

Wanneer ben je geboren, machi?
Zes weken nadat de klokken
de vrijheid hadden geluid.
Hoe ben je zo oud geworden,
en nog zo gezond?
Omdat ik altijd hard gewerkt heb;
maar sinds drie jaren kan ik niet meer werken, ik ben gevallen en heb mijn been gebroken; alleen naai ik nog mijn eigen kleren.
Wat heb je vroeger zoal gewerkt?
Ik ben 27 jaar vroedvrouw geweest in Montanje, Fuik, Santa Rosa, Janwe en de stad.
Maar dan heb je toch heel wat kindertjes ter wereld helpen brengen?
Meer dan een stoomboot vol.
Als ik goed reken, dan hebben we over vier jaar groot feest!
Als het God belieft!

Liederenbundel

Jaren herleefde er op Bandabao een meester-zanger, een zekere Djaoen. Een die alle anderen overtrof en bij feestelijke gelegenheden als de zanger van de avond werd uitgenodigd. Hij maakte ook school en had veel leerlingen. Wat hem nog meer in aanzien deed stijgen was een dik boek, waarin al zijn liederen stonden opgetekend.

Djaoen werd ziek, en trok naar de stad. Binnen een paar dagen stierf hij. Maar voordat de familie bij het sterfbed aanwezig kon zijn, waren drie van zijn leerlingen er al geweest. Wie het precies waren weet geen mens, maar wel dat ieder met een derde deel van de iederenbundel er vandoor is gegaan.

Wiegeliedjes

Vergis ik me niet, dan zijn onze baby's gewend in slaap gewiegd te worden met allerliefde melodietjes en allerzoetste woordjes. Ze worden echt in slaap gesust.

Dat is met het curacaose wiegelied lang niet altijd het geval. Sommige bevatten een formele bedreiging met een boeman: als jij niet gauw gaat slapen, dan....

Een boeman bij uitstek is de koe. Het grootste beest dat kinderen hier te zien krijgen, en waarmee ze zeker niet zozeer vertrouwd zijn als het plattelandskind van Europa. Een oud wiegelied (toen Scharloo nog een plantage was-) luidt als volgt:

Stout kindie heeft slaap
stout kindje heeft slaap
kindje is stout geweest
een kwaje koe komt het kindje halen

Op de berg van Scharloo
zijn kwaje koeien
op de berg van Scharloo
zijn kwaje koeien
als kindertjes stout zijn
komen kwaje koeien
de kindertjes halen.

P.B.

Radio en Televisie

CUROM

(346,8 meter)

WOENSDAG

15.15 Een kwartier met Lys Assia
16.30 Hora infantil bao di direccion di Sra. Laura Hart
18.00 *Noticia na Papiamento* y variedad musical
18.15 Een programma van Rudi Plaate, aangeboden door de fa Blok en Diaz
18.30 Voor de Nederlandse Koopvaardij
19.00 *Nieuwsberichten*
19.15 Palacios-programma (Spaans)
19.45 De lichte toets met Zuidamerikaanse orkesten
20.15 La Bonanza-halfuur
20.45 „Favorita" op een bandopname van de NRU
21.15 Attentie voor Elis Juliana
21.30 „The Philips Music Box"
22.00 „Musical Nightcap"

DONDERDAG

8.15 La Orquesta de Cámara de Madrid
10.30 Klassieke muziek: Alexander Uninskf speelt twee sonates van Frédéric Chopin
11.15 „La Voz del Hogar"
11.30 Een programma van Henderson
12.03 The Three Suns verzorgen de lunchmuziek
13.00 „Zoeklicht op Nederland", herhaling van het programma zondagavond
14.00 De vijfde symphonie van Dvorak
14.30 Reis op 45 toeren
15.15 Een kwartier met Ethel Smith
15.30 „Op de thee CTC"
16.30 Jukebox Arubiano
18.15 De lichte toets met Europese orkesten
19.15 Palacios-programma (Ned.)
19.45 La Bonanza-halfuur
20.10 Orgelmuziek ter inleiding van de kerkdienst
20.15 Uitzending van de wijdingsavond uit de protestantse kerk op Rio Canario
21.15 Orgelmuziek
22.30 „De Mastreechter Staar" zingt bekende Kerkliederen
23.00 „Feliz Navidad"
23.30 Kerstklanken van Percy Faith
23.50 Klokken en carillons

RADIO NEDERLAND WERELDOMROEP

16,85, 19.45 en 25,13 meter

WOENSDAG

18.41 Commentaar op het nieuws
18.42 Nederlands nieuwsjournaal
18.50 Muziek uit Europa
19.10 Kroniek van de Antillen en Suriname
19.40 Actualiteit
19.45 Overzicht van het werk der Verenigde Naties, door Bernard Person
19.55 „De Kerstroos". Een Nederlandse vertaling door Dico van de Meer van het gelijknamige verhaal van Selma Lagerlöf
20.13 Persoverzicht
20.30 Stemmen uit het moederland (Liedjes of groeten)

DONDERDAG

18.30 Pontificale Nachtmis in de Kathedrale kerk van Sint Martinus Groningen. De predicatie wordt gehouden door Z. E. Exc. Mgr. P. A. Nierman, Bisschop van Groningen
20.02 Nieuws
20.13 Nederlands nieuwsjournaal
20.20 Kerstviering van het Koninklijk Gezin (Verslaggever: Guus Weitzel)
20.35 Muziek op Kerstavond
20.45 Beursnieuws

RADIO KELKBOOM

WOENSDAG

18.15 Cumpleaños feliz
18.30 Dinnermuziek
18.45 Groeten uit Nederland
19.00 Noticias na papiamento
19.15 Musica Varia
19.30 Musica Hulandez
19.b5 Nieuwsberichten
20.00 Norte Americana
20.15 Lo que un hombre no perdona
20.30 Un programa cu Dera Maria
20.45 Musica cu Dominico Mondugno
21.00 Kerstliederen
21.30 Musica Varia

DONDERDAG

11.30 Opening
11.31 Musica Varia
12.00 Noticias locales
12.25 Nieuwsberichten
12.45 Intermedio musical
12.55 News in nutshell
13.00 Norte Americana
16.00 Musica mejicana
16.30 Noticias locales (Lokaal polis y deportivo)
16 45 Cocktail musical
17.00 Programa di Oranjestad Store
17.30 Un programa cu Shon Montunos
17.45 Calypsos
18.00 Programa di Nutricia

TELEVISION RADIO CARACAS

WOENSDAG

15.00 Por el de la cerradura
16.00 Estudio de Hector Monteverde
18.00 El show de Renny
19.15 La novela Ace
19.30 Papa lo sabe todo
20.00 El observador Creole
20.15 Su novela Palmolive
20.30 Dragnet
21.00 La novela Camay
21.15 Cortos cinematograficos
21.30 El torneo del saber
22.00 Programa del sindicato profesional de trabajadores de radio y television
23.00 Cineprograma

DONDERDAG

7.30 Lo de hoy
9.30 Papa Noel (Concurso)
10.00 El calendario de Maria
14.30 Club femenino
13.15 Su imparcial television
14.00 Cortos cinematograficos
10.30 Cosas de mujeres
11.15 La perfecta ama de casa
12.00 El show de las doce

Nu of straks op het WITTE DOEK

„Port Afrique"

Als de ex-piloot Rip Reardon naar huis terugkeert, treft hij zijn vrouw dood in de echtelijke woning aan. Reardon denkt direct aan moord, maar de inspecteur van politie Moussac verklaart, dat het hier een geval van zelfmoord betreft. Reardon begint zelfs zijn vrienden ervan te verdenken de moord te hebben gepleegd. Ook verdenkt hij een zangeres van het Casbah-cabaret, een zekere Ynez. Na vele verwikkelingen, waarbij enkele malen wordt gepoogd Reardon van het leven te beroven, gelukt het hem uiteindelijk de hand te leggen op de moordenaar.

Pier Angeli, Phil Carey en Dennis Price vertolken de hoofdrollen in dit Columbia-produkt, dat van 24 tot en met 27 december in het theater West-End wordt gedraaid.

„Imitation of life"

Een gebeurtenisvolle dag brengt Lora Meredith (Lana Turner), een jonge weduwe die een betrekking aan het Broadway-toneel ambieert, op Coney Island door. Ze ontmoet Steve Archer (John Gavin), een goeduitziende fotograaf, die voortaan een belangrijke rol in haar leven zal spelen. Tevens neemt zij Annie Johnson (Juanita Moore), een kleurlingvrouw en haar dochtertje naar haar huis mee. Het dochtertje wordt een speelmakker van Lora's kind. De moeilijkheden beginnen wanneer Annie's lichtgetinte dochter voor blank wil doorgaan. Aan de andere kant heeft ook Lora vele problemen. Nadat zij tot stardom gekomen is, bemerkt zij dat dit haar geen geluk brengt. Haar dochter draagt de eenzaamheid van een kind wiens moeder het te druk heeft actrice te zijn. Alles komt evenwel tot een goed en gelukkig einde als Lora eindelijk gaat beseffen, dat het familieleven belangrijker is dan roem. (CINELANDIA — 25, 26 en 27 dec.)

„The story of Perri"

Walt Disney is met iets nieuws op de proppen gekomen. De eerste „levende fantasiefilm" werd namelijk door hem vervaardigd. „The Story of Perri" brengt het leven van twee dieren in beeld: het eekhoorntje Perri en haar boyfriend Porro. „The Story of Perri" werd verfilmd door zes van de beste natuur-fotografen.

In het voorprogramma zal tevens Samoa, een short van Walt Disney worden vertoond. (Roxy — 24 tot en met 27 dec.)

Staalconflict nog niet opgelost

De voorzitter van de United Steel Workers Union, D. McDonald heeft verklaard, dat zijn organisatie zonodig in rechte zou optreden om de staalmaatschappij te dwingen met de vakvereniging op individuele basis te onderhandelen. Hij zei op een persconferentie dat de organisatie de afzonderlijke staalmaatschappijen de vorige week gevraagd had de onderhandelingen over het contract te heropenen, doch dat daarop geen antwoorden waren ontvangen. Hij zou, wanneer de industrieleiders niet aan dit verzoek zouden voldoen, een actie wegens belediging van het hof instellen. De voornaamste juridische adviseur van de vakorganisatie, A. Goldberg, verklaarde dat de maatschappijen volgens de wet Taft-Hartley op grond waarvan de stakende arbeiders weer tot de volgende maand aan het werk moesten gaan verplicht waren individueel te handelen.

DE CARNAVALSMOORD

door *MARTIN MONS*

59

Een deel ervan is gesaneerd. Maar in het vierkant dat wordt gevormd door de Catharinastraat, de Dominicanessensingel, de Van Deurneweg, de Burgemeester Chaillotlaan en het Asselbergplein staat die rommel nog overeind. Bewoond worden die oude cavaljes niet meer, ze zijn in gebruik als werkplaats en pakhuis. Als iemand nu uit het centrum naar de Burgemeester Chaillotlaan of het Asselbergplein wil, steekt hij de Dominicanessensingel over en volgt dan de Catharinastraat of de Van Deurneweg. Dan is hij er in ongeveer twintig minuten. Maar iemand die in de stad geboren en getogen is, neemt een kortere weg. Hij gaat door het Vagevuur, de Hellekrocht, komt zo in het Kranke Ledensteegje, dat achter de tuinen van het Asselbergplein langs loopt. Dan heb je geen twintig minuten nodig maar hoogstens zeven."

De Officier knikt en Perquin gaat verder: „Agent Van Tilburg had de nacht van zaterdag op zondag buitendienst van twaalf tot drie in het Tuindorp, zo noemen ze in de wandeling de wijk buiten de Dominicanessensingel. Het was hondenweer. Op de singel werd hij overvallen door een zware hagelbui en zocht zijn toevlucht in een van de inhammen van de tuinmuur. Daar liep hij tot zijn verbazing tegen de auto van de heer Jansen aan, die daar onbeheerd stond."

„Hoe wist hij, dat het mijnheer Jansens auto was?"

„Hij is de enige in Sint Odiliënrode, die een Hispano rijdt en ten overvloede heeft Van Tilburg het nummer opgenomen. Hij is een tijdje blijven wachten, omdat hij de hele geschiedenis vreemd vond. Maar er kwam niemand opdagen en hij kon zijn ronde niet verzuimen enkel omdat mijnheer Jansen verkoos zijn auto onbeheerd op de Dominicanessensingel te laten staan. Per slot van rekening bestaat er voor die plaats geen parkeerverbod. Kort en goed, de agent Van Tilburg dacht, dat het hem toch eigenlijk niet aanging. En hij volhardde bij die opvatting, toen bij zijn tweede ronde om één uur de wagen er nog stond. Toen hij om halftwee langs kwam was het nog zo, maar om kwart over twee was de wagen verdwenen. Hij zou er verder niet meer aan gedacht hebben als diezelfde avond de moord niet had plaats gehad. Hoewel hij tussen beide feiten geen verband kon zien, achtte hij het toch zijn plicht de geschiedenis van de wagen te rapporteren."

„Heeft hij verder op zijn rondes nog iets bijzonders opgemerkt?"

„Toen hij omstreeks halfeen in het Kranke Ledensteegje patrouilleerde, meende hij een lichtschijnsel in de achterkamer van het huis van de gebroeders Kersbergen te zien. Hij ging de tuin in om zich te overtuigen, maar zag niets meer. Hij heeft toen de zaak niet verder onderzocht, omdat hij meende dat het licht van de lantaren, die daar staat, hem parten had gespeeld. Ik voor mij ben overtuigd, dat het door hem geziene schijnsel het aanknippen van het licht boven het bed van André Kersbergen was, die door het gerucht dat de inbreker maakte, wakker was geworden."

„Die agent Van Tilburg, acht u die volkomen betrouwbaar?"

„Volkomen, mijnheer de Officier."

Mijnheer de Officier sluit even zijn ogen en doet pogingen zijn verwarde gedachte te ordenen. Een cause célèbre! Dit is een cause célèbre. En hij, Van Steenkerken, zal er een hoofdrol in spelen. Hij ziet de dikke letters van de krantenkoppen — De magistrale rede van de Officier van Justitie. Het in zijn soberheid indrukwekkende requisitoir van Mr. Van Steenkerken. — Jansen neemt natuurlijk een eerste klasse advocaat. Een van die beroemde strafpleiters uit Den Haag of Amsterdam......Ze zullen het wel op tijdelijke ontoerekenbaarheid zien te gooien. Hoe is de man er toe gekomen? Wat kwam het er op aan al had zijn vrouw een verleden van hier tot de Moerdijkbrug? Als je mevrouw Jansen van Hilgersbeek bent...... Maar ja, als je het zo ver gebracht hebt als Jansen, meen je dat je boven de wet staat......Wacht, die gedachte moet hij vasthouden voor zijn requisitoir. Caesarenwaanzin......

Omstandig poetst hij weer zijn brilleglazen. — Neen, hij durft het toch niet aan. Een man als Jansen van Hilgersbeek. Als de bewijzen nu onomstotelijk waren, maar zo, nee, je weet niet welke krachten je oproept. Misschien wel krachten, die je carrière breken. Hardop zegt hij: „Laten we nu eens kijken, inspecteur. We hebben dus: a. het portret, dat niet het origineel is, maar een afdruk, die in het laatste halfjaar of zo moet zijn gemaakt; b. de ambtsedige verklaring van die agent eh......"

„Van Tilburg, inspecteur."

„Van die agent Van Tilburg betreffende die auto en zijn gesprek met de nachtportier; c. de verklaring van de eigenaar van de Korenschoof betreffende het uur van vertrek van de heer Jansen en de die avond door hem gebruikte wagen; d. de ambtsedige verklaring van die koddebeier, die de Manke ontlast; Tja, en dat is dan geloof ik alles, inspecteur. Alles aanwijzingen, heel sterke aanwijzingen. Als het iemand anders betrof zou ik niet aarzelen om...... Maar nu het een zo prominent iemand als Jansen van Hilgersbeek betreft......" Hij zucht teleurgesteld. „Allemaal aanwijzingen, inspecteur, maar nog geen enkel doorslaand bewijs. Neen, ik vrees dat ik u onmogelijk een bevel tot inhechtenisneming kan geven. Het is erg jammer, maar ik vrees, dat dit een van die zaken is, die je wel moet seponeren, hoewel je drommels goed weet wie de dader is."

„De zaak seponeren." Pieter Auguste Perquins onderlip schuift weer gevaarlijk naar voren. Hij ziet het dode gezicht van André Kersbergen, de zielige figuur van de griffier, die nu zijn hele leven gedoodverfd zal blijven als de moordenaar van Van den Bronck, die had moeten zitten, als er geen „klassejustitie" bestond, zoals de Gorissens zouden zeggen. De Romboutsen daarentegen zouden zijn ontsnappen aan de wrekende gerechtigheid wijten aan de domme koppigheid, de onbekwaamheid van dat inspecteurtje. En hij vraagt zich af, welk recht deze Cornelis Jansen van Hilgersbeek heeft mensen die hem nooit een strobreed in de weg legden te vermoorden, zoals je een vlo doodknipt of ze, wat misschien nog erger is, zijn lasten te laten dragen. Hij merkt dat de Officier van Justitie aanstalten maakt op te staan, hoort hem nog eens zijn: „Het spijt mij werkelijk" herhalen.

(Wordt vervolgd)

SRANAN-TORIE

Radio Paramaribo heeft op zondag 20 december een nieuwe 10.000 watt zender officieel in gebruik genomen. Deze speciaal geconstrueerde high fidelity zender werkt op een golflengte van 377 meter of 795 kilocycles per seconde. Bij eerder genomen luisterproeven zijn uit alle delen van Suriname en uit het buitenland, in het bijzonder de Nederlandse Antillen gunstige luisterrapporten ontvangen.

●

De adviesraad voor de herziening van het tien jaren plan heeft een rapport ingediend. Een van de aanbevelingen van dit lijvige werk is dat het accent van de investeringen, die voor meer dan 50 procent in de

indirekt productieve sector liggen — tot nu toe althans — naar de direct productieve sector dient te worden verlegd. Ook wordt er in aangedrongen op de instelling van een centraal orgaan voor de planning.

●

De excursies van de Antillen naar Suriname en omgekeerd tijdens de kerstvacantie zijn uitgesteld tot Pasen. Hiermede is ook de tournee naar Suriname van de Antilliaanse conjunto Estrellas del Caribe komen te vervallen.

●

In de Zuidamerikaanse groep, waarin ook Suriname voor de olympische voorronde is ingedeeld, zijn nog tal van wedstrijden niet gespeeld. Brazilië — Colombia, Argentinië — Chili en Uruguay — Peru zijn er o.m. enkele van. Deze wedstrijden en de return wedstrijden dienen voor 31 december te zijn gespeeld, zo niet dan zijn de betreffende landen uitgeschakeld. In dat geval maakt Suriname een goede kans niet naar Mexico te hoeven gaan omdat beide landen dan direct in de finales zouden worden geplaatst.

●

De KNVB heeft inmiddels de Surinaamse voetbalbond gepolst over de mogelijkheid om Surinaamse spelers in het Nederlandse elftal op te stellen. Gezien het feit dat de SVB een zelfstandig lid van de FIFA is moeten de Surinaamse spelers drie jaar in Nederland gespeeld hebben voor zij opgesteld kunnen worden. Is dat echter eenmaal geschied dan zullen de spelers ook weer drie jaar in Suriname moeten wachten voor zij weer in een Surinaamse ploeg zouden kunnen worden opgesteld. Aangezien Suriname heeft ingeschreven voor het wereldkampioenschap voetbal en niet uitgesloten is dat men graag een of meer van de thans in Nederland spelende jongens zou willen opstellen is het probleem niet eenvoudig. De SVB heeft besloten zich te richten naar de wensen van de betrokken spelers.

Van de thans in Nederland vertoevende Surinaamse spelers komt vermoedelijk alleen Humphrey Mijnals in aanmerking voor een plaats in het Nederlandse elftal.

●

De SVB heeft de aangesloten bonden en verenigingen bericht gezonden dat met ingang van 1 december de transfersom voor Surinaamse voetballer, die als contractspelers naar het buitenland vertrekken verhoogd is tot Sƒ 15.000. Deze transfersom was Sƒ 1500.—. Deze beslissing is genomen om het te gemakkelijk overgaan naar Nederlandse clubs te bemoeilijken.

●

Door de regering van Suriname is middels de gevolmachtigde minister in Nederland contact opgenomen met de Nederlandse regering over het eventueel vaststellen van een koninkrijksvlag. Over en weer zijn suggesties gedaan, waarover men thans zijn gedachten laat gaan. Uiteraard is ook de regering van de Nederlandse Antillen hierbij betrokken.

Nieuws in 't kort

Te Cape Canaveral is met succes een Polarisraket gelanceerd over een afstand van circa 1.450 km. De Polaris is een raket die van ondergedoken duikboten wordt afgeschoten.

—•—

In Vaticaanstad zijn twee nieuwe postzegels uitgegeven en wel een ter herdenking van het feit dat de heilige Casimir, koning en patroon van Litouwen, 500 jaar geleden werd geboren en de andere ter gelegenheid van het Kerstfeest.

—•—

De Parijse balie heeft verklaard dat het gebruik van leugenontdekkers in strijd is met de rechten van de verdediging en de waarborgen die deze moet hebben. De balie dringt aan op een verbod op het gebruik van leugenontdekkers.

—•—

Vier kinderen tussen de 15 maanden en 7 jaar zijn te Tipton in het Engelse graafschip Staffordshire om het leven gekomen toen de verbouwde bus, waarin zij woonden, in brand vloog. De ouders waren niet thuis.

—•—

Zoals bekend schrijft de wet in Venezuela voor dat slechts 25 procent van het personeel buitenlands mag zijn. Er is thans een wetsvoorstel in behandeling dit terug te brengen tot 20 procent.

beursberichten

Amsterdamse Beurs

De internationale waarden waren vanmiddag iets in reactie bij kalme handel. De preferente aandelen Philips lagen echter vast in de markt op buitenlandse en lokale aankopen. Scheepvaarten doorelkaar een weinig lager. Cultures verdeeld en de staatsfondsen hoger. De beurs wordt morgenochtend KMA donderdag KMA gehouden van 10.30 tot 11.30 uur.

Kon. Olie 160
Unilever 803
Philips 813 1/2
Philips-Pref. 309 3/4
AKU 437 7/8
Scheepvaart Unie 169 5/8
KNSM 105 7/8
KPM 144 1/2
Ned. Ha. Mij [illegible]
Nat. Hand. Bank 180 3/4
HVA 155
Amsterdam Rubber 117
Deli MMij 182.10
3 pct Ned. '47 92
HAL 177 1/4
Walvisvaart 118 1/8
Amsterdamsche Bank 307 1/4
HBU 234 1/2
Billiton 2e 362 1/2
Borsumij 72 1/2
Lindeteves 144
Rott. Bank 286
Cur. Ha. Mij 179 3/4
Muller 389 1/2
KLM 113
Hoogovens 805
Niev. Goudr. 157 1/2
Excelsior 145
Ant. Brouwerij 300
Rott. Lloyd 170 1/2
Stokvis 228
Lening Ned. Ant. 100
Ned. gem. 4 1/2 99 1/4
Ned. gem 6 109 1/4
Ned. gem 5 1/4 103 3/8
Ned. 4 1/2 1959 98 3/16

ANP-CBS-Beursindices:

Intern Concerns	511.98
Industrie	253.95
Scheepvaart	176.19
Banken	180.32
Indon. Fondsen	148.37
Algemeen	349.39

New Yorkse Beurs

Pogingen tot herstel op de New-Yorkse effectenbeurs faalden gistermorgen en de koersverschillen waren merendeels fractioneel in beide richtingen. Hoewel de verkoopdruk in de namiddag slechts klein bleek was deze voldoende om de markt verder terrein te doen verliezen. De stemming werd onregelmatig lager met koersdalingen tot ongeveer een punt. De markt sloot onregelmatig lager. Het aantal verhandelde fondsen be- 551 en onveranderd 251.

De aandelenomzet bedroeg 2.930.000, de obligatieomzet 6.600.000 dollar.

De koersen waren gisteren als volgt:

American Tel. and Tel. 76
Anacond aCopper 64 3/4
Bethlehem Steel 54 1/2
Dupont de Nemours 266 1/2
General Electric 93 1/4
General Motors 54
International Tel. and Tel. 38 3/8
Royal Dutch 42 3/8
Shell Oil 80
Standard Oil of New Jersey 47 7/8
U. S. Steel 99 3/4
Canadian Pacific 25 1/8
International Nickel 110
Royal Dutch American Shares 70 b.
KLM 30
Aluminium Company 106 3/4
Dow Jones 671.82

Sluiting der beurzen en wereldmarkten

Hieronder volgt een kort overzicht van de sluiting der beurzen en wereldmarkten gedurende de kerstdagen.

In de Verenigde Staten zullen op 24 december de New York Stock Exchange en de wisselmarkt te New York normaal geopend zijn, terwijl de overige Amerikaanse markten zullen sluiten tussen 12 en 13 uur New Yorkse tijd.

Vrijdag 25 december eerste kerstdag zijn alle belangrijke wereldmarkten gesloten, behalve de markten in Japan en Siam.

Zaterdag 26 december tweede kerstdag blijven de meeste markten gesloten, behalve die in Brazilië, Egypte, de Lybanon, India, Pakistan, Siam en Japan, waar de markten naar verwacht wordt geopend zullen zijn, zoals op een normale zaterdag.

Dollarkoers gestegen

De koers van de dollar is de laatste dagen op de vrije wisselmarkt in Brazilië scherp gestegen. Gisteren noteerde de dollar tussen 218 en 220 cruzeiros bieden te Rio de Janeiro en Saó Paolo. In economische en financiële kringen slaat men deze situatie, die ten dele zou zijn te wijten aan het werk van speculanten in Sao Paolo, met bezorgdheid gade.

De heersende inflatie wordt eveneens aansprakelijk gesteld voor de stand van zaken. Sinds 1 december jl. heeft de Braziliaanse regering 11.200 miljoen cruzeiros in omloop gebracht, hetgeen meer is dan in het gehele jaar 1956. De waarde van roerende goederen heeft eveneens de stijgende tendens gevolgd en de gemiddelde stijging bedraagt 20%.

—•—

Als men uitgaat van het jaar 1945 dan blijken sindsdien de prijzen van verscheidene zaken, die belangrijk zijn voor het familie budget in Venezuela aanzienlijk te zijn gestegen. De kosten van de voeding bijvoorbeeld is met 43 procent gestegen; van huishuur met 90 procent en van kleding met 21 procent. Slechts brandstof is in vergelijking met 1945 nauwelijks duurder geworden.

BEKENDMAKING

De Inspecteur der Belastingen maakt hierbij bekend, dat de Inspectie der Belastingen, het Landsontvangerskantoor en het Gouvernements-Entrepot aan de Nieuwe Haven op 2 januari 1960 gesloten zullen zijn.

Willemstad, 22 december 1959.

De Inspecteur der Belastingen,
A. J. van Werkhoven.

EILANDGEBIED CURAÇAO

BEKENDMAKING

De Bedrijven, Diensten, Bureaux, Afdelingen en Hulpkantoren van het eilandgebied Curacao zullen op zaterdag, 2 januari 1960, gesloten zijn.

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao,
De Gezaghebber, M.P. GORSIRA.
De Secretaris, J.W. ELLIS.

Eric de Noorman — De Ontembare

57. — Eric bedenkt zich geen moment. Hij draait zich om, grijpt de skalde bij de arm en duikt het bos in...... Alleen! Want de skalde heeft zich losgerukt en begint onverstaanbaar te krijsen. Hoewel de Noorman dit gedrag nogal onbegrijpelijk vindt, laat hij er zich niet door van de wijs brengen, want de struikrovers hebben meteen de achtervolging ingezet. Ze zijn hem dicht op de hielen. Woest dringt hij tussen de dicht opeenstaande stammen door en kijkt amper waar hij loopt. Er is trouwens weinig te kijken, want het is benauwend donker om hem heen. De enige geruststelling is, dat zijn achtervolgers evenmin veel kunnen zien. Ze zitten nog wel dicht achter hem aan, maar toch slaagt de Noorman er in zijn voorsprong te vergroten. Met het oorverdovende gekraak van takken, dat zijn vlucht begeleidt, is het echter uitgesloten hen op een dwaalspoor te brengen. Hijgend ploft hij een ogenblik neer en luistert. Het geraas, dat de rovers maken, komt snel naderbij en hij springt weer op, maar dan klinkt er een dof gegrom. Het kraken en breken van takken en met afgrijzen staart Eric naar de donkere gedaante, die ineens vlak voor hem opduikt. Het is een beer! Een kolossale woedende beer!

TOM POES EN DE FEUNIX

3701. — Heer Bommel zag, dat de vreemdeling zich omdraaide en langzaam weer de duisternis tegemoet schuifelde.

Nu kwam zijn gevoel voor gastvrijheid echter in opstand, zodat hij opsprong en zich naar de achterdeur repte.

„Dit is iemand van stand", prevelde hij. „Dat merk ik, als heer, direct aan zijn mooie manier van spreken. En mijn goede vader zou het nooit hebben goedgekeurd, als ik zo iemand een onderdak weigerl"

Hij schoof haastig de grendels weg en opende deur. Tot zijn verrassing stond de bejaarde reiziger reeds op de stoep.

„Dank, goedvriend", sprak hij. „Ik wist, dat u mij binnen zou nodigen. Men leert al gaande heel wat lieden kennen. Kennen is weten. U bent een gevoelige natuur."

„Och ja", gaf heer Ollie bescheiden toe. „Dat is men verplicht als Bommel zijnde. En ik heb een gastvrij huis vol fijne sfeer en kunstschatten, als u begrijpt wat ik bedoel."

De grijsaard wierp een afwezige blik op de met schilderijen bedekte wanden van de gang.

„Als het maar oud is!" riep hij met versleten stem. „Oud is niet jong. Jong is hupsafladder — en ik haat hupsafladder!"

„Haha! Heel goed!" zei heer Bommel. „Zo is het met mij nu ook. Wat heb je aan die hupsa fladder, zeg ik altijd maar. Geef mij maar oud. Kijk, hier is mijn huiskamer; vol oude meubelen. Dit heb ik expres zo laten maken. Mooi hè?"

De Olympische Spelen 1960

Wegen en logies grootste problemen

Nu de Olympische Spelen als maar dichterbij komen gaat men zich in Rome steeds meer zorgen maken over de verkeersmoeilijkheden die zich tijdens de Spelen zullen voordoen, aldus bericht een speciale correspondent van A.F.P. uit Rome. Reeds in normale omstandigheden is de binnenkomst in Rome per auto een gehele gebeurtenis, waarbij de steden New York, Londen, Parijs en Buenos Aires het aureool krijgen zeer rustige steden te zijn op verkeersgebied.

Record-aantal bezoekers

Met de dag neemt de zorg in Rome op het ogenblik toe in verband met de verkeersproblemen die zich zullen voordoen gedurende de Spelen, waarvan men algemeen verwacht dat zij een record-aantal toeschouwers en toeristen op de been zullen brengen. De eerbiedwaardige oude straten zullen dit verkeer niet kunnen verwerken. Daarnaast doet zich het vraagstuk gelden dat men al die gasten logies zal moeten bezorgen. De record-drukte tot op dit ogenblik is het Heilig Jaar geweest in 1950. Maar dat Heilig Jaar duurde twaalf maanden, de Olympische Spelen duren slechts 18 dagen. Reeds is de organisatie van de spelen werkzaam geweest met het zoeken naar een oplossing. Dit trachtte men te bereiken door nieuwe wegen aan te leggen evenals geweldige parkeerplaatsen. Daar komt nog bij dat het nu reeds bij iedere grote sportgebeurtenis reeds een hele chaos is in de Romeinse straten. Werkelijk men houdt in Rome zijn hart vast voor het verkeersprobleem.

Logies

Ook het onder dak brengen van al die duizenden gasten en bezoekers. In die achttien dagen zal Rome bezocht worden door enkele honderdduizenden gasten, die komen met tweeledig doel: een toeristisch en een sportief bezoek te brengen aan de Eeuwige Stad. Om uit deze impasse te komen heeft de regering al herhaaldelijk een oproep gedaan op de bevolking om de deuren van de huizen gastvrij open te zetten, maar de verzoeken hebben niet veel resultaat geboekt. Daar komt bij dat vele duizenden Romeinen juist in die maanden hun vaderstad verlaten om wat afkoeling te zoeken op het platteland en de bergen. Het valt echter te verwachten dat velen in Rome zullen blijven. Zij zullen dan hun kamers verhuren voor de hoogst mogelijke prijzen. Hoeveel Romeinen ook zullen blijven, hun aantal zal altijd kleiner zijn dan het aantal mogelijke bezoekers.

Vroegtijdige reservering

Het lijkt ons daarom, geleerd door vroegere ervaringen, beter al degenen die van plan zijn de Olympische Spelen bij te wonen, op het hart te drukken reeds vroeg voorzorgsmaatregelen te nemen om verzekerd te zijn van het hoogst noodzakelijke: de huisvesting en op de tweede plaats van toegangsbewijzen voor de verschillende hoogtepunten.

Heeft men zich hiervan verzekerd dan kan men de reis naar Rome met een gerust hart aanvangen. Vooral wat betreft de toegangskaarten is het dienstig daar van te voren voor te zorgen, daar er onder het Romeinse publiek grote belangstelling bestaat voor de aankoop van kaarten voor de verschillende hoogtepunten. Het is uiteraard ook duidelijk dat men tijdens de spelen dikwijls meer zal moeten betalen indien men kaarten wil kopen dan nu nodig is. Voor sommige gebeurtenissen moet men rekening houden met een tienvoudige prijsverhoging, omdat de Romeinen er een slaatje uit proberen te slaan.

Voor de rest mogen wij aannemen dat de Olympische Spelen een grandioos schouwspel zullen worden op het zuiver technische en sportieve vlak. Natuurlijk kleven er feilen aan de organisatie, maar de organisatie staat borg voor een waardige voortzetting der goede tradities zoals die gevestigd zijn in de loop der jaren.

****

Uitslagen in Peru

De voetbaluitslagen van Peru luiden als volgt:

Universitario — Sporting Cristal 3—1; Mariscal Castilla — Unión América 3—1. Door deze laatste uitslag zal Unión América in het volgende seizoen in de tweede divisie moeten spelen.

De ranglijst ziet er nu uit:
1) Universitario 33 pt; 2) Sport Boys 26 pt; 3) Centro Iqueño 25 pt; 4) Deportivo Municipal 22 pt; 5) Sporting Cristal 20 pt; 6) Mariscal Castilla 19 pt; 7) Ciclista de Lima en Alianza de Lima 18 pt; 9) Atletico Chalaco 17 pt en 10) Unión América 14 pt.

De bovengenoemde wedstrijden waren de voorlaatste in de finales voor het kampioenschap van Peru.

In de stadsgehoorzaal in Leiden werden de damesturnkampioenschappen gehouden. Kampioen van Nederland werd mevr. B. Ipenburg—Drommel uit Zandvoort, die wij op de foto in actie zien.

Tennis om de Gouv. STRUYCKEN - BEKER

Norman Chumaceiro en Oscar Salas de winnaars

Maandagavond werd op de tennisbanen van de Curaçaose Sport Club de finale gespeeld voor de Gouverneur Struycken-beker tussen Chumaceiro/Salas en v.d. Brugge Sr. en Jr. Het is een aantrekkelijke wedstrijd geworden, waarbij vaak aardig spel werd vertoond, vooral door de jonge v.d. Brugge, zodat de talrijke aanwezigen geen spijt hebben gehad van hun gang naar de C.S.C.-banen.

In de eerste set hadden de geroutineerde Chumaceiro en Salas de overhand en zij wonnen deze set dan ook verdiend met 6-4. In de tweede set ging het, met de v.d. Brugge's gaandeweg beter en het was vooral de jonge v.d. Brugge, die goed gesteund door zijn vader aan net verschillende malen op fraaie wijze scoorde. Tegen dit jeugdige élan hadden Chumaceiro en Salas zo maar niet het juiste antwoord klaar en het was dan ook werkelijk verdiend, dat de tweede set met 6-2 naar vader en zoon v.d. Brugge ging.

In de final-set leek het er aanvankelijk op, dat Chumaceiro en Salas recht op de overwinning af gingen. Zij kwamen met 2-0 voor en behielden via 4-2 een ruime voorsprong. Met succes vochten de v.d. Brugge's echter terug en zij zagen kans om de partijen weer op gelijke voet te brengen (4-4). Onder grote spanning werden de volgende games gespeeld, die uiteindelijk door Salas en Chumaceiro werden gewonnen, in hoofdzaak door hun grotere routine. (6-4).

Na afloop werd door de voorzitter van CSC, de Heer Burghardt, de beker uitgereikt aan de overwinnaars. In zijn toespraak bracht hij vooral dank aan de Asiento-leden, die in zulk een grote getale waren opgekomen, ofschoon de finale toch een loutere CSC-aangelegenheid was, waarbij hij Salas en Chumaceiro feliciteerde met hun zoveelste beker en de v.d. Brugge's een compliment gaf voor de uitstekende wijze, waarop zij tegenstand hadden geboden. Onder genot van een drink bleef men nog geruime tijd bijeen in het gezellige C.S.C.-clubgebouw.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Olympisch voetbal

In Bogotá won het elftal van Colombia in een thuiswedstrijd van Brazilië met 2—0. De wedstrijd werd gespeeld als voorronde voor het Olympisch voetbaltoernooi. De Colombianen waren gedurende de gehele wedstrijd de meerderen. Namens de president verrichtte de minister van justitie de aftrap. Na afloop van de wedstrijd was het enthousiasme van het publiek onbeschrijfelijk. Het was de eerste wedstrijd tussen beide ploegen.

x x x

Voor de olympische zomerspelen van 1960 te Rome hebben tot dusverre 82 landen ingeschreven. De laatste aanmeldingen kwamen van Burma, Guatemala, Bolivia, Venezuela, Ecuador en Panama.

Voetbal in Spanje

Strijd tussen Real Madrid, Barcelona en Atletico de Bilbao

De Spaanse voetbaluitslagen luiden: Atletico de Madrid — Elche 5-1; Oviedo — Zaragosa 5-0; Real Sociedad — Real Madrid 1-3; Granada — Betis 1-2; Sevilla — Atletico de Bilbao 5-0; Barcelona — Español 1-0; Las Palmas — Osasuna 2-4.

De ranglijst ziet er nu als volgt uit: 1. Real Madrid 21 pnt.; 2. Barcelona 19 pnt.; 3. Atletico de Bilbao 18 pnt.; 4. Sevilla, Atletico de Madrid, Valladolid en Oviedo 15 pnt.; 8. Real Sociedad en Español 14 pnt.; 10. Elche, Granada, Valencia en Betis 13 pnt.; 14. Zaragossa en Osasuna 10 pnt.; 16. Las Palmas 8 pnt.

Zoals uit bovenstaande ranglijst blijkt, heeft Real Madrid zijn eerste plaats behouden. Barcelona schijnt echter niet van zins te zijn zijn kans op de eerste plaats te verspelen en won dan ook. Ook Atletico de Bilbao heeft zich vast genesteld op de derde plaats, zodat de uiteindelijke strijd, zoals die zich nu laat aanzien, tussen deze drie ploegen zal gaan. Er zijn nu veertien wedstrijden gespeeld. In San Sebastian behaalde Real Madrid een verdiende 3—1 overwinning op Real Sociedad. Het niveau der wedstrijd was niet zo hoog als de naam van Real Madrid zou laten verwachten. Het spel van Real Madrid was dan ook niet zo bijzonder, wat mede te wijten was aan de terreinomstandigheden. Hoewel Real Sociedad gedurende de eerste helft domineerde, wist deze ploeg dit niet in doelpunten uit te drukken. Het eerste doelpunt kwam van de zijde der Madrileense ploeg. Herrera scoorde deze goal in de eerste helft. Met de stand 1—0 kwam de rust.

Real Sociedad moest gedruende de tweede helft met tien man verder spelen en kon het daarom niet meer bolwerken tegen Real Madrid, dat technisch qua kwaliteit beter speelde. De andere goals van Real Madrid werden gescoord door de Braziliaan Didi en door Gento. Voor Real Sociedad maakte Gallastegui het enige doelpunt.

De wedstrijd Barcelona — Español was heel wat emotioneler. Soms werd er gewoonweg ruw en bruut gespeeld. De eerste helft eindigde met een 1—0 stand voor Barcelona. Dit doelpunt was van de voet van Kubala uit een penalty. Beide ploegen speelden open spel en probeerden steeds weer door te drukken. De druk van Barcelona was over het algemeen iets groter, maar leverde geen resultaat op, omdat er geen verband in zat.

De derde belangrijke wedstrijd ging tussen Sevilla en Atletico de Bilbao. Behoudens een enkel ogenblik van goed spel van de zijde van Sevilla was dit een eenzijdige vertoning wat blijkt uit de score 5—0 voor Atletico. Ondanks het bovenstaande was dit een van de beste wedstrijden van Sevilla, omdat men wel met spirit probeerde onder de druk uit te komen.

Bij de rust was de score reeds opgelopen tot 4—0 voor Atletico. Deze goals werden gescoord door Szalay (tweemaal), Pareda en Aguero, terwijl Pereda het in de tweede helft nog eens overdeed en daarmee het doorzettingsvermogen van Sevilla een laatste duw gaf.

Atletico de Madrid won met 5—1 van Elche, een onverwacht resultaat. De Madrileense ploeg domineerde geheel en al. Hier werden de doelpunten gemaakt door Polo (driemaal), Adelardo en Peiro.

****

Joegoslavie — Duitsland : 1—1

De interlandwedstrijd tussen Joegoslavië en Duitsland, die in Hannover werd gespeeld is onbeslist geëindigd: 1-1. Ruim 85.000 toeschouwers woonden de wedstrijd bij. Joegoslavië kon ondanks zijn veldoverwicht gedurende een groot deel van de wedstrijd niet verder komen dan een gelijkspel. De Duitse verdediging speelde een goede wedstrijd. Reeds in het verleden moesten de Joegoslaven genoegen nemen met een gelijkspel en wel in Bern en Malmoe, in het kader van de halve finales voor het wereldkampioenschap.

Beslissingswedstrijden tussen Bangu en Botafogo

De laatste voetbalwedstrijden voor de Braziliaanse voetbalcompetitie behoren weer tot het verleden. De uitslagen luiden: Flamengo — Canto Do Rio 1-0; Vasco da Gama — Portuguesa 4-1; America — Bon Sucesso 3-1; Bangu — Olaria 2-0; Botafogo — Fluminense 3-3. De wedstrijd tussen Madureira en Sao Cristovao moest worden onderbroken bij de rust, toen Madureira met 1-0 voorstond. Om de tweede en derde plaats zullen Bangu en Botafogo een zevental wedstrijden moeten spelen. Fluminense werd kampioen.

1959 KERSTNUMMER

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Uitgave: N.V. Paulus Drukkerij, Willemstad, Curaçao Kantoor: Conscientiesteeg: 27-29 ● Hoofdredacteur F. Verhorst, tel. 23138 ● Telefoon. Redac. . 23858 Advertentie: 23550 Abonnementen en Bezorging: 24399

visie op het wereldgebeuren

Vaderlijk vermaan

Paus Johannes XXIII heeft de tweede kerstboodschap van zijn pontificaat grotendeels gewijd aan het probleem van de wereldvrede.

„De jongste gebeurtenissen hebben een sfeer van zogenaamde „losmaking" geschapen, die opnieuw in veler geest hoop heeft doen opbloeien, nadat men zo lange tijd geleefd had in een toestand van voorgewende vrede, van zeer grote onstabiliteit, welke meer dan eens met algehele verbreking werd bedreigd", aldus de Paus.

Opgemerkt moet worden, zo zegt de Paus, „dat de pacificatie, waar de Kerk voor bidt, absoluut onmogelijk is, wanneer zij verkeerd wordt opgevat als een toegeven of een verzwakking tegenover ideologieën en levenssystemen, die uitgesproken en onverminderbaar in tegenstelling zijn met de katholieke leer."

De door de Kerk gewenste pacificatie wijst niet op onverschilligheid ten overstaan van het geweeklaag, dat ook nu nog tot ons komt uit de ongelukkige landen waar de rechten van de mens worden geignoreerd en onwaardigheid als systeem is aanvaard".

„Nog nimmer kan men voorbijzien aan het jammerlijke calvarie van de „zwijgende kerk" (in communistische landen), daar waar de belijders van het geloof, evenals de martelaars uit de eerste christentijden, zijn blootgesteld aan lijden en kwellingen zonder einde terwille van Christus. Deze erkende feiten doen ons op de hoede zijn voor buitensporig optimisme, maar zij maken onze gebeden voor een waarlijk universele terugkeer tot de eerbied voor menselijke en christelijke vrijheid des te ernstiger."

Tot nog toe is, daar de mensen van onze tijd de voorwaarden voor vrede niet geheel in praktijk hebben gebracht, het resultaat geweest, dat Gods weg naar de vrede niet met die van de mensen samenkomt, aldus de Paus. Vandaar dat de abnormale toestand van deze naoorlogse periode bestaat, welke geleid heeft tot het bestaan van als het ware twee blokken met alle moeilijke omstandigheden van dien. Er is geen staat van oorlog, maar er is ook geen vrede, waarnaar de volkeren zo vuirig verlangen. Daar ware vrede ondeelbaar is in zijn verschillende aspecten zal deze zich niet kunnen vestigen op het maatschappelijke en internationale vlak tenzij hij ook, en in de eerste plaats, een innerlijk feit zal zijn. Dit vereist, voor alle — dit moet herhaald worden — mensen van goede wil."

Alleen mensen van goede wil, aldus de Paus, kunnen de voorwaarden verwezenlijken vervat in de definitie van „vrede" zoals door Sint Thomas gegeven: geordende eendracht der burgers, orde, dus eendracht. Maar hoe zou die dubbele bloem van orde en eendracht zich kunnen ontplooien wanneer degenen die openbare verantwoordelijkheid dragen zichzelf niet onderworpen achten aan de eeuwige zedenwetten bij het wikken van voordelen en risico's van hun beslissingen.

Sociale vrede moet gebaseerd zijn op eerbied voor de menselijke waardigheid. De kerk heeft altijd geleerd dat instellingen en goederen er zijn voor de mens en niet omgekeerd, aldus de Paus, die verder stelde dat internationale vrede berust op waarheid, rechtvaardigheid en naastenliefde. De waarheid moet bepaalde misvattingen, zoals de mythe van **het geweld en van het nationalisme,** doen verdwijnen. De naastenliefde bestrijdt het nationalisme en brengt de volkeren ertoe elkaar te helpen;

Als oorzaken van de „internationale onbehaaglijkheid" noemde de Paus schending van de rechten en waardigheid van de menselijke persoon en het opzij zetten van die van gezin en arbeid;

Het omverwerpen van de juridische orde en van de gezonden gedachte van de juiste opvatting van de staat volgens de christelijke geest;

Het schenden van vrijheid, integriteit en veiligheid van andere volkeren, groot of klein;

Het systematisch onderdrukken van culturele en taalkarakteristieken van nationale minderheden;

De egoistische berekeningen van hen die streven naar het beheersen van de economische hulpbronnen en de goederen voor gemeenschappelijk gebruik, ten nadele van andere volken, en in het bijzonder de vervolging van de godsdienst en de kerk.

Wij brengen lof aan de goede wil van de vele gidsen en bevorderaars van de vrede in de wereld, staatslieden, diplomaten, schrijvers, aldus de Paus. Maar de menselijke pogingen terzake van het tot stand brengen van universele vrede blijven nog steeds verre van het punt waar hemel en aarde elkaar raken. Het feit is dat ware vrede alleen maar van God kan komen. Hij heeft maar e e n naam: Pax Christi, aldus Paus Johannes in zijn kerstboodschap, die, voor de microfoon uitgesproken in de consistoriezaal van het vaticaan in antwoord op de kerst- en nieuwjaarswensen van de kardinalen en andere dignitarissen, een klein half uur in beslag nam

Godsgeschenk

Zeer gaarne willen Wij aan alle lezers van de Amigoe di Curacao een waarachtig Zalig Kerstfeest toewensen. Moge dit feest voor U allen en heel het Antilliaanse volk een dag zijn, waardoor wij beter begrijpen, dat de vrede een Godsgeschenk is, toegezegd aan hen, die tegenover Hem en elkander „van goede wil" zijn.

Tevens maken Wij van deze gelegenheid gebruik om al diegenen te bedanken, die Ons met hun goede wensen overladen hebben.

Mgr. J.M. Holterman
Bisschop van Willemstad

Spreek ik met de Amigoe?

„Hierbij delen wij mede", aldus een telefoontje, „dat het kantoor van de Stichting Reclassering en Kinderbescherming verhuisd is van de Trompetsteeg naar Pietermaaiweg 20 tegenover Theater Roxy." Met de traditionele kerstactie van deze stichting gaat het blijkbaar nog niet zo vlot, reden waarom een beroep gedaan wordt nog even en snel de handen uit de mouwen te steken.

○ ○ ○

„Op Paradijs", aldus een abonnee, „is het leven niet zo paradijselijk als het er uit ziet. Het overkomt ons dagelijks, dat wij 's morgens geen water uit de kraan krijgen. Willen wij ons toch baden, dan moeten wij om vijf uur opstaan. Vooral op de maandagen is het erg." Bij informaties ter bevoegder plaats bleek ons, dat men daaromtrent geen enkele klacht had ontvangen. Men zal de zaak echter bekijken.

„Het overkwam mij dezer dagen", aldus een abonnee, „dat ik bij het kantoor van de landsontvanger met een cheque kwam ter betaling van invoerrechten. In opdracht van de kassier moest ik eerst een paraaf van de heer B. zien te krijgen. Deze stuurde mij op zijn beurt door naar de heer H. om daar een paraaf te halen. Aangezien deze heer niet aanwezig was, ben ik maar naar de

(Vervolg naar pagina 4)

aan de mensen van goede wil...

Wij en u - wij allemaal - zullen mensen van goede wil moeten zijn, doch die vóór moeten gaan, zijn de leiders der volkeren, zoals zij - de grote vier - die op de unieke foto hierboven zijn afgebeeld tijdens de jongste topvergadering in Parijs - maar vooral ook de grote vijfde, die wij niet onder de tafel hebben willen plaatsen, doch slechts bij voorbaat reeds, toastend en wel op de vrede (want van een kribje moet hij niets hebben), ter conferentie hebben gedeponeerd. Zoals bekend werd tijdens de boven gefotografeerde vergadering vanwege de Grote Vier de Sovjet-premier uitgenodigd voor een topconferentie in Parijs, begin april.

Een unieke expositie

Het grote aantal inzendingen met kersttekeningen, door kinderen gemaakt, verdient de belangstelling van velen. Van de kinderen zelf, van de ouders, onderwijzers en jeugdleiders, eigenlijk van een ieder, die de ontroering zou willen beleven en de charme proeven van de verbeeldingskracht en de liefde, waarmee verscheidene honderden kinderen van de Nederlandse Antillen gehoor hebben gegeven aan de Amigoe-Kerstprijsvraag en vooral hun kleine hart hebben gelegd in de verscheidenheid van onderwerpen, waarmee zij het Kerstfeest hebben willen tekenen.

Jonge mensen, die van de weelde der inzendingen hoorden hebben in allerijl 'n expositie in elkaar gezet, die een markant beeld geeft van wat de kinderen hebben gepresteerd.

De tentoonstelling is ondergebracht in het Cultureel Centrum. Ze zal zondag 27 december om elf uur des morgens worden geopend.

De expositie zal te bezichtigen zijn: zondag 27 december: van 11 tot 2 uur en van 5 tot 8 uur 's avonds

Maandag en dinsdag 28 en 29 december: van 9 tot 12 uur des morgens en van 2 tot 6 uur des middags.

De toegang is vrij.

—●—

Het Russische vliegtuig dat door Amerikanen is waargenomen op een ijsveld ten noordwesten van IJsland is in 1955 verongelukt bij het brengen van voorraden naar noordpoolexpedities, aldus heeft de Russische ambassade te Reykjavik meegedeeld. De bemanning van het vliegtuig werd gered.

De handel tussen VENEZUELA en de VER.-STATEN

Herziening verdrag?

Van de zijde van het Venezolaanse ministerie van buitenlandse zaken wordt vernomen, dat Venezuela op het punt staat besprekingen te beginnen ter herziening van het verdrag van wederkerige handel met de Verenigde Staten. Een woordvoerder van het ministerie deed deze mededeling naar aanleiding van een bekendmaking van de Amerikaanse ambassadeur in Caracas, Edward J. Sparks, dat binnenkort een Amerikaanse economische missie in Venezuela zal aankomen voor besprekingen over de herziening van genoemd verdrag.

De mededeling van de Amerikaanse ambassadeur werd met grote belangstelling ontvangen in de ambassades van verschillende landen, die met Venezuela over handelsverdragen willen onderhandelen, een en ander vanwege het feit, dat Venezuela eerder had te kennen gegeven, dat het niet in onderhandeling zou treden over enigerlei handelsovereenkomst vooraleer het bestaande verdrag tussen Venezuela en de Verenigde Staten is herzien.

ALGERIJE
Gevechten op grote schaal

Het opperbevel van de Algerijnse verzetstrijdkrachten heeft woensdagavond in Tunis bekengemaakt dat er gevechten op grote schaal gaande zijn langs de onder stroom staande linies bij de grens tussen Algerie en Tunesie.

Verscheidene Franse tanks en pantserwagens zijn door bazooka's en andere wapens vernietigd en in de Franse verdedigingslinies in Algerije zelf zouden grote bressen geslagen zijn.

„Nationalisatie" voor het Hof?
INDONESIE ziet geen reden

De woordvoerder van het Indonesische ministerie van buitenlandse zaken, Ganis Harsono heeft verklaard dat Indonesië geen enkele reden aanwezig acht om de nationalisatie van de Nederlandse ondernemingen in Indonesië voor te leggen aan het internationale hof van justitie.

In commentaar op de jongste nota (van 18 december) die de Nederlandse regering, met de suggestie deze kwestie aan het hof voor te leggen, aan Djakarta heeft gezonden, zei de woordvoerder, dat volgens het internationale recht de actie tot nationalisatie van de Indonesische regering gewettigd is.

LAATSTE NIEUWS

Donderdagavond omstreeks elf uur trof een politie-patrouille op Kortijn een vrouw aan die ernstig gewond op straat lag. Tevoren had het publiek de politie gewaarschuwd. Het bleek de 41-jarige mevrouw M. M. Djaoen te zijn, die het slachtoffer geworden was van een steekpartij. Op weg naar het Hospitaal overleed zij aan de bekomen verwondingen.

Inmiddels kon de politie de heer S. E. W. aanhouden als dader van deze steekpartij. Nadere gegevens ontbreken ons tot op dit ogenblik omtrent de oorzaak van het gebeuren.

—●—

Perzische straaljagers zijn naar het grensgebied tussen Perzië en Irak gevlogen om de daar opgestelde tanks en zware artillerie te versterken — zo is van officiële zijde te Abadan meegedeeld. De tanks en de zware artillerie zijn al eerder naar dit gebied overgebracht.

○ ○ ○

Het te Melbourne verschijnend blad „Sun" meldt, dat het ms. „Oranje" van de „Nederland" bij de Zuidaustralische kust door een reusachtige golf is getroffen. Het schip zou tot drie maal toe tot 44 graden hebben overgeheld. Een veertigtal passagiers liep verwondingen op. Er is nogal wat materiële schade aangericht. Het schip, dat op weg is naar Europa, scheen totaal onverwacht door de golf te zijn getroffen.

○ ○ ○

President Eisenhower heeft in zijn kerstboodschap, die hij gisteren in Washington uitsprak, een beroep gedaan op de welvarende landen van de wereld om programma's op lange termijn op te stellen en uit te voeren, teneinde de in armoede levende volkeren van de minder ontwikkelde landen te helpen.

„Op mijn reis heb ik kunnen constateren, dat drie dingen de volkeren van de elf landen, die ik bezocht heb, in één gezin verenigen: in de eerste plaats hun vriendschap voor Amerika en de Amerikanen, ten tweede hun vurige — te lang verijdelde — hoop op verbetering van hun lot en ten derde hun diep gewortelde honger naar vrede en vrijheid. De verzekering van vrede in vrijheid is de sleutel tot de verbetering van het lot der volkeren", aldus Esienhower.

○ ○ ○

In de Verenigde Staten heeft minister Yrausquin verschillende personen gesproken, die belangstelling hebben getoond voor het vestigen van nieuwe industrieën in de Nederlandse Antillen, onder andere een industrie verband houdende met de aloë-cultuur.

○ ○ ○

De Cubaanse ministerraad heeft een wet goedgekeurd, waarbij de algehele inbeslagneming wordt bevolen van de bezittingen van personen, die schuldig worden bevonden aan tegenrevolutionaire misdrijven.

○ ○ ○

President Nasser van de V.A.R. heeft woensdag in Port Said verklaard, dat de V.A.R., wat haar betrekkingen met het buitenland betreft, bereid is het verleden te vergeten en een nieuw tijdperk te beginnen.

Nasser verklaarde dit in een rede na afloop van een militaire parade ter herdenking van het feit, dat Franse en Britse troepen drie jaar geleden uit de Suezkanaal-zone teruggetrokken werden

Pikantjes

Roger, oftewel „de verschrikkelijke Touhy", een Amerikaanse gangster uit de jaren van de „drooglegging", is in Chicago neergeschoten, nauwelijks drie en een halve week na zijn vrijlating uit de gevangenis, waar hij 26 jaar had gezeten voor het ontvoeren van een man, die eens zijn vertrouweling was geweest.

De 61-jarige Touhy stierf kort na de aanslag. Touhy heeft altijd volgehouden, dat hij veroordeeld is op een meinedige verklaring. Hij was een van de zes zoons van een politieman. Een van zijn broers stierf een natuurlijke dood, drie werden doodgeschoten en zijn moeder verbrandde, toen een petroleumkachel ontplofte.

Een nieuwe regering in Algerije?

In welingelichte Algerijnse kringen te Cairo wordt vernomen, dat er een nieuwe „Algerijnse militaire regering" is gevormd, bestaande uit vijf leden onder leiding van Krim Belkassim. Ferhat Asbas, die aan het hoofd stond van de voorlopige Algerijnse regering, is aangesteld als officiele woordvoerder van de nieuwe regering maar heeft er zelf geen zitting in.

In genoemde kringen verluidt voorts, dat de „regering" haar officiele zetel in Algerije zelf zal vestigen, maar dat de vergaderingen van de ministers te Tripoli, in Libye, zullen worden gehouden.

De nieuwe „Algerijnse militaire regering" zou er volgens welingelichte Algerijnse kringen in Cairo er als volgt uitzien:

Premier: Krim Belkassem, voormalig vice-premier en minister van defensie van de voorlopige Algerijnse regering;

Vice-premier en minister van binnenlandse zaken: Abdel Hafiz Boussoef, voormalig minister van verbindingen;

Minister van sociale zaken: Omar Oussedik, gewezen staatssecetaris;

Minister van buitenlandse zaken: Youssef Ben Khedda, oud-minister van sociale zaken;

Minister van financiën en economische zaken: Lakhdar Ben Toebal, voormalig minister van binnenlandse zaken.

****

De 30-jarige Iraakse zakenman Abdoellah Sohamsed, is in München tot twee-en-een-half jaar gevangenisstraf veroordeeld, omdat hij zich uitgaf voor een sjeik uit Koeweit en valse cheques inde ter waarde van in totaal ruim 500.000 gulden.

Hij verklaarde voor de rechtbank dat hij zich uitgegeven had voor sjeik Abdoellah al Moebarek Al Sabah, plaatsvervangend heerser en chef van de geheime dienst van Koeweit, omdat deze hem circa 1,7 miljoen gulden schuldig was voor twee grote paleizen, die hij — Salem-Saeed — in Koeweit voor de sjeik had gebouwd.

Hij had zijn naam in zijn paspoort veranderd in die van de sjeik.

****

IJzer- en staalindustrie. In de metaalverwerkende industrie en de textielkleding- en ledernijverheid wordt de verbetering eveneens steeds duidelijker. De sektoren die thans nog moeilijkheden ondervinden beperken zich hoofdzakelijk tot de mijn- en scheepsbouw.

E.E.G. niet ontevreden

In een zojuist verschenen rapport getiteld: de economische toestand van de gemeenschap aan het eind van 1959 en de vooruitzichten voor het eerste kwartaal van 1960 constateert de commissie van de Europese economische gemeenschap dat de conjunctuur de laatste maanden nog verder is verbeterd.

De stijging van de produktie zette zich in het derde kwartaal voort, ondanks de seizoensvertraging die deze periode gewoonlijk kenmerkt en die van jaar tot jaar in betekenis toeneemt.

De vooruitgang trad in de herfstmaanden zeer duidelijk aan het licht, zodat het totale produktievolume in de gemeenschap 4 tot 5 procent groter is dan het vorige jaar.

De landbouwproduktie werd veelal nadelig beïnvloed door de weersomstandigheden in de zomer, maar de industriële produktie steeg in alle lid-staten aanzienlijk: in het derde kwartaal bedroeg deze stijging 7 procent in vergelijking met dezelfde periode van 1958. De vooruitgang was het sterkst aanwijsbaar in de

AMIGOE KERST-PUZZLE

De grote prijsvraag van de „Amigoe di Curaçao" in ons Kerstnummer is er een, waaraan verscheidene van onze adverteerders hun hartelijke medewerking hebben willen verlenen, zowel wat de eigenlijke prijsvraag betreft als ten aanzien van de prijzen.

Terwijl de hoofdprijs — een bedrag van

Honderd gulden

— wordt beschikbaar gesteld door ons blad, verrassen de adverteerders, die aan onze prijsvraag meedoen, de winnaars en winnaressen met welkome geschenken.

De prijsvraag ziet er als volgt uit: onderaan deze tekst ziet men vermeld staan: De adverteerders in de „Amigoe di Curaçao" wensen u bij gelegenheid van Kerst en Nieuwjaar......... En dan volgen dus puntjes. Elk puntje stelt een letter voor, terwijl de plaatsing van de puntjes alvast aangeeft hoeveel letters een bepaald woordje heeft. Wanneer op alle puntjes de letters staan, die er moeten staan, vormen alle letters tezamen de bewuste wens.

Waar haalt men de letters nu vandaan?

Wel...... waar ze niet staan! Dat klinkt een beetje duister, maar een en ander wordt beslist duidelijk, wanneer we erbij vertellen, dat steeds bij het afdrukken van de namen van de zaken en firma's en bedrijven, die aan de prijsvraag hebben meegewerkt, een bepaalde letter uit de firma-naam is weggevallen. Het zijn deze letters, die men gebruiken moet. Steeds is bij elke firma of zaak slechts van één lettertje sprake.
Achter de namen zijn de prijzen genoemd, die beschikbaar zijn gesteld.

Wij wensen u al of niet onder de kerstboom een paar gezellige puzzle-uurtjes toe.

Tussen haakjes: (De letters staan — dat zal men overigens snel genoeg zelf ervaren — niet in volgorde. Men moet ze zelf op de puntjes rangschikken!)

Iasa Chocoladefabriek n.v.	Doos chocolade
Van Wilpn, Centrum n.v.	Waardebon ad. ƒ 15,—
Palai Royal	Waardebon (Parker pen)
Hollandsche Boekhndel n.v.	Waardebon van ƒ 10,—
Meir's Horloges en reparaties	Waardebon ad ƒ 25,—
Antilliaanse Brouwrij n.v.	Karton (best) bier
Musku & Co	Waardebon ad. ƒ 10,—
E Globo	Isola camera met tas, waarde ƒ 25,—
Asa [illegible]	Waardebon ad ƒ [illegible] te besteden [illegible] Dorothy Gray schoonheidsartikelen
Hollandia Meubeindustrie	Waardebon van ƒ 15,—
Caa de Lannoy	Waardebon ad. ƒ 10,—
Nieuwenhijzen	Boek of plaat (waarde ƒ 10,—)
Ensing & Co, Nutricia	Karton Nutricia Chocomal
De Goudn Beker	Waardebon van ƒ 15,—
De Vris, fotostudio	Drie portretbriefkaarten
Bo Ton, El Siglo	Waardebon van ƒ 20,—
Baa n.v. Schoenenmagazijnen	Waardebon ad. ƒ 15,—
Pritzer & Fuhrmann	Waardebon van ƒ 25,—
Henerson	Fruitmand
L. H. Palacis n.v.	Vier karton sigaretten
Lga n.v. Technische Handelmij	Hoover stoomstrijkijzer
A. Bethncourt e Hijos	Waardebon ad. ƒ 10,—
Landena's Transportbedrijf	Boekenbon ter waarde van ƒ 10,--

Voorwaarde tot deelname.

Abonnees en niet-abonnees kunnen aan de prijsvraag meedoen met dien verstande, dat slechts het hieronder afgedrukte formulier als geldig deelnameformulier wordt geaccepteerd. Dat formulier moet dus ingevuld worden gezonden aan de redactie van de „Amigoe di Curaçao", Postbus 577 te Willemstad, en uiterlijk binnen zijn met de morgenpost van maandag 4 januari. Een jury beoordeelt de inzendingen en controleert de loting, wanneer daartoe zou moeten worden overgegaan.

Voor de goede orde zij nog vermeld, dat alle hierboven genoemde zaken en bedrijven in ons Kerstnummer hebben geadverteerd, zodat men gemakkelijk de preciese naam kan achterhalen.

De adverteerders in de „Amigoe di Curaçao

wensen u ter gelegenheid van Kerstmis en

de jaarwisseling

• • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • •

Naam ....

Adres ....

Plaats ....

abonnee / niet abonnee

Opzenden aan de redaktie van de „Amigoe di Curaçao", Post 577, Willemstad, Curaçao, uiterlijk 4 januari 1959. Aan de linkerbovenzijde van de enveloppe vermelden: Kerstprijsvraag.

Sabina Sesselmann en Joachim Hansen, die samen de hoofdrollen vertolken in de film „Morgen zal je om mij huilen" en ook samen gaan spelen in de nieuwe film „De schat van het Toplitzmeer" hebben ook tesamen hun inkopen gedaan voor de Kerstdagen.

Op mij rust de droeve plicht U mede te delen van het plotseling overlijden van mijn innig geliefde echtgenoot, de heer

Jan Willem Kooyman

Overleden op 23 December 1959 te Den Haag (N) in de ouderdom van 50 jaar

uit aller naam

mevr. de wed. S. Kooyman-[illegible]

Bemanning „June" gered

De bemanning van de Nederlandse kustvaarder „June" die aan de noord-west-kust van Cuba op een rif was gelopen is gered en veilig aan wal.

Het circa 50 meter lange schip was, op weg van Nassau naar Guatemala, maandagavond gestrand en dreigde door de hevige branding in stukken te breken.

DE CARNAVALSMOORD

door MARTIN MONS

60

„Mijnheer de Officier," zegt hij dan dringend, „wilt u mij nog een dag de vrije hand geven? Neen, nee, ik vraag u niet mij te dekken als de zaak scheef gaat, maar ik heb het gevoel, dat er een weg is. Ik meen, dat er een kans bestaat een bekentenis los te krijgen."

„Tja," antwoordt mijnheer de Officier aarzelend, enerzijds belust op zijn cause célèbre, maar anderzijds toch doodsbang voor onaangenaamheden, „tja. Dan wint zijn belustheid het en hij gaat verder: „Ja, kijkt u eens, inspecteur, als u dat werkelijk klaar zou kunnen spelen, dan zou dat prachtig zijn. Ik meen in het belang van een goede rechtspraak, nietwaar? Maar ik bind u op het hart de uiterste tact te betrachten, de uiterste tact, inspecteur. En vergeet u niet, als u brokken mocht maken, ik dek u niet, onder geen voorwaarde. Onder geen voorwaarde, inspecteur."

HOOFDSTUK XXIV

Onder de lage loodkleurige hemel trekt zich het glimmend zwarte lint van de asphaltweg eindeloos tussen twee muren van druipende dennen. Mijnheer Jansen van Hilgersbeek staart naar de brede rug van zijn chauffeur tot dat donkerbruine vlak hem een obsessie wordt. De auto schijnt te kruipen. Driftig tikt hij tegen de ruit, beduidt de man te stoppen.

Dan opent hij het portier en stapt uit. De wind drijft hem een fijne motregen in het gezicht.

„Ik zal liever het stuur overnemen, Piet," zegt mijnheer Jansen van Hilgersbeek.

De wagen schiet met een sprong vooruit. De handen geklemd om het stuurwiel, de ogen strak op de weg gericht, herkauwt Cornelis Jansen zijn gedachten.

Als er vandaag niets gebeurt, kan hij wel zeker zijn dat alles in orde is. Commissaris Langelaar heeft die kerel uit het woonwagenkamp laten oppakken. De man heeft al een moord op zijn geweten, maar hij is er uit gedraaid door de meineed van een getuige. Er steekt dus niets onrechtvaardigs in, dat hij om een andere moord.... Een sujet, dat nooit heeft willen deugen.... Een weldaad voor de gemeenschap als zoiets achter de tralies komt. Neen, die woonwagenkerel krijgt alleen maar zijn verdiende loon, al is het dan ook langs een omweg.

— Zijn verdiende loon — Dat heeft Van den Broeck ook gekregen, zijn verdiende loon. En André Kersbergen? En Rosalietje Vercoors? Kregen zij ook hun verdiende loon?

Mijnheer Jansen van Hilgersbeeks handen verliezen even haar gewone zekerheid, de zware wagen slingert over de weg. Maar hij herstelt zich dadelijk weer, met een onberispelijke zwaai draait de auto de poort van het fabrieksterrein binnen.

„Ook iets bijzonders, Verstraten?" zegt hij beheerst, terwijl hij naar het stapeltje post op zijn bureau grijpt. „Een brief van „Les Ouailles S.A.", mijnheer Jansen," zegt de secretaris. „Zé zijn nu bereid accoord te gaan met onze laatste voorstellen."

„Ah," antwoordt hij tevreden, „ik had het wel gedacht, dat de heren voor het sluiten van de markt nog eieren voor hun geld zouden kiezen. Mooi zo, nu kunnen we dus beginnen met de reorganisatie, Verstraten."

Hij gaat achter het grote bureau zitten en neemt de brief van monsieur Lacretelle van de „Ouailles S.A." op. Dat is de laatste. Nu controleert de „Verenigde Textiel" ook de gehele textielnijverheid van Noord-Frankrijk.

„Niet kwaad," moet hij opeens denken. „Niet kwaad voor de kleine Kees Jansen uit het garen- en bandwinkeltje in de Peperstraat." Dan zegt hij tegen de secretaris, die afwachtend is blijven staan: „Noteer even, Verstraten: Buitengewone directeurvergadering op a.s. woensdag. Zorg dat de convocaties tijdig uitgaan."

„Hier in Sint Odiliënrode, mijnheer?"

„Ja, of neen, wacht eens. Liever in Antwerpen, dat is voor de meeste heren gemakkelijker."

Die fusie is dus in kannen en kruiken. Als dat andere nu ook maar goed en wel achter de rug is. Die ellendige historie met het portret.... Dat had hij beter kunnen laten. Die inspecteur uit Breda kon toch met geen mogelijkheid zijn identiteit met dat masker bewijzen. Zelfs al kwam de man te weten, dat hij die nacht in Antwerpen had doorgebracht....

Neen, als je de zaak nuchter beschouwde zou dat eer nog een versterking van zijn alibi zijn. In hotel Siècle konden ze getuigen.... Bovendien, een verdenking, een werkelijke verdenking koesterde de man niet. Het was alleen maar dat toeval van het gevonden portret geweest.... Of was dat vinden geen toeval? Zou het dan toch waar zijn, dat elke rekening uiteindelijk werd gepresenteerd, ook de vordering van.... een dode? Maar Rosalietje had toch geen vordering op hem? Hij had haar toch niet vermoord? Zeker, toen ze van de slippende fiets sprong en haar vaart niet kon inhouden, zodat ze te water raakte, toen had hij wellicht een ondeelbaar ogenblik gedacht, dat dit misschien wel de beste oplossing was. Maar ook al had hij dit niet gedacht, ook al had hij het honderdmaal gewild, hij had Rosalietje immers niet kunnen redden? Het gebeurde alles zo snel en hij was als verlamd geweest. Het was hem eenvoudigweg onmogelijk geweest ook maar een vinger te verroeren. Zoiets kwam meer voor. Die specialist had hem zo duidelijk uitgelegd, er voorbeelden van gegeven, kalm overtuigend zijn zelfbeschuldigingen ontzenuwd, ze hem laten zien voor wat ze waren: de ziekelijke verbeeldingen van iemand, die een zware schok heeft gehad. Het is waar, zijn biechtvader had gesproken over de boze intentie, die bij God bijna even zwaar woog als de boze daad en aangedrongen op oprecht berouw en boete. Nu, hij had bijna vijfentwintig jaar missen voor haar laten lezen.

(Wordt vervolgd)

het verhaal van de boom

Wanneer vanavond de stille hemel verscholen raakt achter de grauwe sluiers van de avond, dan luikt de kerstavond open in het schijnsel van de brandende kerstboom. Een late gouden glimlach van een stervend jaar, dat de belofte van een eeuwig kerende lente neerlegt voor de drempel van het nieuwe? — Neem het zoals ge wilt en gedenk in dankbaarheid de onbekende Elzasser, die eeuwen geleden het eerst op het idee kwam met Kerstmis een groene boom in zijn huis te halen.

De man heeft daarmee wat gewetensvragen en conflicten geopend, die nog niet allemaal zijn opgelost en gesust. Zal het een halve eeuw geleden zijn, dat vooral in het zuiden van Nederland de kerstboom uit de katholieke huizen werd geweerd, omdat hij „heidens" was of „goed voor protestanten en voor mensen, die anders niets aan godsdienst deden"? Halverwege de vorige eeuw weerden de protestanten de kerstboom nog uit hun huizen omdat hij „onchristelijk" was, waarmee dan werd bedoeld, dat hij erfelijk belast was met een katholieke oorsprong.

★

Een eeuw geleden nog werd in het protestantse Noord-Duitsland de kerstboom verafschuwd als een symbool van een schadelijke en anti-christelijke mentaliteit. Het is nog maar goed twee eeuwen geleden, dat iemand op het idee kwam de kerstboom te verlichten met brandende kaarsjes.

De kerstboom zelf is trouwens nog pas goed drie eeuwen oud. Voor het eerst wordt er gewag van gemaakt in de „Beck'sche Chronik" van de Elzas, die in 1605 werd uitgegeven. De chroniqueur vertelde hierin, dat men als nieuwigheid de laatste tijd „in Straatsburg met Kerstmis dennebomen in de huiskamers opstelt. Daaraan hangt men uit papier geknipte rozen van velerlei kleur, appelen, koekjes, klatergoud en suikergoed".

Maar door de burgerlijke en geestelijke autoriteiten werd de boom slecht onthaald. Een kwarteeuw later trok er door de Elzas een pater, die een prediktocht hield tegen het „kinderachtige gedoe" van de kerstboom. De Elzasser grondbezitters, die ook bossen hadden, klaagden steen en been over de rage van vrome bomenvellerij, die tegen Kerstmis uitbrak. Zij alarmeerden de magistraten, die op hun beurt de koddebeiers mobiliseerden met de opdracht iedereen in de kraag te grijpen, die rond Kerstmis betrapt werd op het vellen van een denneboom. In de Elzasser politiekronieken van die dagen vindt men talrijke aanwijzingen over dit chapiter aan de veldwachters.

★

Van wie hadden de Elzassers de kerstboom overgenomen? Historici die de zaak diepzinnig hebben bekeken en uitgebeend, hebben geen bepaalde Elzasser met name kunnen aanwijzen. Uit machteloosheid hebben zij maar een grote sprong teruggemaakt in de historie van Frankrijk en we moeten ons dan maar behelpen met hun bewering dat de kerstboom van oorsprong oud-keltisch is. Bij de zonnewende op 21 december zouden de Kelten speciaal de denneboom hebben vereerd als symbool van het eeuwig leven. Hij werd trouwens beschouwd als een heilige boom net als de eik.

Zonder enige twijfel is een aantal kerstgebruiken van heidens Keltische en Germaanse oorsprong, dooreen elkaar geweven en tot christelijke tradities omgedoopt. Daar is niets op tegen. Het kerstfeest is trouwens zelf van heidense oorsprong dat wil zeggen als viering van de komst van God op de aarde. Kerstmis werd pas voor de eerste keer op 25 december 353 in Rome gevierd. Dit is de dag, waarop het heidense Rome het feest pleegt te vieren van de Egyptische zonnegod Ra de Onoverwonnene. Die had toen toch geen aanbidders meer. Het Kerstfeest nam toen vier dagen in beslag. Pas tegen het einde van de 18e eeuw begon men er de helft af te doen.

Ondanks tegendruk van geestelijkheid en overheid begon de kerstboom, na zijn „weder-geboorte" in de Elzas, zich uit te breiden over de rest van West-Europa. In Duitsland werd hij het eerst geadopteerd door de kleine luiden.

De burger, die zichzelf respecteerde en geld genoeg had om deze zelfeerbiediging hoog te houden placht op kerstavonden voor zijn gezin de toen traditionele kerstpiramide te bouwen: op een grote, wit gedekte tafel werden stapels geschenken gelegd. Aan weerszijden van de stapel werden grote kaarsen opgesteld, zodat men de indruk kreeg, dat men voor een feestelijk verlicht hoogaltaar stond.

Totdat de rijken en de machtigen ook wat begonnen te zien in de kerstboom.

Een kasteelheer van Wandsbeker heet de man te zijn geweest, die de denneboom over alle barricades van geestelijke en sociale bezwaren heeft neergezet. Propagandistisch snugger gezien nodigde hij twee populaire Duitsers, de toneeldichter Klopstock en de Duitse „Tollens" Matthias Claudius in 1790 op zijn kasteel om met hen onder de kerstboom feest te vieren. Hij haalde er een tekenaar bij, die deze revolutionaire gebeurtenis op papier vastlegde. Met deze adelbrief in de mast vond de kerstboom tenslotte alle deuren open.

Spreek ik met de AMIGOE?

(Vervolg van pagina 1)

bank gegaan om mijn eigen chèque te innen en daarna ben ik maar weer voor betaling naar het kantoor van de landsontvanger gegaan om daar te betalen. Alles bij elkaar een tamelijk omslachtige beweging, omdat men voorzichtig blijkt te zijn geworden na de laatste verduistering. Maar moet daar het publiek de dupe van worden?"

○ ○ ○

„Ik wil degenen die met een auto op Brievengat rijden, waarschuwen", aldus een bezorgde abonnee. „Het is reeds meer dan eens voorgekomen, dat een bestuurder, die niet op de hoogte is van de plaatselijke toestanden, plotseling in een greppel langs de weg terecht komt. Dat is niet onbegrijpelijk, omdat het op sommige plaatsen op Brievengat aardedonker is. Het is maar een tip, die ik geef."

○ ○ ○

„Verleden week beloofde uw Arubaanse redaktie", aldus een abonnee, „dat er dagelijks een artikeltje zou verschijnen over de belevenissen van de Radulphianen op Aruba. Inmiddels zijn de Curaçaose gasten al weer teruggekeerd, maar veel heb ik niet gelezen over het schitterende onthaal op Aruba. Belofte maakt echter schuld. Of niet?" Voor overmacht moet zelfs de beste strijder zwichten. Als u de krant goed gelezen hebt in de laatste week, dan zult u wel opgemerkt hebben, dat de Arubaanse eilandsraad dagenlang een stortvloed van woorden heeft geuit met betrekking tot de begroting van 1960. Onze redaktie moest die stortvloed over zich heen laten gaan en daarna de vloed trachten te beperken tussen de nauwe kolommen van onze advertentie-volle krant. Helaas moesten de Radulphianen daar hinder van ondervinden.

○ ○ ○

„Het is nu de tijd van het jaar", aldus een abonnee, „om alle mogelijke wensen te versturen. Ik zou daarom graag in dit verband een suggestie willen doen aan Tante Pos. Het kan voorkomen, dat men iets naar het buitenland verstuurt met te weinig porto. Nu is het in verschillende landen zo gesteld, dat de posterijen deze brief of kaart terugsturen naar de afzender met de vermelding er bij, dat men nog zoveel aan zegels moet bijplakken. Op die manier voorkomt men, dat de geadresseerde strafporto moet betalen. Zou dit niet mogelijk zijn op de Antillen?"

○ ○ ○

„Naar aanleiding van hetgeen van de week in de eilandsraad van Curaçao is besloten", aldus een abonnee, „met betrekking tot het uitstellen van de behandeling der begroting 1960 wil ik opmerken, dat het bestuur van ons eiland op deze manier onmogelijk wordt. Volgens mij is de enige uitweg, dat men nieuwe verkiezingen uitschrijft. Het volk kan dan beslissen wie en hoe men in de toekomst zal regeren."

○ ○ ○

„Maandag as", aldus een telefoontje, „beginnen de tafeltenniswedstrijden voor de jeugd. Het toernooi vangt aan om negen uur in de morgen in het Thomascollege. Belangstellenden zijn van harte welkom."

• • •

„Het is mij niet geheel duidelijk", aldus een abonnee, „of de eilandsverordening tot wijziging van de motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening deze week is aangenomen. Verder zou ik gaarne vernemen of de kerstbonus aan het gehele eilandelijke personeel is toegekend." Met betrekking tot de eerste vraag kunnen wij meedelen dat het bestuurscollege de bedoelde wijziging van de motorrijtuig- en motorbootbelasting, welke het van plan was in te dienen, later weer heeft ingetrokken, omdat het bestuurscollege de mening was toegedaan, dat men op de eerste plaats het accent diende te leggen op een versoberingspolitiek. De bedoelde wijziging is verder niet behandeld in tegenstelling tot de ingetrokken wijziging m.b.t. de heffing van opcenten. De kerstbonus is dit jaar niet toegekend aan het gehele eilandelijke personeel in verband met de huidige financiële situatie.

• • •

„Men spreekt soms in raadselen", aldus een abonnee. „Dat merkte ik in uw verslag van de eilandsraadsvergadering weer. Een der leden sprak over de wet, die elastisch was, maar dat de rechtvaardigheid toch zou overwinnen. Mij dunkt, dat de rechtvaardigheid reeds tot op dit ogenblik heeft gezegevierd. De rechterlijke uitspraken hebben immers duidelijk gemaakt, dat de heer J. R. B. Rosario volgens de wet gehandeld heeft.

○ ○ ○

Tot slot nog enkele aardige goede wensen.

„Mijn wens is, dat het komende jaar een jaar zal worden van geluk, voorspoed en politieke rust voor de bevolking der Nederlandse Antillen."

Minister-president Jonckheer.

○ ○ ○

De Verkeers Afdeling van het politie-korps van Curaçao wenst niet alleen aan het auto-rijdend publiek, maar de gehele Curaçaose bevolking, hetzij voetgangers of fietsers, een Zalig Kerstfeest en een Voorspoedig en Veilig Nieuwjaar toe.

○ ○ ○

Als gezaghebber van het eilandgebied Bonaire is het mij een behoefte aan de gehele Bonairiaanse bevolking, van hoog tot laag, mijn beste wensen te doen toekomen voor een Zalig Kerstfeest en een Voorspoedig en Zegenrijk 1960. Moge het ons gegeven zijn gezamenlijk mee te werken aan de vooruitgang van ons eilandgebied

gezaghebber Van Hesteren

○ ○ ○

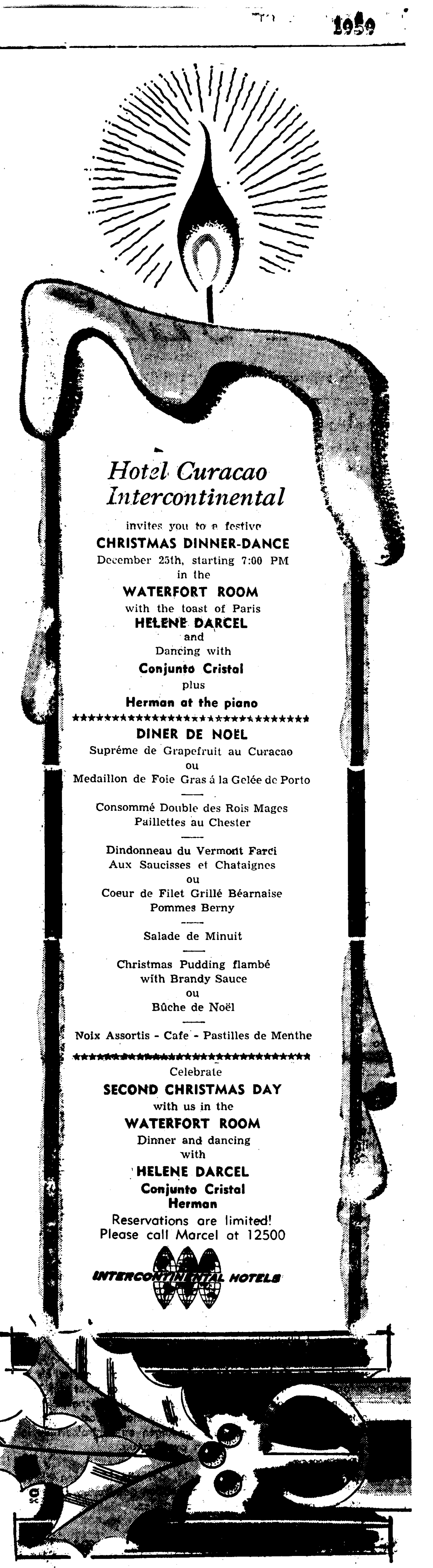
Een Zalig en Prettig Kerstfeest wil ik langs deze weg gaarne toewensen aan de gehele bevolking van het Eilandgebied Aruba. Als gezaghebber van Aruba is het mijn innigste wens dat het jaar 1960 voor u allen een voorspoedig jaar moge zijn, waarin wij allen zullen samenwerken aan de vooruitgang van ons eiland.

gezaghebber Beaujon

○ ○ ○

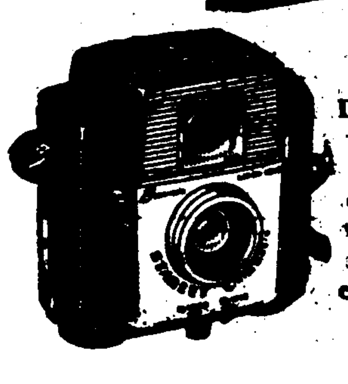
U, redaktie, medewerkers, alsmede de vele lezers van uw blad van welker sympathieke inhoud ik steeds met veel genoegen kennis neem, wens ik gezegende kerstdagen en een voorspoedig 1960 toe. Gaarne spreek ik de hoop uit, dat uw blad ook in 1960 op de ingeslagen weg van vernieuwing en actualiteit zich zal mogen ontplooien.

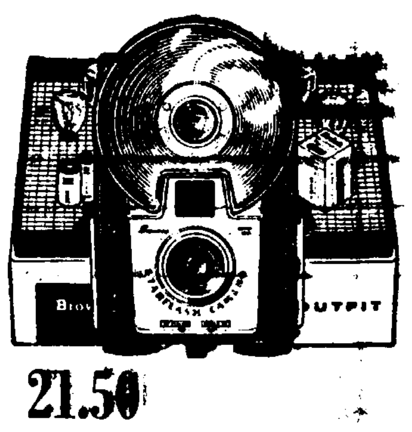
C. C. Steenmans, directeur

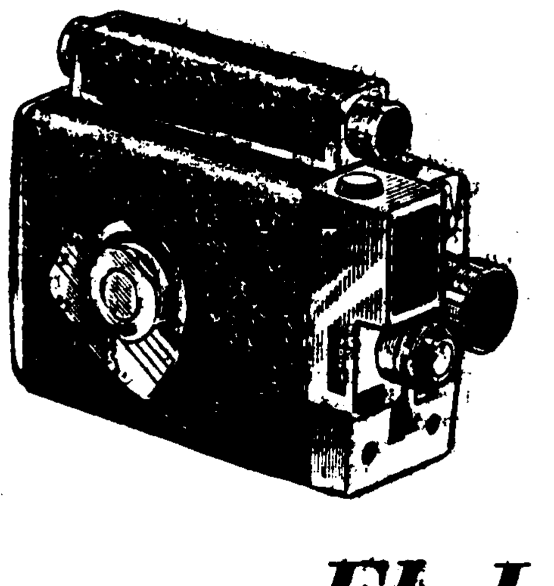

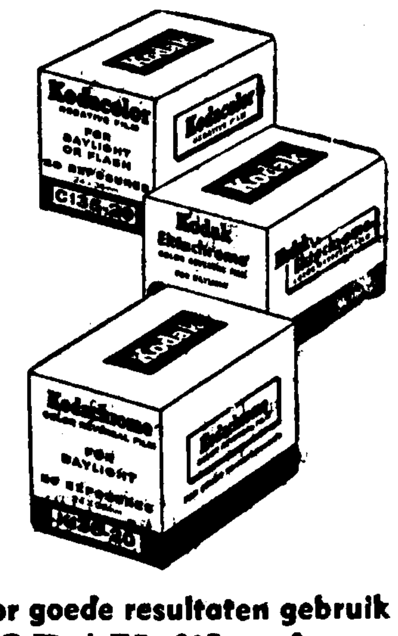

RADIOPROGRAMMA'S VOOR DE KERSTDAGEN

CUROM

(346,8 meter)

Caraibisch Bedrijf K.L.M.
Daar wij tot het ter perse gaan van ons blad de overige Kerstprogramma's nog niet in ons bezit hadden, waren wij genoodzaakt te volstaan met de plaatsing van de feestprogramma's van de Curom en van Radio Nederland Wereldomroep.

VRIJDAG

9.02 Een nieuwe opname van Kerstliederen van de beroemde Wiener Sängerknaben onder leiding van Xaver Meyer; aan het orgel speelt Alois Forer
9.30 Uitzending van een Kerstdienst uit het gebouw van de Gereformeerde Gemeente op Mundo Nobo, in welke dienst voorgaat ds. J. Wilschut
10.30 Variaties op het Kerstlied „Von Himmel hoch da komm' ich her" van Joh. Seb. Bach door het New Yorks Philharmonisch Orkest o.l.v. Igor Stravinsky, samen met „The Westminster Choir" (opname The Voice of America)
10.45 Het omroepdubbelkwartet o.l.v. Anton Krelage zingt Kerstmotetten van J. Handl, H. L. Hasser en L. Marenzio (bandopname NRU)
11.00 Kerstmis in Frankrijk: van „Les Petits Chanteurs de Versailles" olv Pierre Béguigné. Soliste is Annie Beaumont, het orkest staat onder leiding van Jacques Metehen
11.30 Katholieke Kerstwijding (Zeereerw. Pater Brada)
12.03 Ook van Will Glahé is een Kerstopname uitgekomen, die we nu lat enhoren; bij de uitvoering werd medewerking verleend door een kinderkoor
12.20 „Merry Christmas" — een programma uit de Verenigde Staten met medewerking van de organist Jesse Crawford, de zanger Bing Brosby en het kwintet van Owen Bradley
13.00 Nieuwsberichten van het ANP
17.02 Sra Laura Hart: Charla di Navidad pa nos muchanan
17.30 „Canciones de Navidad" met medewerking van Fernando Albuerne, het orkest Casino de Sevilla en het Coro de Madrigalistas
17.45 Cumpleaños Feliz
18.07 „Navidades con la Sonora Matencera"
18.00 Noticia na Papiamento
18.15 Voor de Koopvaardij. Ook al een Kerstuitzending; deze staat onder leiding van de koopvaardijpredikant op Curacao, ds. F. D. Kraan
18.45 Een Kerstspel voor en door kinderen, van welk programma tante Aukje de leiding heeft
19.15 Het orkest van Hans Carste
19.30 Het Kerstprogramma van Radio Nederland Wereldomroep
20.30 Leerlingen van de dr. Albert Schweitzerschool verzorgen het halfuur van de Curacaose Jeugdomroep, dat uiteraard ook in het teken van deze dag staat
21.00 Het vrijdagavondprogramma onder auspiciën van de VGKS.

ZATERDAG

9.30 Benjamino Gigli zingt enkele liederen (het orkest staat onder leiding van Enrico Sivieri)
9.45 De orkesten van Erwin Halletz en Hans Carste spelen operettemelodieën van Fred Raymond, Emmerich Kalman, Robert Stolz en Ralph Benatzki
10.15 Op een bandopname van de NRU horen wij het Ballroomorkest
10.30 Concert door het Royal Philharmonic Orchestra onder directie van Sir Thomas Beecham
11.15 „Koffie met Kerstkrans" — het traditioneel wordende programma van gezellige muziek uit alle werelddelen
12.03 Het orkest van Jan Garbar zorgt voor de lunchmuziek
12.25 Een kwartier met de hammondorganist Fernand Coppi: van de „hoela hoep" tot „de boerinnekensdans"
12.40 Casse Musette olv Ru van Veen met zang van André Vallée (bandopname van de NRU)
13.00 Nieuwsberichten van het ANP
17.02 Peticiones y cumpleaños
17.45 „Alegria" — het bekende orkest Solera de España onder leiding van Enrique Oliva
18.00 Noticia na Papiamento
18.07 Variedad Musical
18.15 Taptoeklanken, het programma van en voor de Koninklijke Marine in de Nederlandse Antillen
19.00 Het orkest van Bobby Roberts: „Holiday Music for happy people"
19.30 „Kerstmis in Afrika", een uitzending in samenwerking met de Pan American Broadcasting Company
20.00 Sportnieuws uit Nederland, samengesteld en gelezen door Dick van Rijn
20.15 Met Will Glahé en zijn accordeons naar het oude Heidelberg
20.45 Wil Epker aan de vleugel
21.00 Een opname van het amusementsorkest der Belgische Nationale Radio-Omroep olv Francis Bay
21.30 Dansorkesten in Nederland (bandopname NRU)
22.00 De „dansparade betreft een selectie van de dienstdoende omroeper

ZONDAG

9.02 Uitzending van de dienst dienst uit de Fortkerk
10.00 Muziek na de kerkdienst
10.30 Zondagmorgen zonder zorgen
11.00 Licht-klassieke werkjes (La Bonanza)
11.30 Katholieke morgenwijding
12.00 Programma-overzicht
12.03 Lunchmuziek
12.40 „Christus tot de volkeren gebracht"
12.55 Intermezzo
13.00 *Nieuwsberichten*
13.15 Sluiting (tot 17.00)
17.00 Heropening
17.02 Uitzending in samenwerking met het Portugese consulaat: „A voz de Portugal"
17.30 Voor de jarigen van vandaag
17.45 De uitzending voor de protestantse jongeren wordt verzorgd door ds Stoof
18.00 *Noticia na Papiamento*
18.10 Vervolg van het Surinaamse hoorspel „Tje a no mie'
18.45 En nu.... vertelt tante Aukje haar verhaaltje
19.00 *Groeten van Antilliaanse studerenden in Nederland*
19.15 Raul Rosales aan de vleugel
19.30 Curom's boekenprogramma onder redactie van dr Hans Hermans
19.45 Het orkest van Paul Weston
20.00 Veelbeluisterde melodieën van Brahms, Dvorak, Mozart, Delibes en andere componisten
20.30 Avondserenade
20.45 Vervolg der cursus Openbaar Kunstbezit
21.00 Uitzending van het hoorspel „De man die te veel wist" (in samenwerking met de Nederlandsche Radio-Unie en de Stichting)
21.55 „Zoeklicht op Nederland", transcriptie-programma van Radio Nederland Wereldomroep

MAANDAG

6.45 „Muziek in de vacantie", Nutricia-programma voor kinderen
7.00 *Nieuwsberichten*
7.10 Gevarieerd ochtendprogramma met tijdmeldingen
8.00 Herhaling van het nieuws en programmaoverzicht
8.15 Jesse Crawford aan het orgel
10.30 Klassieke muziek: Stefan Askenase speelt een aantal polonaises van Chopin
11.15 Operaklanken
11.30 „Nos receta semanal", presentá na firma Van Wilpen
11.55 *Noticia na Papiamento*
12.00 Programma-overzicht
12.03 Frankie Carle verzorgt de lunchmuziek
12.40 Platenmatinee
13.00 Variedad Musical
13.30 The Philips Music Box
14.00 Concerto Grosso opus 6 van Händel
15.15 Een kwartier met Ray Anthony

RADIO NEDERLAND WERELDOMROEP

16.85, 19.45 en 25.18 meter

VRIJDAG

18.30 Kerstboodsshap van H. M. Koningin Juliana
18.46 Nieuws
18.55 „Volkskerstzang" in de Ahoy-hal te Rotterdam, met medewerking van jeugdkoren, tamboers- en trompettencorps „Ahoy" enz.
19.10 Kerstprogramma over „Communicatie", het gesprek tussen werelden en mensen
19.50 Kerstconcert
20.10 Liturgische dienst van de Evangelische Broedergemeente te Zeist, met zang van Surinaamse studenten
20.45 Nieuws in het kort

ZATERDAG

18.22 Nieuws
18.41 Nederlands nieuws
18.48 Veelgevraagde Kerstplaten in het lichtere genre
19.20 Buitenlands weekoverzicht, door dr L. de Jong
19.30 Kerstvisite bij de Scholtens
20.10 Caraibisch panorama
20.40 Nieuws in het kort
20.45 Ter overdenking, door Pater J. B. v. Croonenburg

ZONDAG

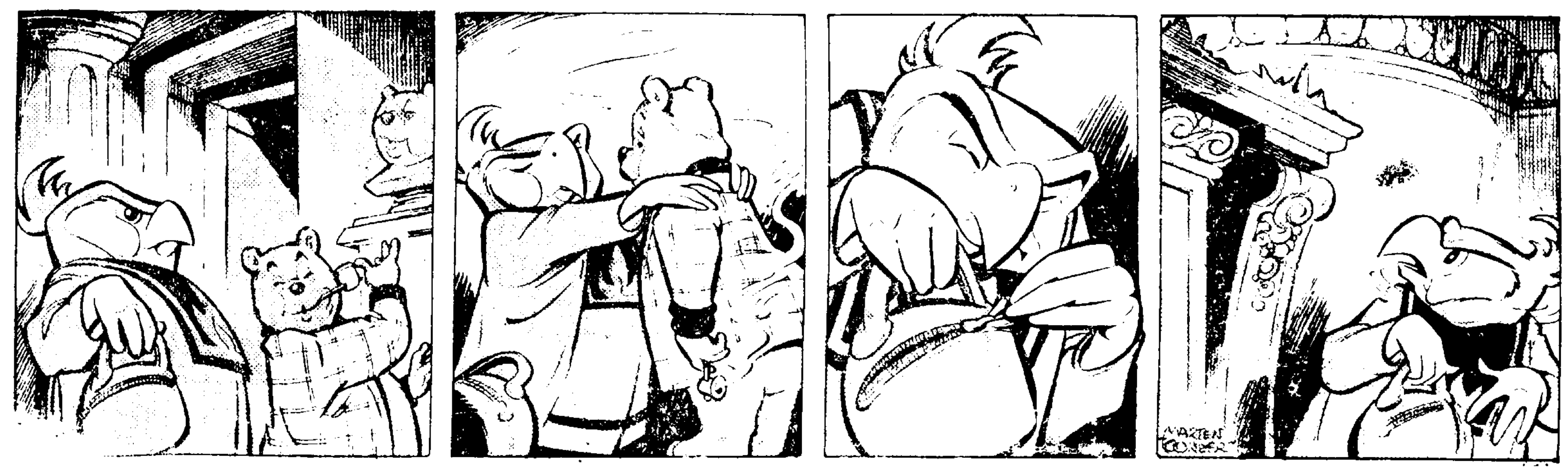
16.30 Internationaal „Happy Station" programma
18.32 Internationaal en Nederlands nieuws
18.40 Promenade concert door het Limburgs Promenade orkest
19.10 Vervolg van het hoorspel „De Maansteen"
19.46 Dolf van der Linden en zijn orkest
20.00 R.K.-uitzending
20.15 De sport van het weekeinde
20.35 Vrolijke muziek
20.45 Nieuws in het kort

Eric de Noorman — De Ontembare

58. — De beer, die kennelijk een slaapje deed, is zeker niet minder geschrokken dan Eric en aarzelt even. Lang genoeg voor de Noorman om zich razendsnel op zij te laten vallen. Vóór de beer van deze verbazing bekomen is, trekt het lawaai van Erics vervolgers zijn aandacht. Het volgende ogenblik is het dier Erics hele bestaan vergeten, want vlak bij hem duiken de eerste rovers uit het kreupelhout op. De schrik van de kerels bij het zien van de monsterachtige beer is onbeschrijfelijk. „Een beest!" hakkelt er een benauwd ... „Hij ... h-hij is een b-b-b-eest ... een beer geworden! Hekserij!" En klappertandend maken de bijgelovige schurken rechtsomkeert, met de beer in een schommelend sukkeldrafje achter hen aan. Bedaard duikt het hoofd van Eric uit de takken-wirwar op; hij staart de rommelige optocht grinnikend na ... „Aardig beertje", mompelt hij; „nooit van mijn leven ga ik weer op de berenjacht! Ik heb nooit geweten, dat die beesten zulke goede hersens hebben ... " Peinzend staart hij voor zich uit. „Ik moet terug", mompelt hij dan. „Ik moet weten wat er van de skalde geworden is. En bovendien zijn er nog een paar zaken waar ik het mijne van zal hebben."

TOM POES EN DE FEUNIX

3702. — „Een mooie kamer, al zeg ik het zelf", zei heer Ollie. „Ziet u die eeuwenoude schouw? Die heb ik zelf zo laten metselen. Ach ja, men kan aan een Bommel gerust dat soort dingen overlaten."

„Oud", prevelde de grijsaard, goedkeurend om zich heen kijkend. „De tijden komen, de tijden gaan, maar oude muren blijven staan. Kris kras krinkelbaan."

„Dat is een mooi lied!" hernam heer Ollie prijzend. „Gaat u toch zitten."

„Nee', zei de oude kort. „Zitten is rusten. Rusten is roesten. Ik heb geen tijd om te roesten, want mijn uren zijn geteld."

„Wat naar", riep heer Bommel geschokt.

„Niet naar", vervolgde de ander. „De jongen komen, de ouden gaan. Maar vóór ik ga, moet ik iemand een mooie en belangrijke taak toevertrouwen."

Zo sprekende hief hij het vreemde tasje, dat hij bij zich droeg omhoog en maakte de sluiting los.

Heer Ollie boog zich nieuwsgierig voorover, doch voordat hij had kunnen zien wat de inhoud was, verstarde de vreemdeling.

Zijn oog was gevallen op de kroonlijst van de kast en de bewerking, die de schilder Terpen Tijn er op had toegepast scheen hem onaangenaam te treffen.

„Wat is er met dat meubel?" vroeg hij krassend.

„O eh ... dat?" vroeg heer Ollie schrikkend. „Dat is een oude kast. De heer van de veiling zei, dat het rokko of zo was, maar Terpen Tijn zei van niet. Uitbijten en gladmaken, zei hij — en toen heeft hij die vogel er af gehakt ... "

Kerstfeest—— ——op Aruba

vroeger en nu

Honderd jaar geleden was Jacobus Jarman gezaghebber van Aruba De eerste gezaghebber, die wij hebben gehad, want vóór 1848 heetten de hoogste magistraten van Aruba commandeurs.

Wij hebben nagegaan in Jarmans Dagboek, wat er 100 jaar geleden met Kerstmis op Aruba voor viel. Dat was blijkbaar niet veel. De dag tevoren was „geretourneerd van Curaçao de bark Selania aan boord hebbende de slaaf Philemon". Van „de overkust kwam aan de Venezolaanse golet Mita" De dag na de feestdagen is de Selania weer vertrokken naar Curaçao.
Het was een kalm en rustig Aruba 100 jaar geleden.
En een halve eeuw terug?

In 1909 was Gerard Raven Zeppenfeldt gezaghebber over ons eiland en ook hij heeft een dagboek bijgehouden. Er was die maand december van dat jaar wat meer te doen. Een Duitse driemaster liep binnen om fosfaat te halen en een Engelse brik voerde dynamiet aan (voor de goudmijnen), welke met de nodige voorzorgsmaatregelen naar Mira Lamar en Kalbas werd vervoerd. De Kerstweek bracht Zeppenfeldt een bezoek aan de Protestantse school op Piedra Plat en hij bevond „het onderwijs over het algemeen bevredigend."

Op de Kerstdagen zelf schreef hij: „Niets bijzonders voorgevallen".
Na de Kerstdagen, die een algehele stilstand voor àlles betekenden, leefde alles op: voor ƒ 11000.— werd er die dag de Paardenbaai uitgevoerd. Ook lezen wij — op 31 december — dat het de maand december van 1909 112²/₃ mm geregend heeft.
Een dertig jaar geleden, zult u vragen.

Dat was dus in 1929. De atmosfeer was toen al veranderd. De Lago was reeds op Aruba. Gezaghebber Isaac Wagemaker was kort voor Kerstmis 1928 aan het bewind gekomen. Het regende dat jaar ontzettend. Wagemaker heeft die dagen voor Kerstmis volle uren gemaakt. Hij inspecteerde de stad en organiseerde de straatreiniging. Hij zag, dat behalve wat kinderhoofdjes in de Wilhelmina-straat en de Nassaustraat geen straat behoorlijk plaveisel had. De politie, welke toen gevestigd was in de Toren Willem III bij Fort Zoutman, ging haveloos gekleed, de vloeren en afsluitingen van hun kamers waren verrot. Toen hij zich in 1928 met de Lago in verbinding wilde stellen, constateerde Wagemaker dat er op het hele eiland nog geen telefoon was. Hij ging per auto en moest onderweg tweemaal uitstappen, omdat de auto weggezakt was in de modderige weg. De vleesverkoopplaats was onzindelijk.

Men kan het zich nu zo moeilijk meer voorstellen, hoe het Kerstfeest een eeuw, een halve eeuw en dertig jaar geleden op Aruba gevierd werd. Honderd jaar geleden was er zelfs nog geen rijtuig op ons eiland (het eerste kwam omstreeks 1880) en de beroemde Vuurtoren Willem III, die thans zo karakteristiek is voor Aruba, bestond evenmin als het gebouw van de Openbare Leeszaal en Boekerij. Maar een halve eeuw geleden stonden zij er een kwart eeuw geleden was dat enorme complex in aanbouw, wat nu de Lago is.

Wij hebben met oude mensen gesproken, hoe zij in hun jeugd Kerstmis vierden. „Dat was wat anders dan nu, dat was een feest van gezellig onder elkaar zijn," vertelden zij ons. Bij Gerard de Veer werd in die dagen bier verkocht en dat dronk men warm, want ijs was er niet. De dagen voor Kerstmis waren de straten van Oranjestad bezaaid met ezels van mensen uit de koenockoe, mannen en vrouwen, die inkopen kwamen doen. Maar winkels in [illegible] zin had men toen niet aan de Nassaustraat. Het was de „[illegible]", zoals men ze in het Papiament noemt.

Bojo, een soort gebak van verse mais of soms van koren, vormde de speciale Kersttaart van de Arubanen. Nu wordt dit gerecht nog wel gemaakt, al verdwijnt het meer en meer uit het gebruik. Ajaca met krenten en vlees was een ander gerecht, dat veel gegeten werd, maar natuurlijk niet speciaal voor de Kerstdagen was. En dan klappertjes afsteken. Ja dat gebeurde toen ook al, ofschoon men het toch meer tot de nacht van oud-op-nieuw beperkte. Maar vuurwerk kostte toen nagenoeg niets en een bejaard ingezetene vertelde ons met een glinstering in de ogen, hoe hij bijna driekwart eeuw geleden samen met zijn vader kilo's tegelijk ontstak: in de kist namelijk, dus zonder ze uit te pakken. „Dat was nogeens vuurwerk, mijnheer." Nu, daar konden wij in komen!

De jongeheren gingen zo'n halve eeuw geleden keurig in cashmere pakjes bij buren en kennissen gelukwensen. „Pierewaaien" noemden zij dat. Bij de buren kreeg men dan bojo en soms een glaasje wijn of rum. Clubs waren er toen niet en parties evenmin. Maar de ingezetenen leefden een intiem gemeenschapsleven. Iemand als Civilis Wever, de vader van Rufo, ging met zijn clarinet rond en speelde nu hier, dan daar. Weer een ander vergastte zijn vrienden op viool. Maar het was allemaal kalm en deftig en geen gejank en gebulder van juke-boxes en radio's.

Kerstbomen zijn feitelijk pas later gekomen. Die kende men hier vroeger niet. De Protestantse kerk schijnt de primeur te hebben gehad, maar wanneer daar de eerste boom is gekomen, konden wij toch niet achterhalen.

Zo verliep het jaar na jaar tot wij aan het heden belanden. Sommige tegenwoordige gebruiken zien wij toch terug in de oude huiselijke gewoonten. Nog altijd is het Kerstfeest een typisch huisfeest voor de Arubanen en evenals voorheen gaat men elkander feliciteren. De oude auroramissen in de R.K. Kerk vormen nog immers een historisch-godsdienstig evénement dat teruggaat tot ver in de geschiedenis. De nachtdienst in de Protestantse kerk is iets nieuws — onder ds. Van de Wal is hij gekomen —, maar ook deze dienst wordt een traditie, evenals de kerkconcerten en de verschillende kerstvieringen rondom de Boom. Nog altijd gaan de Arubanen hun ouders en familieleden bezoeken, ook al maakt het „gezellig vieren en elkaar" waar de oude Arubanen van spreken, plaats voor het luidruchtig vieren in de clubs, waar van de echte viering van de geboorte van de Zaligmaker niet zo veel meer te bespeuren valt. Doch het echt Arubaanse is gebleven in de betere kringen, waar huiselijkheid en familieleven op het Kerstfeest hun hoogtepunt bereiken.

Johan Hartog.

De Venezolaanse marine heeft de 16 jaar oude Amerikaanse duikboot „[illegible]" aangekocht. Het schip zal voor trainingsdoeleinden worden gebruikt.

Te [illegible] zal binnenkort een winkel geopend worden voor radioactieve isotopen, de uitrusting om deze te gebruiken en de onmisbare beschermingsuitrusting, aldus meldt het Russische persbureau Tass.

Cathalina (links op de foto) scoorde het tweede doelpunt voor Sithoc.

„SITHOC" 2 „Jong Colombia" 0

In een wedstrijd, die op redelijk peil stond, heeft Sithoc gisteravond met 2—0 van Jong Colombia gewonnen.

Sithoc was de sterkere ploeg, maar heeft toch tegen Jong Colombia genoeg werk moeten verzetten om de zege te kunnen behalen. De Collegemannen kregen ettelijke kansen, waarvan echter maar 2 werden benut.

Beide doelpunten werden voor de rust gescoord. Tien minuten voor het verstrijken van de eerste speelhelft was het Bibiana, die op een verre pass van Testing inliep, zich vrijspeelde en hierna weinig moeite had keeper Stefania met een scherp schot te passeren: 1—0.

Enkele minuten hierna werd het tweede doelpunt gescoord door Cathalina, die de bal voor het inschieten kreeg, nadat een buitenspel-situatie de overigens goed leidende Visser was ontgaan.

Ook na de rust was Sithoc sterker. Beide ploegen, vooral Sithoc, kregen enkele kansen. Tot doelpunten kwam het evenwel niet meer.

Het was in zes wedstrijden pas de tweede keer, dat Sithoc meer dan één goal heeft weten te scoren. Beide keren (tegen Scherpenheuvel en gisteren tegen Jong Colombia) wonnen de Collegemannen met 2—1.

De stand in de A-klasse is thans:

	gesp	gew.	gel.	verl.	pt	doelpt v.	doelpt t.
Vesta ..	6	5	—	1	10	15	5
J. Holl.	4	4	—	—	8	9	4
S.U.B.T.	6	2	3	1	7	11	6
Sithoc ..	6	3	1	2	7	7	5
C. Dom.	5	2	1	2	5	9	7
J. Col.	5	1	—	4	2	6	19
Riverside	5	1	—	4	2	6	19
Scherp.	4	—	—	4	0	3	8

De volgende wedstrijd wordt gespeeld op woensdag 30 december en zal gaan tussen Jong Holland en Centro Dominguito.

Fluminense op toernee

De nieuwe kampioen van Rio de Janeiro, Fluminense, gaat op 2 januari a.s. op toernee door Latijns-Amerika. Op het programma staat als eerste wedstrijd een ontmoeting in Buenos Aires. Op 10 januari speelt men in San Salvador. Verder speelt men in Mexico enkele wedstrijden in een toernooi, waaraan ook deelnemen San Lorenzo, kampioen van Argentinië, en verschillende Mexicaanse clubs. Deze wedstrijden vinden plaats in februari. In Colombia speelt men in februari tegen Santa Fé en Millonarios van Colombia en San Lorenzo van Buenos Aires. In Santiago de Chili staat een wedstrijd tegen Colocolo op het programma.

Een goal in dertien wedstrijden

Goalgetter VAVA stelt danig teleur

In Madrid vraagt ieder zich op het ogenblik af wat er gaande is met Vava, die in Atletico de Madrid speelt. Speciaal in de gelederen van de supportersschare van Atletico stellen velen zich deze alarmerende vraag in verband met ondoeltreffendheid van deze jonge Braziliaanse speler op wie gedurende de wereldkampioenschappen in Zweden de ogen van de gehele voetbalwereld gevestigd waren.

Op Vava had men zijn hoop gesteld in Atletico, omdat men daar kampte met een gebrek aan schutters. Hierin is men echter diep teleurgesteld. Niet weinig voetbaldeskundigen in Spanje noemden hem het „goalgetters-wonder", maar dit wonder is de enige gerenommeerde voorhoedespeler van zestien clubs in de Spaanse ere-divisie, die kans gezien heeft in dertien achtereenvolgende wedstrijden slechts één goal te scoren. Het is dezelfde Vava niet meer, die vijf doelpunten noteerde in de finale-wedstrijden om het wereldkampioenschap. Het is zelfs zo erg met hem geworden, dat zijn trainers, de Hongaar Fernando Daucik, en de Spanjaard José Villalonga, hem uit de voorhoede hebben teruggetrokken. Hierbij ging men uit van de gedachte, dat deze maatregel zijn eergevoel en zijn hardnekkigheid geweld zou aandoen. Maar dit is waarschijnlijk niet voldoende. Zijn teleurstellend optreden is te wijten aan het gebrek aan medewerking, dat hij kreeg van de zijde van zijn linksbinnen Joaquin Peiro en Enrique Collar. Verder moet opgemerkt worden, dat zijn spel nog wel goed is, maar men zou kunnen zeggen, dat hij de opening van het doel niet meer kan vinden.

Vava, eenvoudig en begrijpelijk als hij is, excuseert zich niet. Zijn innigste wens is te kunnen meewerken aan een overwinning van zijn ploeg, maar het schijnt, dat het geluk hem heeft verlaten. De kleine Braziliaan is tot aan het einde van 1961 verbonden aan Atletico en in tegenstelling met berichten in de Portugese pers als zou zijn bezoek aan Portugal, dat hij onlangs bracht, in verband staan met een vertrek uit de gelederen van Atletico, verklaarde Vava, dat hen zich aan de afspraak zal houden. In Madrid doen echter geruchten de ronde als zou de Oostenrijker Hollaus in de plaats van Vava komen.

Hockeyconflict opgelost

Het conflict rondom het Nederlandse nationale hockeyteam is opgelost.

Enige maanden geleden stelden enkele spelers van het Nederlandse elftal zich niet langer beschikbaar. omdat zij het niet eens waren met het beleid van de elftalcommissie. Thans heeft het bestuur van de K.N.H.B. een nieuwe elftalcommissie benoemd. Deze bestaat uit: mr J. M. Elink Schuurman (voorzitter), O. Nefkens en J. Anjema (coach).

Deze drie heren hebben inmiddels hun benoeming aanvaard. De coach zal belast zijn met de directe zorg en leiding van het Nederlandse elftal volgens richtlijnen door de gehele commissie bepaald. De hockeytechnische training zal in handen blijven van de Indiase trainer Kallat. Deze zal zijn werkzaamheden verrichten onder de directe supervisie van de elftalcommissie.

Olympisch voetbal

Argentinië en Peru hebben zich geplaatst voor de tweede voorronde van het Olympisch voetbaltournooi (Amerikaanse zone) door beide als winnaar uit hun groep te voorschijn te komen. Argentinië vormde met Chili groep vier en na de eerste wedstrijd reeds met 5-1 te hebben gewonnen, versloegen de Argentijnen dinsdag Chili met 6-0 (ruststand 3-0). Peru en Uruguay vormden groep vijf. Reeds in de eerste wedstrijd was Peru veruit de sterkste en won toen met 6-0. Dinsdag bleef Peru met 3-2. In de meerderheid (ruststand 2-1) en blijft daarmee kandidaat voor Rome. Uit de vijf groepen in de Amerikaanse zone gaan in totaal drie ploegen over naar het eindtoernooi. Met Argentinië en Peru zijn in deze zone reeds Mexico en Suriname de eerste voorronde doorgekomen.

De ploeg van Peru heeft met 6-0 gewonnen van Uruguay in een wedstrijd die geldt als afvalwedstrijd voor het Olympisch voetbaltoernooi. Het was de eerste wedstrijd tussen beide landen.

Een ploeg bestaande uit jonge Argentijnse spelers heeft met 5-1 gewonnen van Chili.

Ook dit was een wedstrijd in het kader van de voorronde voor het Olympisch voetbaltoernooi. Beide landen kwamen eveneens voor de eerste maal tegen elkaar in het veld.

Laatste nieuws

De lening van één miljoen

Eindverslag der Commissie

Het eindverslag van de centrale commissie (voorzitter Leito) over de lening van een miljoen, verscheen onlangs. In het verslag verluidt het, dat een aantal leden vóór opneming van deze lang lopende lening is, met deze restrictie, dat het bestuurscollege de verkregen middelen zal aanwenden op een wijze, die de raad bepaalt. Deze leden wijzen dan op het voorbeeld, dat het bestuurscollege in het verleden een zeker bedrag, dat het als uitgave te dekken uit leningen had begroot, verre had overschreden, zodat de raad verplicht was meer leningen op te nemen dan oorspronkelijk in de bedoeling had gelegen. Zij wijzen daarbij naar het waterprojekt. Zeer vele leden zijn van oordeel, dat het noodzakelijk is deze leningen op te nemen i.v.m. de huidige economische toestand van het land. Zij wensen echter, dat het bestuurscollege slechts en uitsluitend over deze gelden zou kunnen beschikken via begrotingsposten. Credietoverschrijdingen zouden niet zonder meer met leningen gedekt kunnen worden. In dit kader brengen zij het budgetrecht der raad ter sprake.

Vele leden verklaren, dat hun mening dienaangaande bekend is en dat zij hun medewerking zullen verlenen. Een lid verklaart nog, dat het z.i. niet in strijd zou zijn met het budgetrecht van de raad als het college bij het gebruik der verkregen middelen niet steeds de toestemming der raad zou vragen, omdat de raad immers reeds zijn toestemming had verleend aan de projecten, waarvoor de leningen werden opgenomen.

Argentinië

Argentinië heeft in het buitenland 300 miljoen dollar gekregen (geleend!) ter financiëring van zijn programma voor de economische stabilisatie in de loop van 1960, zo is in een communiqué van het ministerie van financiën meegedeeld. Dit bedrag van 300 miljoen dollar is van de volgende instellingen verkregen: het internationale monetaire fonds (100 miljoen), handelsbanken in noord-Amerika (75 miljoen), handelsbanken in Europa (75 miljoen) en de Amerikaanse schatkist (50 miljoen).

New Yorkse Beurs

Verkopen voor belastingdoeleinden in verband met het jaareinde en de neiging de ontwikkeling in de staalindustrie af te wachten waren oorzaak dat de stemming op de New-Yorkse effectenbeurs gistermorgen onregelmatig was bij zeer geringe handel. Rond het middaguur hadden echter kleine koersstijgingen de overhand. In de namiddag nam de verkoopdruk toe en was de grondstemming onregelmatig met merendeels fractionele koersverschillen naar beide zijden. De markt sloot onregelmatig, met geringe koersverschillen naar boven of naar beneden. Het aantal verhandelde fondsen bedroeg 1246, waarvan hoger 428, lager 601 en onveranderd 217. De aandelenomzet bedroeg 2.890.000, de obligatieomzet 6.170.000 dollar.

De koersen waren gisteren als volgt:

American Tel. and tel. 76
Anaconda Copper 63 3/4
Bethlhem Steel 54 3/4
Dupont de Nemours 267 3 1
General Electric 91 5/8
General Motors 1/2
International Tel. and Tel. 33 3 4
Royal Dutch 42 5/8
Shell Oil 79 1/2
Standard Oil of New Jersey 47 5/8
U. S. Steel 99 1/4
Canadian Pacific 25 1/4
Int. Nickel 109
Royal Dutch Am. Shares 70 bieden
KLM 29 3/4
Aluminium Company 107 3 8
Dow Jones 670.18

Gloria in exelsis Deo

[illegible]
[illegible] over de steppe
[illegible] koud voor het kind
[illegible] tegen de helling van de berg

★

[illegible] van een os verwarmde Hem
[illegible] bij elkaar gekropen
[illegible] de aret
[illegible] een mist over de kribbe

★

[illegible] de herders
[illegible] van hun legersteê
[illegible] schaapsvachten
[illegible] in de diepte van de nacht.

★

[illegible] bedekt met sneeuw
[illegible] kerkhof, grafstenen met een hek er omheen,
[illegible] diep in de sneeuwhoper
[illegible] kerkhof, een hemel met sterren bezaaid

★

[illegible] tevoren nog niet gezien,
[illegible] bedeesder dan dat van een kleine olielamp
[illegible] van de hut van een nachtwacht,
[illegible] boven de weg naar Bethlehem.

★

Maar plotseling [illegible] met een brandende hooiberg,
[illegible] verlaten,
[illegible]
een boerenerf in vlammen, een laaiende dorsvloer.

★

[illegible] de wolken als een aangestoken
[illegible] hooimijt,
[illegible] middelpunt van een schepping, ontsteld, ontzet
[illegible] nieuwe ster.

★

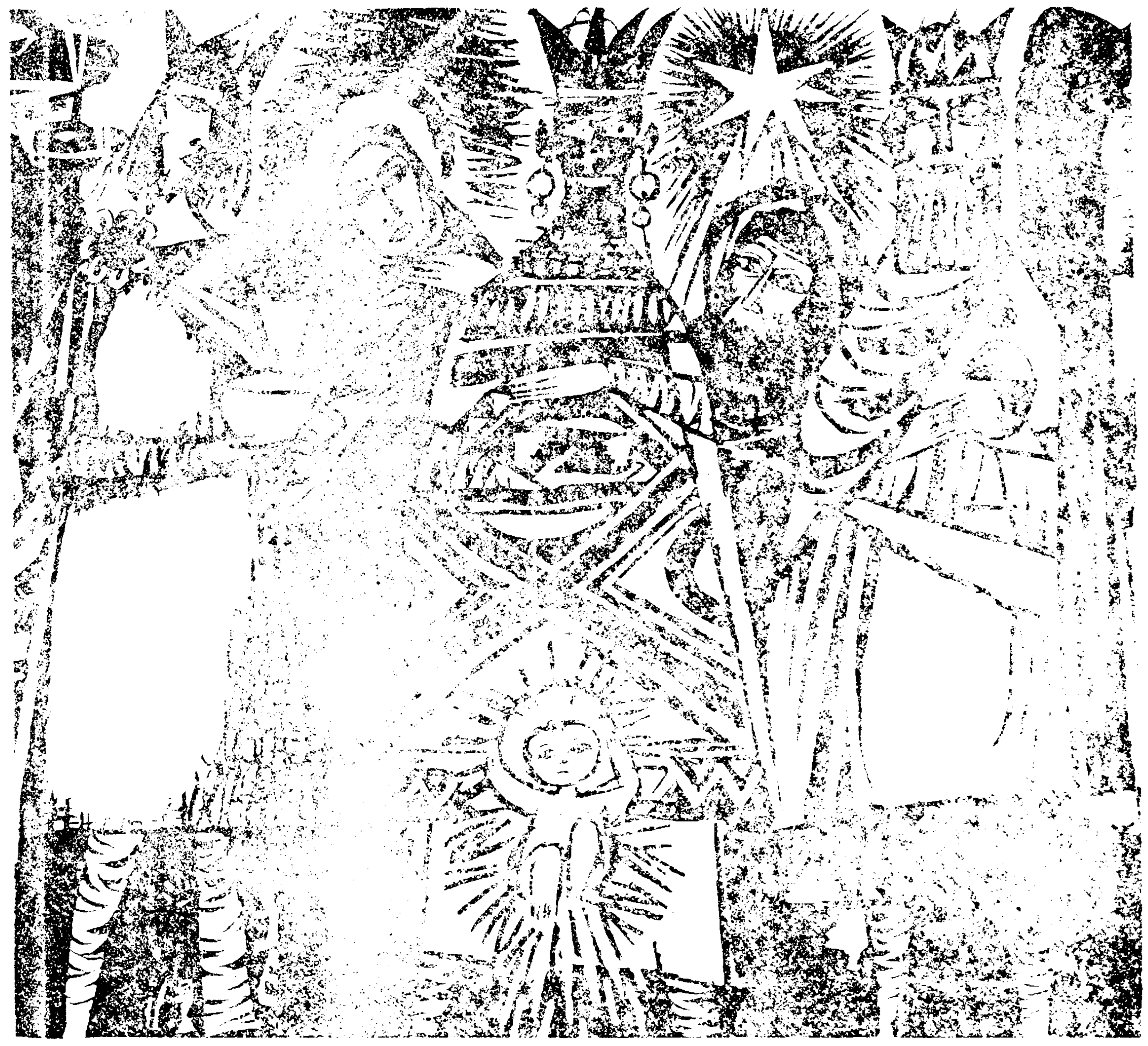
Een aanzwellend rood hing als een onheilspellend voorteken
[illegible] erboven
en drie sterrenwichelaars, opkijkend, haastten zich
te antwoorden op de roep van dit nooit geziene licht

★

Met geschenken beladen kamelen zwoegden achter hen aan,
[illegible] zwaar opgetuigde ezels, kleiner en kleiner wordend,
[illegible] voorzichtig, voetje voor voetje een heuvel af.

★

[illegible] die daarna zouden komen
[illegible] in de verte op als een vreemd, voorspellend visioen,
alle gedachten der eeuwen, alle dromen, alle werelden,
[illegible] van de kunsthandels en de museums,
[illegible] pronk der wandtapijten, alle werken van de scheppers van wonderen,
[illegible] kerstbomen ter wereld, alle dromen van kleine kinderen,
[illegible] warme gloed van trillende kandelaars, alle slingers,
[illegible] van schitterend, veelkleurig siersel
[illegible] wreder, meedogenlozer joeg de wind over de vlakte.
Alle rood glanzende appels, alle gouden bollen van glas.

★

Een deel van dit al bleef verborgen [illegible]
maar, tussen de oosten der rotsen [illegible]
kon het andere van de rotsrand af [illegible]
Duidelijk zagen de herders de [illegible]
voorzichtig hun weg zoekend [illegible]
„Laten wij samen met alle anderen [illegible]
zeiden zij, en hielden zich in hun [illegible]

★

Ploegend door sneeuw kregen [illegible]
Sporen van naakte voeten, [illegible]
liepen over de stralende vlakte [illegible]
en de honden, die deze sporen [illegible]
gromden ertegen als tegen de [illegible]

★

De vriesnacht scheen een [illegible]
Gestalten dalend van de met sneeuw [illegible]
mengden zich ononderbroken, [illegible]
De honden beefden, keken in [illegible]
en kropen, gedreven door ijselijk [illegible]
[illegible]

★

Door hetzelfde landschap, over [illegible]
liepen een paar engelen tussen het gedrang [illegible]
wezens zonder lichaam: niet te zien
maar iedere stap die zij zetten [illegible]

★

De dag brak aan. De stammen van de [illegible]
Een horde van mensen krioelde bij de [illegible]
„Wie zijn jullie?" vroeg Maria.
„Wij zijn een herdersstam, door de [illegible]
wij zijn gekomen om U beiden zingend [illegible]
„Jullie kunt niet allemaal binnen. Wacht [illegible]

★

In het vale licht voor het eerste daglicht [illegible]
stonden de veedrijvers en de herders te trappelen [illegible]
Die gelopen hadden kibbelden met die [illegible]
Voor een uitgekorven boomstam, die [illegible]
bulkten de kamelen, de ezels trapten [illegible]

★

De dag brak aan. De dageraad [illegible]
van het hemelgewelf als waren het [illegible]
En Maria koos uit de hele ontelbare menigte
alleen de wijzen om de holte in de rots [illegible]

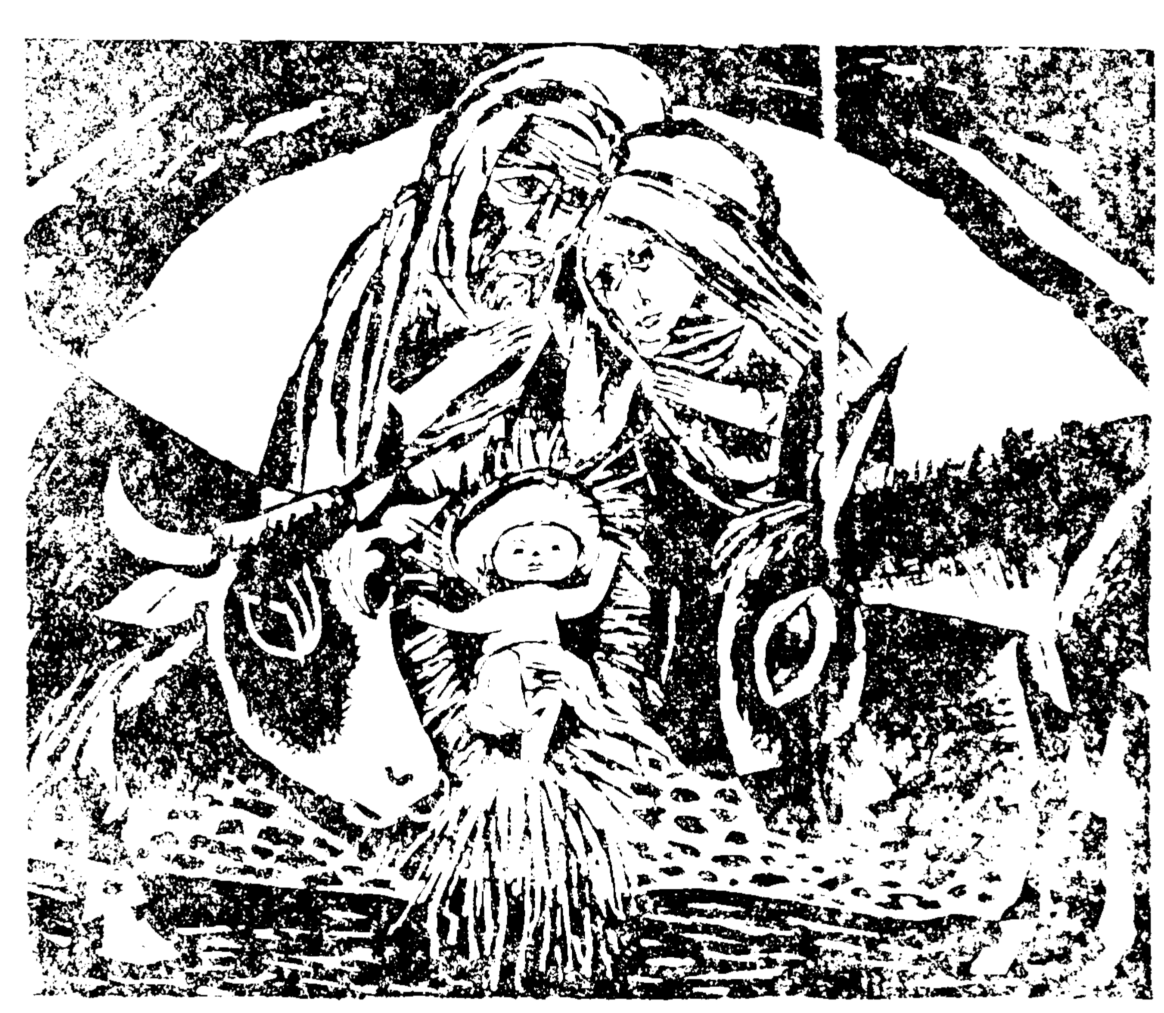
Kerstnummer [illegible]
„Amigoe di Curaçao"

★

[illegible]

Zalig Kerstfeest

Ik breng U in de GROT, Sir

Om half één in de Kerstnacht kwamen wij, de bemanning van de Jeep-expres te Bethlehem aan. Op het plein voor de Geboortekerk was het een drukte van belang. Lange rijen auto's schaarden zich naast elkaar: langs het Armenisch-Orthodoxe klooster, aan weerszijden van de straat en in de zijstraten. Steeds meer auto's arriveerden. De Jordaanse politiemannen met hun gepiekte helmen hadden alle moeite om het verkeer te regelen. Tussen en langs auto's bewogen zich honderden mensen: bewoners van Bethlehem en vreemdelingen, Arabieren en Europeanen. De souvenirwinkels hadden al hun lichten ontstoken en hun glinsterende waren uitgestald. Hun eigenaars riepen vanuit de deuropening iedere vreemdeling toe. En over de smalle weg, die van Jeruzalem naar Bethlehem leidt, reden nog steeds auto's af en aan, om nog meer mensen naar de stad van David te brengen.

Menigte voor de geboortekerk

Het was niet moeilijk om ons de drukte voor te stellen, die hier negentien en een halve eeuw geleden moet hebben geheerst. Evenals nu, was men toen ook van heinde en ver naar Bethlehem gekomen. In plaats van auto's zullen er lange rijen ezels op het plein hebben gestaan en de winkels zullen iets anders dan rozenkransen en heiligenafbeeldingen hebben verkocht. Maar evenals nu zullen velen zich hebben verdrongen rond de vele stalletjes waar de zoete, vettige geur van warm gebak opstijgt en welker eigenaars al bakkende hun mond roeren om kopers te trekken. Er zullen ook overal op straat van de blikken oventjes zijn geweest met gepofte kastanjes en andere noten evenals de mensen nu, zullen Maria en Jozef zich door deze woelige menigte slechts met moeite een weg hebben kunnen banen.

De gidsentros, die als een voortdurende pijniging de reizigers achtervolgt op alle plaatsen van de wereld maar iets bijzonders valt te zien, stoof dadelijk als een zwerm hongerige roofvogels op ons af. „Ik breng u in de kerk, sir!" schreeuwden ze allemaal om het hardst. „Ik breng u in de grot waar Jezus werd geboren, sir!" En toen we onze jeep wilden parkeren: „Hierheen sir!" Tenslotte lieten we onze jeep achter de hoede van een Soedanees, die we echter niet al te zeer vertrouwden. Daarom namen we onze camera's mee uit de open jeep. Gewapend met een tas vol fotomateriaal en een koffertje met filmcamera, betraden we vol verwachting door de smalle, lage opening de Geboortekerk.

Maar deze was nagenoeg geheel leeg. Het gehele schip met de oude Byzantijnse zuilen was verlaten. Alleen op het hoofdaltaar, dat toebehoort aan de Grieks-Orthodoxen, liep een gebaarde pope te wieroken. Op het Griekse zij-altaar, waarlangs wij de grot der Geboorte bereikten — die zich juist onder het hoofdaltaar bevindt — had zich een andere Griekse pope met een collecteschaal opgesteld. Hij schoof ons deze dadelijk onder de neus.

In de grot zelf heerste een geheel andere sfeer. Tientallen religieuzen en vrome gelovigen knielden er in stil gebed verzonken neer. Brandende kaarsen verspreidden er een gewijde geur en op de smalle plaats in de nauwe grot, waar negentien honderd negen en vijftig jaar geleden Jezus' kribbe stond, las een Franciscaan op zachte toon de heilige mis. En toen hij het Credo las, knielde hij eerbiedig en nadrukkelijk, terwijl hij zeer duidelijk de woorden sprak: „ET HOMO FACTUS EST" — En is Mens geworden.. —

Het was alsof iets bovennatuurlijks ons beving. Met ons koffertje in onze hand stonden we daar, vermoeid van de lange tocht, bij de kribbe van Jezus. Rondom ons knielden velen: zusterkens, broeders en anderen, vreemde mensen allemaal, maar met wie we ons nu opeens zo wonderlijk één voelden. Religieuzen van allerlei orden, Arabieren en Europeanen, eenvoudige Palestijnse vrouwen met vreemde witte sluiers, die zij over een bloempotvormige hoofdbedekking dragen. Vrouwen, even eenvoudig als de moeder-Maagd, die in deze grot haar Zoon baarde.

Als de Communie nadert zien wij hoe zij eerbiedig neerknielden en wij knielden naast hen, om ook op deze plaats en in deze nacht Jezus te ontvangen.

Behalve in de grot, is er in de eigenlijke Geboortekerk, gedurende de Kerstnacht geen enkele plechtigheid. De drie altaren van die kerk, zijn sinds de Kruisvaarders werden verslagen, in handen gekomen van Griekse en Armenische Orthodoxen. Voor hen is het op 25 december geen kerstfeest. De Grieken, die een andere jaartelling hebben, vieren Kerstmis dertien dagen later dan wij, terwijl de Armeniërs in het geheel geen Kerstfeest hebben, omdat zij zeggen dat Jezus niet is geboren doch eenvoudig verschenen.

De grote plechtigheid van de Kerstnacht zijn in de St. Catharinakerk die de Franciscanen juist naast tegen de oude Geboortekerk aan hebben gebouwd. Daar leest de Latijnse patriarch van Jeruzalem, in tegenwoordigheid van diplomatieke vertegenwoordigers en een stampvolle kerk, des nachts om twaalf uur een pontificale heilige mis. Daar wij te laat in Bethlehem arriveerden ontging ons de gelegenheid hierbij tegenwoordig te zijn.

Toen wij de grot verlieten, was deze mis juist ten einde, We waren toen nog getuigen van een merkwaardig schouwspel. Op het linkerzijaltaar in de Geboortekerk — dat aan de Armeniërs behoort — vormde een twintigtal Jordaanse politiemannen een dubbele haag, waar tussen door even later een processie trok.

Voorop liepen de in hun traditionele uniformen geklede karwassen van de ambassadeurs der vijf katholieke landen, die in Jeruzalem zijn vertegenwoordigd. Met de ijzeren punt van de staf die elk van hen droeg, stampten zij nadrukkelijk op de betegelde vloer. Daarachter volgde een stoet van brandende kaarsen dragende religieuzen, seminaristen en priesters. Deze stoet werd gevolgd door de Latijnse patriarch mgr. Albert Gori, die een kribbe met het Kerstkind in zijn armen droeg. De stoet werd besloten door de ambassadeurs der katholieke landen: België, Frankrijk, Italië, Libanon en Spanje, de (Islamietische) gouverneur van Jeruzalem als vertegenwoordiger van de Jordaanse regering en door talrijke gelovigen. Deze katholieke processie trok luid zingend langs het Armenisch altaar van de St. Catharinakerk naar de grot. Zó werd het Kerstkind op traditionele wijze overgebracht naar de plaats der kribbe.

★

De Grieken hebben in de Geboortegrot een klein altaar op de plaats waar Jezus werd geboren. Op de rotsbodem in daar een zilveren ster aangebracht met de woorden: HIC DE VIRGINE MARIA JESUS CHRISTUS NATUS EST (Hier werd Jezus Christus uit de Maagd Maria geboren). De katholieken daarentegen hebben een altaartje in het laagste gedeelte van de grot, waar volgens de overlevering de kribbe heeft gestaan, waarin Jezus na de geboorte werd neergelegd. Op deze gezegende plaats legt de patriarch van Jeruzalem iedere Kerstnacht een levensgrote afbeelding van het Kind neer.

„Hier werd Jezus Christus uit de Maagd Maria geboren"

Vanaf twaalf uur 's nachts, tot ongeveer vijf uur in de namiddag, slechts onderbroken door een uur dienst der Grieken op hun altaar, dragen katholieke priesters uit alle delen van de wereld er het misoffer op. De gehele nacht en dag door zijn daar velen bij aanwezig.

Buiten de kerk was het nog even druk. Juist nu velen de kerk verlieten, kwamen de handelaars van Bethlehem pas goed in actie. Er brandden lichtbakken met „Merry Christmas Tearoom" en de agenten van de souvenirswinkels, die zich overal tussen de menigte bevonden, nodigden iedere vreemdeling op een kerstwijntje in hun zaak. Vele armen, hoofdzakelijk ongelukkigen en kinderen, schooiden aanhoudend om „baksies" en lieten geen vreemdeling met rust. Amerikanen en Europeanen die bij de olieboringen in het Nabije Oosten werken en die in hoofdzaak slechts benieuwd waren naar de sfeer van deze voor hen curieuze nacht in Bethlehem, completeerden met hun weinig vrome luidruchtigheid het geheel. Omstuwd door trossen gidsen lieten zij zich overal heen leiden en kochten in de souvenirswinkels de gekste dingen.

De herbergen van Bethlehem zaten even vol als ten dage van de volkstelling onder keizer Augustus. Gelukkig werden wij verwacht in het Latijnse seminarie te Beit Jala, op slechts vier kilometer afstand van Bethlehem. Om half drie in de nacht klopten we daar aan. We werden door de Franse paters gastvrij ontvangen. Dodelijk vermoeid, doch intens tevreden, vielen we even later in een verkwikkende slaap.

Jan Glissenaar.

BETHLEHEM IN DE HISTORIE

Gedurende al de eeuwen van zijn bestaan is Bethlehem slechts een klein stadje geweest, zonder invloed op het wereldgebeuren en feitelijk zonder geschiedenis op het gebied van staatkunde of economie, van wetenschap of kunst. En toch kent ieder christen dit stadje bij naam, het behoort tot zijn eerste en liefste herinneringen; het stalletje van Bethlehem, het kribbetje en boven al het Kindeke van Bethlehem zijn dierbare herinneringen uit de tijd, dat we op de platen van een prentenbijbel turend, voor het eerst de geschiedenis van de Heilige Nacht hoorden.

Eén historische nacht beheerst stadje

Die éne Nacht beheerst geheel de geschiedenis van dit stadje en heeft het zijn wereldhistorische betekenis gegeven, geeft ook waarde aan alles wat er over dit stadje kan worden verteld.

Bethlehem van Juda bestond reeds in de tijd der Rechters en verkreeg enige bekendheid door Ruth, wier naam bewaard bleef in het Evangelie, als stammoeder van David.

In het Oude Testament werd het plaatsje vermaard als „de stad van David", maar verder is er van Bethlehems lotgevallen, zo goed als niets bekend. Even wordt het nog genoemd in de lijsten der ballingen die onder Zorobabel uit Babylon terugkeerden: „Mannen van Bethlehem — 123."

En dan komt het grote moment; in de Geboortegrot staat het opgetekend: Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est — Hier is Jezus Christus geboren uit de Maagd Maria.

Voor de eerste christenen moet de Geboortegrond een geliefd en druk bezocht heiligdom zijn geweest. Keizer Hadrianus maakte daar een einde aan toen hij na de grote Jodenoorlog van rond 125 een edict uitvaardigde waarin Golgotha, het Heilig Graf en de Grot van Bethlehem voor de afgodendienst werden bestemd. Over en rond de grot werd een zogenaamd heilig bos aangelegd en aan Thammuz, de Babylonische Adonis gewijd.

In christenhand

Na het edict van Milaan (313) kwam de grot weer aan de christenen en keizer Constantijn samen met zijn moeder Helena, bouwde er een prachtige kerk. Die bestaat nog en is wellicht de oudste christenkerk ter wereld. De „basiliek van Constantijn" is in de loop der eeuwen dikwijls gerestaureerd of verbouwd maar het grondplan is nog aanwezig. Kort na 600 werd de rust te Bethlehem verstoord. De Perzen deden hun grote inval, veroverden Jeruzalem en kwamen ook naar de basiliek der Geboorte. Ze wilden haar verwoesten maar een van hun sheiks zag daar een afbeelding der Wijzen, waarin hij landgenoten dacht te herkennen. In de mening dat de basiliek hun ter ere was gebouwd, liet hij de reeds begonnen plundering en verwoesting stopzetten en deed het aangelegde vuur doven.

Enige jaren later kwamen Mohammed's Arabieren Palestina binnenrijden en in 638 viel Jeruzalem in hun handen. Ze bouwen er de Omar-moskee ter ere van de toen regerende kalief. Maar in Bethlehem bleef de basiliek aan de christenen, door persoonlijke tussenkomst van Omar op verzoek van een monnik uit Bethlehem, zoals Arabische schrijvers vermelden.

Het grootste gevaar voor Bethlehem kwam in 1099, toen de kruisvaarders onder Godfried van Bouillon Jeruzalem naderden. Muzelmannen trokken uit de stad om de gehele omgeving plat te branden, volgens de tactiek der verschroeide aarde. Enkele mannen uit het bedreigde Bethlehem slaagden er in het Kruisleger te bereiken en Tancred trok aanstonds met honderd man naar Bethlehem. Na een nachtelijke rit kwam hij nog precies op tijd om de Geboortekerk te redden. Zijn eretitel werd dan ook „Redder van Bethlehem."

Grootste bloei

Onder de christenkoningen van Jeruzalem beleefde het stadje zijn grootste bloei. In de Kerstnacht van 1100 werd in de basiliek van Constantijn de broeder van Godfried van Bouillon, Boudewijn I, tot koning gekroond. De stad werd de zetel van een bisschop en de Geboortekerk werd kathedraal.

De glorietijd was kort van duur. Reeds in 1187 veroverde Saladijn geheel Palestina. Toch werd ook toen de kerk van Bethlehem gespaard, ook in 1244 toen de Korwarenische Turken Bethlehem zelf in brand zetten. Wel werd ze bouwvallig, er waren restauraties nodig — zo is in 1482 het dak vernieuwd waarbij Maximiliaan van Oostenrijk, regent der Nederlanden, het houtwerk leverde en de koning van Engeland voor het lood zorgde. Een moeilijke vraag was aan wie de kerk toebehoorde, aan de Latijnse christenen of aan de Griekse orthodoxen? Sinds de 13de eeuw waren de Franciscanen daar gevestigd en zijn de werkelijke „Beschermers der Heilige Plaats" geweest, al pronkten Europese vorsten met die eretitel. Zeven eeuwen lang waakten de zonen van Sint Franciscus bij de Geboortegrot, maar de basiliek konden ze niet behouden. Want in 1758 kregen de orthodoxen op last van de sultan het alleenbezet. Slechts op bepaalde uren van de dag was ze voor katholieken toegankelijk. Aan de Noordzijde der basiliek bouwden dezen nu een eigen kerk, de Sint Catharina en van daaruit een toegang naar de Grot. In de Kerstnacht werd sinds het midden der 19e eeuw daarheen een processie gehouden.

KERSTGEBED van de kinderen

Gij zelf zult ons later beloven
— wanneer wij geen kind meer zijn
dat wij, als wij dan weer geloven
en worden zoals wij nu zijn,
een weg zullen vinden naar boven
en voorgoed zullen bij U zijn.

Maar nu wij hier komen mogen
— nog bijna als Gij zo klein —
en zien hoe uw donkere ogen
zo licht als de onze zijn,
hoe Maria uw tranen kan drogen
of het al onze tranen zijn,

nu Gij, als wij aarzelend zingen,
het Kind zijt in onze kring,
en wijst met een kleine vinger
wie Gij uitkiest als eersteling
om het teder spel te beginnen
waarmee Gij de wereld aanving,

nu hebt Gij van heel de aarde
een kinderhemel gemaakt,
waar de weg, die Gij voor ons bewaarde,
begint en ten einde raakt.

Nu worden vroeger en later
deze sneeuwwitte dageraad.

HARRIET LAUREY

VAN DER KWAST
CONSTRUCTION CO.

Wenst vrienden en relaties

PRETTIGE FEESTDAGEN

en een

VOORSPOEDIG 1960

Marchena Moron & Co N.V.

and the Happiest
of New Years
To You

LA GANGA
Prinsenstraat 63
Telephon 11334

elga

CURACAO TRADING
COMPANY S.A.

wenst U

een ZALIG KERSTFEEST

en

een GELUKKIG NIEUWJAAR

SEASON'S GREETINGS

Hubert Salas & Co. - Curacao

All the best wishes for
Real Christmas cheer
And the happiest kind of
A bright New Year

I. MEIT
Breedestraat (O.)

May all your
Christmases
be bright!

CASA DE LANNOY

VIVA LA GALA DE LA ZAGALA

(Van onze correspondent in Spanje)

Wie de uitbarsting van godsvrucht, hartstocht en boete tijdens de Goede Week in Spanje heeft gezien, die welhaast bizarre pogingen tot persoonlijke deelname in de mystiek van het Lijden, verbaast zich over de ootmoed, de ingetogenheid en mildheid, waarmee de Spanjaard het Kerstgebeuren ervaart. Kerstmis beleeft hij, besloten in zijn hart, zonder het wilde gebaar, de retoriek, zonder zijn zo gemakkelijk op te zwepen hartstocht. Op deze dag wordt hij devoot als een kind, vergeet hij zich de barre zondaar te voelen die op Goede Vrijdag met kettingen rond zijn enkels barrevoets door de straten van zijn stad moet gaan. De geboorte van Christus ontroert hem en beweegt hem tot een godsvruchtig deelnemen aan de religieuze plechtigheden waarvan de liturgie hem hevig emotioneert. Zeker, de Spanjaard kan het niet laten ook op Kerstmis te zingen en te dansen, maar het blijft een louter religieus feest, nog niet, of nauwelijks beïnvloed door het snobistisch ritueel van kerstbomen, mistletoe, kerstmannetjes en slingers. Natuurlijk hebben de Amerikanen die zich sedert een zevental jaren in Spanje hebben gevestigd, ook hier hun funeste invloed op. Reeds hebben zij het woord „Christmas" geïmporteerd, hetgeen nu door warenhuizen als slagzin wordt gepropageerd. Zij laten een kerstman door het land rijden om geschenken te brengen aan de daar wonende Amerikaanse kindertjes en laten de suikerzoete man ook zo nu en dan iets aan de Spaanse kleinen geven. En er zijn zelfs in Spanje nog lieden die geloven dat alles wat uit Amerika komt tot de regelrechte godsgeschenken behoort en laten zich daardoor tot imitaties verleiden. De waarachtige Spaanse kersttradities zijn echter zuiver christelijk en van een verrukkelijke betekenis.

Met Kerstmis, zodra de nacht van de 24ste december is ingevallen, vergeet de Spanjaard alle geschillen. Er bestaan geen vijanden en tegenstanders meer, allen worden kind met de pas geboren verlosser. In Castillië komen de families bij elkaar en groeperen zich rond de oudste, die voor een groot houtvuur is gezeten. De patriarch begint te vertellen uit zijn herinneringen rond het Kerstgebeuren. Daarna begeven allen zich naar de Nachtmis, die in Spanje de mis van de haan wordt genoemd, omdat de haan de eerste was, die gezongen heeft bij de geboorte van Christus.

En door heel Spanje weerklinken in de Nachtmissen die heerlijke poëtische volksliedjes, die men Villancicos noemt. Later op de dag zullen de gitaren en andere oude snaarinstrumenten te voorschijn worden gehaald en zal men deze simpele wijsjes in de huizen zingen, tot men de straat op trekt, om op de hoeken en de pleinen

in kleine groepjes zijn vreugde, zijn droefenis ook, uit te zingen over de geboorte van Christus.

Elke landstreek kent zijn eigen volksliedjes op Kerstmis. Zij zijn eeuwen oud en vele dateren uit de vroege middeleeuwen, uit de negende eeuw en vroeger. Aan de hand van deze volksliedjes, met hun ontelbare varianten zou men tot een juiste beschrijving kunnen komen van de ziel van de verschillende Spaanse landstreken, waar zij zijn ontstaan. Zij zijn van een grote lyrische kracht en de grootste Spaanse dichters, Lope de Vega, Gil Vicente, Juan del Enzina, Garcia Lorca, Alberti, Gerardo Diego en vele anderen hebben er hun bijdragen aan geleverd. Soms zijn de versjes simpel, zoals in Extremadura, waar men zingt:

Op, laat ons gaan naar het fleurig dal
om te zien dat lieflijk kindje,
dat geboren is in een stal.

Wij zullen met onze journalistieke pen niet trachten de poëtische zeggingskracht van deze versjes te benaderen. Wij vertalen ze bijna letterlijk om slechts een indruk te geven van de Spaanse ziel, zoals die zich uit op Kerstmis. Hoe zou het ook anders mogelijk zijn bij deze strofe, die slaat op de Eucharistie?

„Maria is een broodbakster,
Wie zal van haar brood eten.".....

En dan, bij het monotone spel van een enkelsnarig instrument:

„Ro-ro-ro mijn kindje,
Wie zal je wiegen?
Ik als je het goedvindt,
Toe, sta het me toe!"

Andalusië is vrolijk, men danst en zingt,

„Voor je lijfje zo mooi,
Voor je gezichtje zò lief,
Voor je halsje een lintje,
Geef ik je cadeau...."

Maar dan denkt men aan de bestemming van dit lieflijk Kind en het snaarinstrument begint somber te tokkelen, terwijl een bedroefde stem zingt:

Ja, zelfs de sterren verlichten het,
Herder, waar wil je heen.
Zie je dan dat Kruis niet.
Het Kindje ligt al op sterven....

In Katalonië wordt volgens de traditie in elk huis een Kerststal neergezet. Er zijn er, die honderden jaren oud zijn en tot de fraaiste kunstwerken behoren. Zij beslaan dikwijls een hele kamer en het is geen zeldzaamheid wanneer daar, in een kunstig opgebouwd landschap, rond een pover stalletje twee- tot driehonderd prachtige figuurtjes staan opgesteld. Voor de kerststal zingen de kindertjes dan in hun zangerig Katalaans:

„Ay Joseph,
Je zoon maakt me verliefd!
Zo klein en hij huilt niet eens!
Ay Joseph...."

En dan zingt het beroemde knapenkoor van het Benediktijnerklooster op de Montserrat dat juweel van Lope de Vega:

Huil toch niet mijn ogen,
Godeskind, schrei niet meer,
Want, als de hemel schreit,
Wie kan er dan nog zingen?

Uw lieve moeder,
die nu nog zingt,
zal ook gaan huilen,
als ze ziet dat jij schreit

Is het de warmte of de kou,
Waarom je schreit?
Als het de liefde is, mijn ogen
zeer kleine, dan houd ik van je.

Droog toch die paarlen
Vol hemels paarlemoer,
Want als de Hemel schreit,
Wie kan er dan nog zingen?

En dan tracht het knapenkoor met zijn gouden toon het Kindje op te monteren, „Hoor de engelen zingen, zie de herders zingend komen heus je hoeft niet te huilen......

Kindje van mijn ogen,
Ea, schrei niet meer,
Want als de Hemel schreit,
Wie kan er dan nog zingen?

Gerardo Diego denkt op Kerstmis aan palmzondag en aan het naderend lijden. Waren wij dichter, wij zouden U kunnen laten genieten in de zang van zijn woorden. Wij vertalen stamelend......

Als de palmboom weer klein zou kunnen
worden als een kindje, Kindje,
zoals hij vroeger was,
met een gordel van palmblaren,
zodat het Kindje hem kon zien.

Wanneer de palmboom zou kunnen hebben,
de poten van een ezeltje
en de vleugels van de kleine Gabriël,
zodat het Kindje, als het zou willen
lopen, zou kunnen vliegen in zijn kroon.

Als de palmboom zou weten
dat zijn takken op zekere dag....
Als de palmboom zou weten,
waarom de Maagd Maria zo

naar hem kijkt.... Als hij wist....
Als de palmboom zou kunnen....
....la palmera.....

Weer tokkelt in de verte een gitaar en door de frisse ijle lucht klinken kinderstemmen. De kleinen hebben het een beetje koud en daarom zingen zij:

Laten we een jasje maken van bont
voor het kindje Gods,
Dat wordt als een lammetje,
Dat leeft als een herdertje,
Dat sterft voor de liefde,
Laten we een jasje maken van bont,
voor het Kindje Gods....

De laat-middeleeuwer Gil Vincente, die een van de meest gezongen Villancicos heeft gedicht, is bezorgd om Maria, die de Verlosser zonder smart heeft gebaard, maar nu toch bedroefd zal worden, omdat zij haar kindje ziet huilen......

Ro-ro-ro
Onze God en Verlosser,
Huil toch niet, want je bedroeft
de Maagd die je heeft gebaard.
Ro-ro-ro

Kindje, zoon van God de Vader,
Heerser over alle goed,
Houdt toch op met schreien
Anders zal je moeder huilen,
die je zonder smart heeft gebaard,
ro-ro-ro

Zo zouden wij voort kunnen gaan met bloemen te plukken uit de rijke Kerstlyriek van Spanje, uit de honderden poëtische liedjes, waarvan men de makers al lang niet meer weet. Liedjes waarbij men dansen kan, die men kan uitjubelen op de melodie van de Flamengo, liedjes ook waarbij men kan afdalen tot in de diepste groeven van de droefheid, omdat Kerstmis immers, naast de vreugde om de Verlossing en de blijdschap om de loutere geboorte van het Kind, ook al weer duidt op het Lijden, waarvan de Spanjaard huivert. Sta ons toe te besluiten met het dansversje van de zeventiende eeuwer Joseph Valdivieso, die de gitaren, de stemmen en de dansers laat jubelen:

Viva la gala de la zagala,
viva la gala ...

de la gracia Morena,
viva la gala,
la gracia de la gracia,
viva la gala....

Wij kunnen het vrijwel niet vertalen......

Leve de tooi van het herderinnetje,
leve de tooi

Dit mooie zwartharige herderinnetje is de Maagd Maria, die zoals de dichter zingt, in de Kerstnacht de wereld bevrijdde van het kwade.

Viva la gala de la zagala,
viva la gala....

MET DE KRIBBE BEGON DE WEG NAAR HET KRUIS

Door Mgr. FULTON SHEEN

CEASAR AUGUSTUS, de meester-boekhouder van de wereld, zat in zijn Romeins paleis bij de Tiber. Vóór hem lag een wereldkaart. Hij was gereed om de order uit te vaardigen voor een volkstelling van de gehele wereld — want alle volkeren waren hem onderdanig. Er bestond slechts één hoofdstad in de wereld: Rome; slechts één officiële taal: Latijn; slechts één heerser: Caesar. Naar elke buitenpost ging het bevel uit dat iedereen moest worden ingeschreven in zijn eigen stad. En tot in de zelfkant van het rijk, in het dorpje Nazaret, plakten soldaten Caesars bevelschrift aan.

Jozef de timmerman, uit het geslacht van koning David, werd verplicht zich aan te geven in de stad van David, Bethlehem. Daarom vertrokken hij en zijn verloofde vrouw Maria uit Nazaret in Galilea. Bethlehem lag ongeveer 8 kilometer buiten Jeruzalem.

Jozef verheugde zich toen hij de stad zijner vaderen binnenkwam. Hij vertrouwde er op, dat het hem niet moeilijk zou vallen logies te vinden voor Maria, te minder omdat zij in gezegende omstandigheden was. Van huis tot huis ging Jozef en steeds weer ervoer hij dat alles vol was. In wanhoop zocht hij een plaats waar Hij ter wereld zou kunnen komen, aan wie hemel en aarde behoren.

★

JOZEF ging een steile helling op, naar een zwak lichtje, dat aan een touw heen en weer bungelde. Het licht gaf aan dat daar de dorpsherberg gevestigd was. Waar hij ook had aangeklopt, nergens had hij met zoveel vertrouwen vóór de deur gestaan als bij de herberg. En ja er was plaats in de herberg. Plaats voor soldaten uit het Romeinse rijk; plaats voor de rijke kooplieden uit het Oosten; plaats voor hen die de herbergier een fooi in de hand frommelden. Maar géén plaats voor Hem, die zelf komt naar de herberg van ieder ontheemd hart in de wereld. Als op het einde der tijden de kronieken zullen worden afgesloten, blijven de meest treurige woorden: „Er was geen plaats in de herberg".

Zo trokken Jozef en Maria naar een hol aan de andere kant van de heuvel, een schuilplaats voor herders en hun schapen bij stormweer. Daar, in een winderige stal, nog onder de vloer van de wereld, kwam de Heer der heerscharen ter wereld: „Ziet het lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt." Hij die geboren was zonder moeder in de hemel, was geboren zonder vader op de aarde.

Van ieder ander mensenkind, dat op deze wereld het levenslicht aanschouwt, mogen vrienden zeggen dat het op zijn moeder lijkt. Dit was de eerste en enige keer, dat iedereen moest zeggen hoezeer de moeder op het kind geleek. Het was de prachtige paradox van het kind dat zijn moeder maakte; om die reden was de moeder slechts een kind. Het was ook de eerste keer dat iemand aan de hemel kon denken, zonder te beseffen dat deze „ergens hoog en ver weg is". Maria keek neer op de hemel.

★

In een der meest vuile plaatsen ter wereld, een stal, kwam de zuiverheid tot ons. Hij die ter dood gebracht zou worden door mannen als beesten, werd geboren tussen de beesten. Hij, die zichzelf „het levende brood, dat neergedaald is uit de hemel" mocht noemen, kwam op aarde in Bethlehem, in een kribbe of trog, de plaats waar dieren hun voedsel haalden.

Eeuwen tevoren hadden joden het gouden kalf aanbeden, en Grieken een ezel. Mannen bogen hun hoofd en knielden voor hen, alsof het God zelf was. De os en de ezel brachten nu eerherstel door zelf het hoofd te buigen voor hun God, de Ene.

Er was geen plaats in de herberg maar er was plaats in de stal. De herberg is de plaats waar de publieke opinie bijeenkomt, het brandpunt van 's werelds stemmingen. Zij is het rendez-vous van de aardse gedachte, trefpunt van het alledaagse. Maar de stal is het oord van de paria's, de uitgestotenen, de miskenden, de vergetenen. Van alle lokaliteiten ter wereld, die geschikt mochten worden geacht om de Zoon van God te huisvesten, kwam de stal op de aller-, allerlaatste plaats. Maar God vinden we altijd daar, waar we Hem het minst verwachten.

★

Wie zou het mogelijk hebben geacht, dat Hij die de zon zijn warmte geeft om de aarde behaaglijk te maken, de warmte van een os en een ezel nodig zou hebben om het zich tenminste enigszins draaglijk te maken? Wie kan zich voorstellen, dat Hij die de aarde doet rondgaan en naar eigen wens op elk moment kan stilzetten, afhankelijk zou zijn van de volkstelling door een heerser in Rome? Dat Hij, die zelfs de velden kleedt met gras daar naakt zou liggen? Dat Hij, wiens vingertoppen planeten en werelden kunnen doen neertuimelen, eens zulke nietige vingertjes zou hebben, dat ze zelfs de dieren bij Hem niet konden aanraken? Dat voeten, die rotsen en bergen konden verpulveren, nu niet sterk genoeg waren om te lopen? Dat de Eeuwigheid der Eeuwigheid gewikkeld zou worden in lappen? Niemand heeft zich ooit kunnen voorstellen, dat God bij zijn komst op aarde zo hulpeloos zou zijn. Maar dat is precies waarom zovelen Hem niet kunnen vinden. God vinden we altijd daar, waar we Hem het minst verwachten.

God vinden we altijd daar waar we Hem het minst verwachten

★

De zoon van God werd gedwongen zijn eigen wereld te betreden door een achterdeurtje. Omdat Hij geboren was in een grot, moesten allen die Hem wilden begroeten, zich bukken. De buiging is het symbool van de ootmoed, de nederigheid. De trotse weigert te buigen — en hij ontbeert het goddelijke. Zij evenwel, die hun eigenwaan opzij zetten en binnentraden, bevonden dat zij niet in een stal kwamen, maar in een nieuw heelal, waar een zuigeling zat op moeders schoot, met de wereld om zijn vingers gewikkeld.

De kribbe en het kruis staan aan het begin en het eind van het leven van onze Verlosser. Hij aanvaardde de kribbe omdat er geen plaats was in de herberg. Hij nam het kruis op, omdat een volk zei: „Wij willen deze man niet als onze koning." Hij werd gelegd in de stal van een vreemde toen Hij begon, Hij werd gelegd in het graf van een vreemde toen Hij eindigde. Hij werd gewikkeld in doeken bij zijn geboorte, Hij werd gewikkeld in kleren bij zijn dood. Het zijn allemaal symbolen van de volkomenheid waarmee de Zoon van God mens heeft willen worden.

De herders, die hun kudden in de nabijheid weidden, kregen het te horen van de engelen: „Dit is het teken, waaraan ge Hem zult herkennen. Ge zult een kind vinden, in doeken gewikkeld, liggend in een voerbak."

Reeds droeg de Menzenzoon zijn kruis, het enige kruis dat een baby kon dragen, dat van armoede en ballingschap. Zijn offervaardige bedoelingen bleken uit de woorden die de engelen zongen boven de heuvels van Bethlehem: „Heden, in de stad van David, is u de Verlosser geboren, niemand anders dan Christus de God".

★

Onbaatzuchtigheid werd reeds op de proef gesteld door armoede: trots zag zich geconfronteerd met de schamelheid van een stal. Het ingezwachteld zijn van de goddelijke macht, die tegelijkertijd geen grenzen kent, is een enorme belasting voor de menselijke geest, al heet die dan geleerd te denken in termen van atoom-energie. Zulke geesten kunnen niet de idee vatten van deze goddelijke minzaamheid, zeker niet van iemand die rijkdom opgaf voor armoede, opdat wij door zijn armoede rijk zouden worden.

Slechts twee groepen uit het volk vonden de baby: de herders en de wijzen, de eenvoudigen en de geleerden. Zij zijn de enigen die weten dat zij niets weten. De trotse weigert dat te beseffen. Er is goede wil nodig om God te ontdekken en deze waarheid proclameerden de engelen vanuit de hemel: „Vrede op aarde onder de mensen van goede wil."

Bij zijn eerste komst koos Christus de naam Jezus of Verlosser. Pas bij zijn tweede komst zal Hij de naam Rechter dragen. Jezus was geen naam die hij droeg voordat hij als Zoon van God de menselijke natuur aannam. Sommigen zeggen „Jezus leert ons", zoals ze zeggen „Plato leert ons...." zonder te bedenken dat deze naam betekent „Verlosser van de zonden". Op het moment dat Hij besloot deze naam aan te nemen, werd Calvarië een deel van Hem. De schaduw van het kruis viel over Hem zodra Hij de naam Jezus had gekozen.

★

CHRISTUS was nog geen twee jaar oud toen koning Herodes bevel gaf alle mannelijke baby's in Bethlehem te doden. Het was de eerste aanslag op Christus' leven. Hij ontmoette het zwaard toen Hij een baby was. Hij zag stenen op zich afkomen als man. Hij wist het kruis op het eind van zijn levensweg. Dezelfde wet, die zijn apostelen en volgelingen de eeuwen door zou opjagen, werd het eerst toegepast op onschuldige levens, nog liggend in de armen van hun moeders, een gebeurtenis die wij herdenken op Onnozele Kinderen. Ondersteboven opgehangen: Petrus; van de toren gegooid: Jacobus; een dodelijke messteek: Bartolomeus; een bad in kokende olie: Johannes; een zwaardslag: Paulus. En moordenaars voor de kinderen van Bethlehem.

„De wereld zal u haten". Ziedaar de donkere schaduw, die hangt over allen die gemerkt zijn met Christus' zegel. Deze onschuldigen, de zuigelingen van Bethlehem, stierven voor de Koning, die zij nooit gekend hadden, door de handen van een aardse koning, die hun vriend had moeten zijn. Als kleine lammeren vielen zij voor de zaak van het Lam, de eersten van een onafzienbare reeks martelaren, kinderen die nooit strijd hadden gekend maar de kroon verwierven.

De enige feiten uit Christus' jeugd, die zijn vastgelegd, zijn die van gehoorzaamheid aan zijn hemelse Vader en aan zijn ouders op aarde. Het kernpunt van gehoorzaamheid aan de mensen is gehoorzaamheid aan God. Ouders die God niet gehoorzamen, merken dat hun kinderen niet aan hen gehoorzamen.

Christus' gehele leven heeft in het teken van de onderdanigheid gestaan. Hij onderwierp zich aan het doopsel van Johannes, hoewel hij er van was vrijgesteld. Hij berustte in het betalen van belasting voor de tempel, hoewel dat voor Hem als Zoon van de Vader niet gold. Hij wekte zijn eigen volk op tot gehoorzaamheid aan Caesar. Juist door zo onderdanig te zijn aan de schepselen — zijn schepselen — bereidde Hij zich zelf voor op die allerhoogste gehoorzaamheid: de vernedering van het kruis.

Achttien jaar vervulde de timmerman van het gehele universum de rol van dorpstimmerman, daken van huizen oplappend of boerenwagens herstellend. De martelaar Justinus vertelt ons in een zijner schriften dat in zijn dagen, honderd jaar na de dood van Christus, nog meubelen werden bewaard die Hij had vervaardigd.

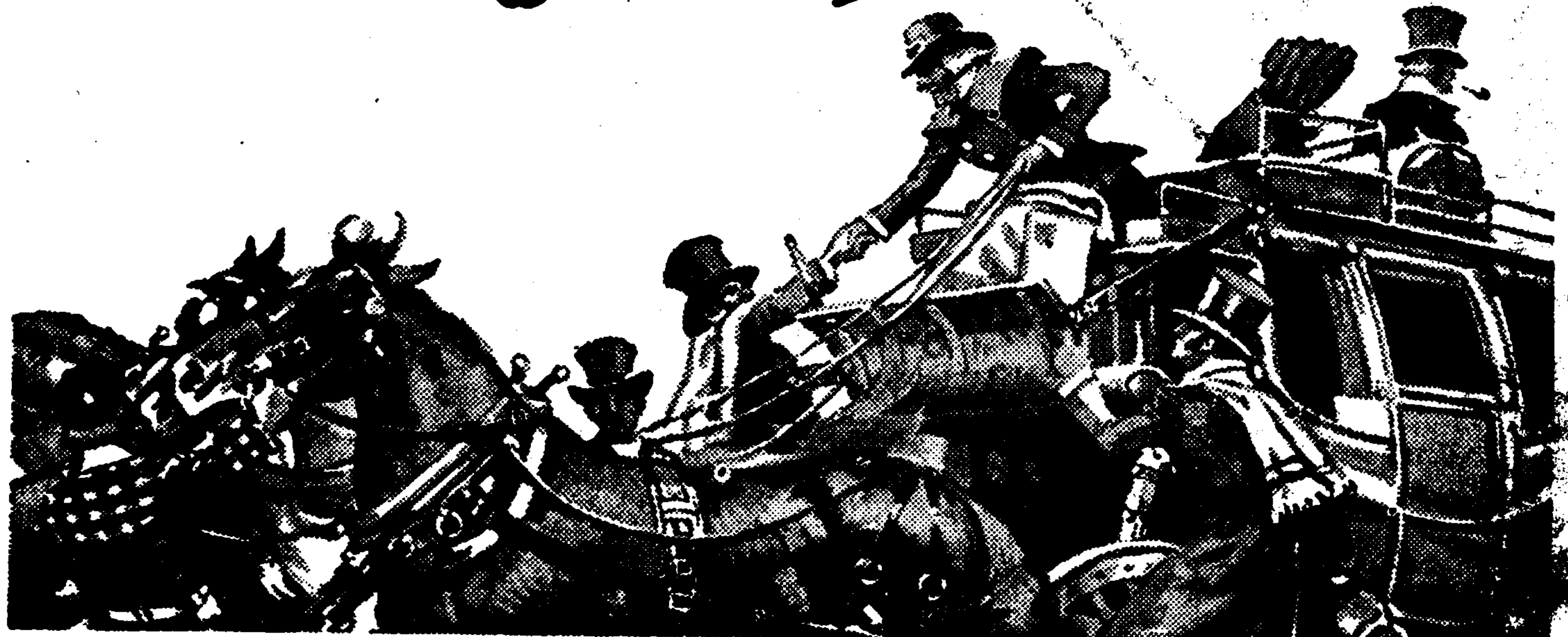
Waarom, zo kan men zich afvragen, deze langdurige voorbereiding, dertig jaren aan één stuk, op een openbaar leven van slechts drie jaar? Vermoedelijk heeft de Verlosser willen wachten tot zijn menselijke natuur in volle volheid was uitgegroeid, tot zij haar toppunt had bereikt, om het offer aan de Vader zo volledig mogelijk te maken.

De boer wacht tot het koren rijp is eer hij het inneemt en in de molen stopt. Zo wilde Christus wachten tot Hij tot volle wasdom was gekomen, voordat Hij zijn lichaam onderwierp aan de hamer van zijn beulen en aan de sikkel van hen die het Brood des Levens wilden neerslaan.

Het pasgeboren lam is niet geofferd; de roos is niet afgesneden toen zij nog in de knop stond. Ieder voorval in het leven van de Godmens heeft zijn uur van volmaaktheid. Hij is het lam, dat zelf zijn offeruur wil bepalen, de roos die het ogenblik kan kiezen waarop zij wil worden afgesneden. Hij wil wachten, geduldig, nederig en onderdanig, terwijl Hij groeit in leeftijd en bevalligheid en wijsheid voor God en voor de mensen.

En dan zal Hij zeggen: „Dit is het uur". Zo zullen het uitverkoren koren en de roodste wijn de meest waardevolle elementen worden van het Offer. Het beste dat deze wereld kan geven tot haar heiliging en vrede.

Merry Christmas

We hope that Christmas finds you surrounded by loved ones, with your every wish granted and with a happy vista down the months ahead.

SHELL LUBRICATION SERVICE

P. A. FREDERIK

JOY TO YOU

SINCERE BEST WISHES

TO ALL OF OUR MANY FRIENDS ON THIS HAPPIEST OF DAYS . . . .

FREDERIK MERCANTILE CO.

MERRY CHRISTMAS, FRIENDS . . .

and thank you for your kind patronage this past year.

LA CASA HOLANDESA

W. MAAT

Breedestraat 118-120 (O)

SEASON'S GREETINGS

MOSAICOS SANCHEZ

Desea FELICES PASCUAS
y UN PROSPERO AÑO NUEVO
a sus Favorecedores y Amigos

TEL. 35211 — 35111

LANDENGA

TRANSPORTBEDRIJF

Wenst vrienden en begunstigers

PRETTIGE KERSTDAGEN

en een

VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

May this Universal Wish bring Peace to all mankind in the coming year . . . And may the New Year shower you and yours with all the blessings of prosperity, happiness and good fortune.

CURACAOSCHE BANK

JOY TO YOU

May this Yuletide be the merriest ever for you, your family and friends . . . and may good fortune be with you all year.

EL GLOBO

ICASA

CHOCOLADE FABRIEK N.V.

Rijkseenheid Boulevard

Als de jonge Sparren dromen van KERSTMIS

Kort verhaal door CHRISTOPHER MORLEY

WANNEER JE DOOR EEN BOS wandelt, kan het je misschien opvallen dat de jonge bomen stil zijn. Maar de oude, grote — vooral de sparren — fluisteren. Zij vertellen het verhaal van de boom die niet werd opgesierd. Het klinkt somber en, terwijl zij het vertellen, is het gemurmel van de oude stammen erg plechtig, maar voor jonge bomen is het toch een bemoedigend verhaal. Op warme najaarsdagen, wanneer je stam wordt geplaagd door mieren en andere klimmende insekten, wanneer het hars lauw is en lijmerig door je aderen trekt, wanneer de open plek in het bos soezerig en zwaar ligt te hijgen en de loofbomen al beginnen op te scheppen met de vrolijke kleuren die zij krijgen, heeft het al veel jonge sparren opgevrolijkt.

Alle jonge sparren, zoals je weet uit het sprookje van Hans Andersen — waarom zou je het, als je het vergeten bent, niet nóg eens lezen — dromen eens een kerstboom te zijn. Zij dromen daarover als jonge meisjes dromen eens een bruid te zijn of als jonge dichters over het uitgeven van hun eerste bundel verzen. Met het visioen van deze vrolijkheid en schittering voor ogen verdragen zij geduldig de scherpe slag van de bijl en de lange uren samengedrongen op de kar. Maar iedere december worden er meer bomen omgehakt dan er voor Kerstmis nodig zijn. En dat is een verhaal dat nog niemand — zelfs Hans Anderson niet — heeft geprobeerd op te schrijven.

★

DE BOOM VAN DIT VERHAAL had eigenlijk nooit moeten worden omgehakt. Het zou misschien ook niet gebeurd zijn, maar het werd al donker in de bossen van Vernon en de man met de bijl zei tegen zichzelf: „Nog één maar". Doch het omhakken van jonge bomen met een scherpe, heerlijk in de hand liggende bijl sleept je mee, je kunt er niet mee ophouden, er is één soort van wreed plezier in. Het staal gaat door het zachte hout met een fluitende slag en de grote takken zinken met een zacht suizen ter aarde.

Hij was een aardige, flink opgegroeide jonge boom, maar hij was te lang voor zijn jaren: zijn takken waren eigenlijk te iel. Wanneer ze hem hadden laten staan dan zou hij later vast een buitengewoon flinke boom zijn geworden, maar nu was hij nog een slungel en had hij nog niet de volslanke gestalte en het dichte, gelijkmatige groen dat mensen van kerstbomen vragen. Erger nog in plaats van uit te lopen in een rechte, spitse top was hij bovenaan scheef en liep hij uit in een vork.

Maar toen hij met vele andere geleund stond tegen de zijmuur van een bloemenwinkel, wist hij dit niet. Hij was tijdens deze koude decemberdagen erg gelukkig, hij dacht voortdurend aan de blijdschap die komen zou. Hij had gehoord over de verrukkingen van de kerstavond: het vrolijke opzetten van de boom, de glimmende ballen, de gekleurde sterren en snuisterijen, de glanzende vogeltjes met hun staarten van gesponnen glas. Zelfs die oude angst van kerstbomen voor brandende kaarsjes plaagde hem niet, want men had hem verteld dat de mensen tegenwoordig snoeren gebruiken met kleine elektrische bolletjes, die niet in brand kunnen vliegen. Hij keek dus naar het feest uit met een hart vol vertrouwen.

„Ik zal er prachtig uitzien", zei hij. „Ik hoop dat er kinderen zullen komen om mij te bewonderen. Wat een heerlijk ogenblik moet het zijn, wanneer de kinderen hun cadeautjes aan je hangen!". Hij had zelfs medelijden met de eerste bomen die werden verkocht en meegenomen

Het zou het heerlijkst zijn, dacht hij, niet eerder te worden verkocht dan de avond voor kerstmis. Dan zou iemand in de glanzende duisternis hem uitzoeken, hem zorgvuldig vastbinden langs de zijkant van een auto en zij zouden wegrijden. De kettingen om de banden zouden verrukkelijk rinkelen over de besneeuwde weg. Hij stelde zich een groot huis voor met vonkend vuur in een open haard; het ritselend gekraak van papier en van pakjes, die werden opengemaakt. Iemand zou zeggen: „O, wat een prachtige boom". Dan zou hij zich heel slank en recht schrap zetten in zijn ijzeren drievoet.

Maar dag na dag verliep, één voor één werden de andere bomen meegenomen en hij begon zich ongerust te maken. Want ieder die naar hem keek, scheen iets onvriendelijks te zeggen. „Te lang", zei een dame. „Nee, deze niet, zijn takken zijn te schriel", zei een ander.

„Wanneer ik er de top uithak", zei de bloemist, ziet hij er misschien beter uit". Deze boom sidderde, maar de klant was al voorbij, op zoek naar een andere. Een paar van zijn takken deden pijn, want de bloemist had ze omgebogen om zijn gestalte een aantrekkelijker vorm te geven.

Aan de overkant van de straat was een goedkope bazar. Achter de het verlichte etalage ramen lagen allerlei vuurrode dingen; als de deuren opengingen kon hij de mensen zien die zich daar binnen verdrongen, elkander vrolijk stotend met grote pakken. Uit het portiek kwam telkens gegons van stemmen, geschuifel van voeten en gebel van kassa's. Hij zag flitsen van verrukkelijke kleuren, versieringen voor gelukkiger bomen. Naarmate de tijd vorderde, verdrongen zich meer en meer mensen in de straat. De mooiere bomen, niet zo mager als hij maar voller van groen en gaver van vorm, werden voor zijn neus gezet; als zij werden weggehaald zag hij de drukke feestelijkheid maar al te goed. Eindelijk liet de bloemist hem zien aan een dame, die een erg goedkope boom zocht. „Deze kunt u krijgen voor een dollar", zei de man. Dit was maar een derde van hetgeen de bloemist in het begin voor hem had gevraagd, maar zelfs voor dit bedrag wilde de dame hem niet meenemen en zij stak de straat over om een kleine namaakboom te kopen in de bazar. De bloemist zette hem slordig terug, de spar kantelde en viel languit langs de muur. Niemand dacht er over hem op te rapen. Hij was er haast blij om, want hij zou anders in zijn trots gekrenkt zijn.

★

NU WAS HET DE AVOND voor Kerstmis. Het was een mistige avond, met een kille motregen. Het trottoir voor de bloemenwinkel was overdekt met vieze modder. Terwijl hij lag tussen flarden van dozen en afgerukte hulsttakken kwamen er vreemde gedachten in hem op in het stille bos in het noorden was zijn gewonde stronk nu begraven onder alls uitwissende sneeuw. Hij herinnerde zich de winterse tinteling van de bossen, de grote bomen met blinkend zilver op hun breed neerhangende takken, het hoge zingen van de eenzame wind. Hij herinnerde zich het sterke warme gevoel van zijn wortels wanneer hij ze diep in de veilige aarde boorde.

Dat is een verrukkelijk gevoel; het betekent voor een boom precies wat het voor ons betekent wanneer wij onze tenen uitrekken naar het voeteneind van een heerlijk opgemaakt bed. En dit alles had hij opgegeven om hier neer te liggen, veracht en vergeten, in een smerige straat. Het spatten van voetstappen, het getinkel van bellen, het lawaai van auto's trok langs hem heen. Hij beefde een beetje van zelfbeklag en ergernis. „De versieringen en de geschenken gaan mijn neus voorbij", dacht hij bedroefd en hij schudde een paar van zijn naalden af.

Laat op de avond, toen het winkelen gedaan was kwam de bloemist om op te ruimen wat er was overgebleven. De dozen, de kapotte slingers, de lege hulzen en onze boom, met een of twee andere die evenmin waren verkocht, werden allemaal in de kelder gegooid. De deur werd gegrendeld en daar lag hij in het donker. Een van zijn takken, onder hem dubbelgeslagen terwijl hij viel, deed zoveel pijn dat hij dacht dat hij gebroken was. „Dit is dus Kerstmis", zei hij tegen zichzelf.

De hele dag was het erg stil in de kelder. Af en toe kraakte er iets als een van de omgebogen takken probeerde zich uit te rekken. Door de zoldering boven hem weerklonken voetstappen, er was het gegalm van kerstklokken, maar alles had een verre, teleurgestelde klank. Kerstmis is altijd een beetje melancholiek na zulke drukke, ingespannen voorbereidingen. De niet verkochte bomen lagen op de stenen vloer en keken naar het licht van de verwarming dat weerspiegelde op een bijl, die er was achtergelaten.

★

DE DAG NA KERSTMIS kwam een man in de winkel, die een paar groene takken wilde hebben om een graf te versieren. De bloemist pakte de bijl en hakte het groen zonder blikken of blozen van de bomen af. Ze waren zo ontmoedigd, dat ze het niet eens erg meer vonden. Hak, hak, hak, deed de bijl, en de zacht geurende takken werden weggedragen. De naakte stammen werden in een hoek gegooid.

Toen had onze boom — of wat er van hem was overgebleven — tijd genoeg om na te denken. Hij kon nu niets meer voelen, want bomen voelen met hun takken en denken met hun stammen. Waaraan dacht hij terwijl hij langzaam droger en stijver werd? Hij dacht dat het dwaas van hem was geweest zich een zo rijke en blijde toekomst voor te stellen en hij had medelijden met de andere, jonge bomen die nog stonden te groeien in de heerlijke, heuvelachtige bossen en die zichzelf blij maakten met dezelfde, fantastische dromen.

Nu ken je misschien het lot niet van overgebleven kerstbomen. Je kunt het nooit raden. Boeren komen uit de dorpen rondom de stad en kopen ze voor vijf cent om ze te gebruiken als bonestaken of om er wijnranken langs te leiden. Zo zijn ze — en hier begint het bemoedigende deel van het verhaal — tenslotte werkelijk gelukkiger dan de bomen, die met Kerstmis worden opgesierd. Zij keren terug in de frisse, vochtige aarde van het voorjaar en wanneer de zon op het hoogst aan de hemel staat, klimmen de snelle ranken van de wingerd tegen hen op tot zij plotseling zijn versierd met de roze bloesems van de bonen of de kleine, blauwe bolletjes van de druiven, die zeker zo heerlijk zijn als de snuisterijen van het kerstfeest.

★

OP ZEKERE DAG werden dus de naakte, stofige stammen uit de kelder gehaald en met vele andere in een vrachtwagen gegooid, om een lange, ratelende reis te maken naar het boerenland. De boer laadde ze uit op zijn erf en legde ze op een hoop naast zijn schuur, toen zijn vrouw naar buiten kwam en naar hem keek.

„Daar!", riep ze. „Dat is juist wat ik zoek. Een mooie, lange staak met een vork er aan. Jim, wil je die in de grond zetten om er de waslijn aan vast te binden?". Het was de eerste keer, dat iemand onze boom vriendelijk bejegende en in zijn haast verdroogde hart zwelden druppels van vergeten sap. Zij zetten hem aan het ene eind van de waslijn, dicht bij een bed bloemen. De vork, die geen kerstpiek kon dragen, maakte hem buitengewoon geschikt voor de waslijn. Het was juist wasdag en de boerin kwam al vlug naar buiten met natte kleren, die moesten drogen en uitwaaien in de heldere, stralende lucht. En het eerst dat hing naast de top van de kerstboom, was een paar kinderkousen.

Dit is nog niet het einde van het verhaal, zoals de oude sparren het fluisteren in het bos. De boom, die niet werd opgesierd, stond zo verrukt te kijken naar de kousjes en de andere, grappige kleertjes die opbolden in de wind, dat hij niet zag wat er beneden hem — of tegen hem op — gebeurde. Bloemenranken hadden zijn stam gevonden en kronkelden geduldig langs hem omhoog. En op een morgen, toen de boerin naar buiten kwam met de bedoeling hem op een andere plaats te zetten, bleef ze staan en riep uit: „Nee hij mag daar niet vandaan. Hij is het feest van de morgen". Dat was hij. Onze naakte staak stond fonkelend in een golvend bos van opgetogen bloesem.

De oude sparren geloven, dat er altijd iets heerlijks gebeurt met de bomen, die niet worden opgesierd. Zij geloven zelfs dat op zekere dag rondom de kerstbomenbonestakken dezelfde geheimzinnige planten zullen groeien als in het sprookje van de jongen, die in een bonestaak klom en de reus versloeg. Als dat gebeurt, begint het sprookje van voren af aan.

Staakt het vuren

Ondanks de heilige stilte van de kerstnacht heeft de wereld op Kerstmis nooit stil gestaan. Slechts zelden is het in de geschiedenis in oorlogstijd op Kerstmis voorgekomen, dat het wapenrumoer voor enkele uren verstomde en er vrede was onder de oorlogvoerenden. Gewoonlijk werd er doorgevochten. Ook andere grote gebeurtenissen uit de historie hebben zich met Kerstmis voltrokken. Op 25 december zijn regeringen gevallen en nieuwe kabinetten geformeerd. Er zijn grote rampen gebeurd, grote processen gevoerd, misdaden begaan zonder tal. De geschiedenis heeft nu eenmaal een sterk geheugen voor het kwaad en zwijgt over de andere kant van Kerstmis.

De kerstnacht van 1914 is misschien wel een der gedenkwaardigste van de laatste honderd jaar. De oorlog op Frans grondgebied tussen geallieerden en Duitsers had een hoogtepunt bereikt. Somber lagen de soldaten in de linies aan weerszijden van niemandsland, een kale vlakte met loopgraven en prikkeldraad.

Op de vooravond van die Kerstmis zat een jonge compagniescommandant van het Britse Staffordshire-regiment zijn rantsoen te eten, toen een sergeant-majoor zich bij hem meldde. „Wat moet ik doen, sir? De Duitsers zitten aan de overkant boven op hun loopgraven kerstliederen te zingen". De officier stond op en ging naar de Duitse linies na zijn tegenstanders te hebben toegeroepen. De partijen kwamen overeen het vuren te staken. Met de Fransen lukte dat niet. Die schoten door, toen Duitsers uit hun loopgraven opdoken.

Op kerstdag speelden Engelse en Duitse soldaten een partij voetbal tussen de loopgraven, een Duitse goochelaar trad aan beide kanten op en manschappen van beide legers kwamen bij elkaar om kerstliedjes te zingen met hun aalmoezeniers. Toen de wapens ook elders zwegen, leek het een ogenblik, dat de kerstnacht een eind aan de oorlog had gemaakt. Maar verderop langs de linies werd bevel gegeven door te vechten. In Amiens eindigde de wapenstilstand op tweede kerstdag, toen de Duitse commandant zijn Britse tegenstander beleefd verzocht zijn mannen dekking te laten nemen. Zijn kolonel, zei de Duitser, had hem bevel gegeven de oorlog te hervatten.

Vrede op aarde. Toch viel Hongkong op Kerstmis 1941 na een bloedige strijd. In de oorlog van 1870 leverden de Duitsers en Fransen op kerstdag in Yvetot een van hun grootste veldslagen. Tweehonderd Pruisen en honderd Fransen sneuvelden; voor de Fransen was deze slag een van hun schaarse overwinningen in deze oorlog.

Op Kerstmis 1895 begonnen de Russen aan hun bloedige „zuivering" van Turkestan in een laatste poging om Russisch Azië in hun macht te krijgen. De Kerstmis van het daaropvolgende jaar woedde de Cubaanse revolutie tegen de Spanjaarden op zijn hevigst. En op Kerstmist 1907 arresteerden de Russen de componist Tschaikofski wegens zogenaamde revolutionaire activiteiten.

Ook de politiek heeft op Kerstmis zelden gerust. In 1863 trad de Deense regering af onder Engels-Russische druk. Bij een aanblijven van deze regering, zo was beweerd, bestond er grote kans op oorlog met Pruisen. In 1900 kozen de Russen het kerstfeest om 11.000 Galicische Polen uit hun sector van het toen verdeelde Polen te verbannen. In 1871 werd op Kerstmis bij toeval een oorlog tussen de Verenigde Staten en Mexico voorkomen. De Amerikanen, die genoeg hadden van de Mexicaanse plunderende benden, die de grens bestookten, zonden troepen naar Mexico voor een strafexpeditie. Tot ieders verbazing voegden de Mexicaanse grenstroepen zich bij de Amerikaanse strijdkrachten om de plunderaars te verjagen.

Toch zijn er ook blijdere kerstgebeurtenissen in de geschiedenis opgetekend. Op Kerstmis 1887 kreeg de Parijse universiteit de eerste professor in de biologie doordat de gemeenteraad hiervoor een subsidie goedkeurde van 12.000 frank — toen 15.000 gulden. Op kerstdag 1872 schafte India de inkomstenbelasting af — al was zij na drie jaar terug. Op kerstmis 1868 schonk president Johnson van Amerika gratie aan alle rebellen uit de burgeroorlog. Dan is er nog een historisch kerstgebeuren van goed noch kwaad: op eerste kerstdag 1950 hebben jonge Schotse nationalisten uit de Westminster Abdij in Londen de „Steen van Scone" gestolen, die pas drie en een halve maand later op zijn voetstuk terugkeerde.

Ineens stond daar een ster te stralen

Mocht ik niet veronderstellen, dat het maken van een Kerststal een werk des vredes zou zijn? Het leek mij bovendien een onderneming met een uitgesproken religieuze strekking, ver uitrijzend boven de slafelijke arbeid. „Ha", dacht ik, „een rustige zondag", en gaf daarom grif mijn toestemming. Maar een meer bewogen Dag des Heren heb ik zelden meegemaakt. En toch beleven wij nogal eens drama's, omdat wij een emotioneel soort mensen zijn.

Wij lachen gaarne, maar wenen ook spoedig. Wij spelen het zelfs klaar, beide tegelijk te doen. Ja, **mij** hebben de jaren wat rustiger gemaakt, maar in mijn kinderen is de emotie nog zo fris als een hoentje. Mijn vrouw? — vraagt ge? Zij maakt een kalme indruk, maar kunnen de kinderen het dan alleen maar van **mij** hebben? Zij lijkt zo kalm, dunkt mij, omdat er toch iemand kalm moet zijn. In een gezin moet, als het nodig is, dat er iemand niet zichzelf is, de moeder dat presteren. Moeder-zijn is misschien wel niets anders, dan niet jezelf, maar de anderen zijn. Ik maak mij wel eens kwaad, als zij zo kalm blijft, dat wil zeggen: ik wind mij dan nog meer op dan ik al hèb gedaan. „En jij trekt je er niets van aan!", roep ik dan. Schandelijk onrechtvaardig. Zij trekt zich er juist àlles van aan; dáárom bewaart zij haar kalmte. Met mijn verbolgenheid, mijn toorn, mijn opwinding maak ik het alleen mijzelf gemakkelijk. Het lucht zo op, dat te keer gaan. Maar de situatie maak

ik er slechts chaotischer door. Het zou de situatie van een gekkenhuis worden — een gekkenhuis dan uit vroeger tijd, toen men een gek nog niet zo gek kon krijgen om normaal te doen — was daar mijn vrouw niet, die „er zich maar niets **van** aantrekt".

Maar jongstleden zondag werd het toch ook háár te machtig. Dat kwam, omdat mijn oudste zoon en dochtertje twee planken hadden meegenomen uit de keukenkast. Zij moesten toch hout hebben, verdedigden zij zich. Hoe konden zij nu een Kerststal maken als een geen hout hadden? En had hout, dat een Kerststal vormde, geen veel hogere bestemming gevonden dan dat waaruit de planken van een keukenkast bestonden? Dit laatste hebben zij natuurlijk niet met even zo veel woorden ter verdediging aangevoerd. Zij hebben het zelfs met geen enkel woord gedaan. Maar wèl door de uitdrukking van hun gezicht en de toon, waarop zij zich verdedigden.

Die uitdrukking en die toon waren van een bijna walgelijk farizeïsme. Alsof zij in hun heiligste gevoelens gekwetst waren door een vrouw, wie het heilige volstrekt, maar dan ook volstrekt vreemd was. De lieverdjes! Alsof zij elkaar niet de ganse dag in de haren hadden gezeten, alsof niet ieder ogenblik gillen door het huis hadden gesnerpt, alsof mijn dochtertje mijn zoon op een gegeven moment zelfs niet met de hamer had gegooid, waarop die valserik, die mijn zoon is, juist **niet woedend** had gereageerd, maar verslagen, **diep** verslagen. Zijn zusje had hem enkel dank zij zijn Engelbewaarder, die de hamer had bestuurd, niet vermoord. Zij was een moordenares. Dit was zó erg, dit besef voor hem, dat hij eigenlijk maar liever dood was geweest. Mijn dochtertje, een zeer vroom meisje, maar ongetwijfeld wat temperamentvol, was toen in een vloed van tranen gebroken, neergeknield op de grond met haar lange blonde haren als een gordijn voor haar gezicht. Zij zou mij hebben doen denken aan Maria Magdalena, als deze niet veel minder dan een moordenares was geweest en zij, mijn dochtertje, ook maar iets van de behaagzucht had bezeten, die Maria Magdalena in haar wereldse tijd niet vreemd kan zijn geweest. Ik zei reeds: mijn dochtertje is een zeer vroom meisje. De zuster van de school kan niets vertellen over de lieve Heer Jezus, de lieve moeder Maria of een van Gods lieve heiligen, dat zij niet dorstig opslorpt. Ik doe mijn best, die invloed van de zuster van de school wat te neutraliseren, maar dat lukt mij niet. Ik heb er alleen mee bereikt, dat zij in haar avondgebied nu ook drie Onze Vaders heeft opgenomen voor de bekering van haar vader. Werkelijk een zeer vroom meisje en van haar was het idee dan ook uitgegaan.

Mijn oudste zoon vond het een uitstekend idee, juist omdat hij **niet** vroom is. Ik kan het achteraf moeilijk anders zien. Hij moet zin in timmeren en zagen hebben gehad, juist omdat het zondag was. Als hij naar hartelust kan timmeren en zagen moet hij altijd precies hebben wat er niet is. Zijn leeftijd, begrijpt u? Men moet zoiets dóórhebben. Dan **maakt men er geen drama van.** Dan brengt men er geen begrip voor op. Wat 'n fouten hebben onze ouders gemaakt bij ónze opvoeding! Die begrepen **niets** van de eigenaardige problemen van je leeftijd. Die begrepen alleen maar, dat je lastig was. Dat er nog **iets** van ons terecht is gekomen! Maar er is misschien wel niets van ons terechtgekomen.

Neem **mij** nu bijvoorbeeld. Ofschoon ik weet, dat die oudste jongen van mij alleen maar altijd precies wil hebben, wat er niet is, vanwege zijn leeftijd, neem ik zijn nukken niet en geef hem, als 't mij te bar wordt, wat hij niet wil hebben, maar er wèl is, **altijd wel** is: een pak op z'n broek.

Dat is die emotie, begrijpt u, die in mij wel tot rust is gekomen, die niet meer zo in mij woedt, als zij dat doet in mijn kinderen, maar die toch nog wel eens in mij kan opvlammen. Ik sla alleen als ik driftig ben, en dit uit principe. Slaan in kalmte vind ik een misselijke bezigheid; als ik daar iets voor zou voelen was ik beul geworden. Slaan in drift echter kan iets groots hebben.

Men is zichzelf niet meer, maar er voltrekt zich zoiets in u als een onweer, een natuurverschijnsel. Maar men moet natuurlijk nooit zo driftig zijn, dat men alleen nog maar natuurverschijnsel en geen mens meer is. De mens moet dat natuurverschijnsel in hem altijd nog de baas kunnen blijven. Ik heb zondag jongstleden ook pakken op de broek uitgedeeld. Bij de Kerststal in wording. Ik was het natuurverschijnsel in mij de baas dank zij mijn vrouw. Ik tuchtigde mede om uiting te geven aan haar woede over die keukenkastplanken, die **mij** vrij koud lieten. Wat je voor een ander doet, sleep je niet zo spoedig mee. De verontwaardiging van mijn vrouw kalmeerde mij.

Het was me het zondagje wèl. De hele ruzie kwam hieruit voort, dat mijn zoon een romantische Kerststal wou hebben, met schors en rotsblokken, en mijn dochtertje een, laat ik maar zeggen: lyrische, een Kerststal als herderspoëzie. Mijn zoon — dat hangt weer met zijn leeftijd samen — voelt voor het barbaarse; mijn dochtertje — dat hangt niet alléén met haar leeftijd samen, maar ook en vooral met het feit, dat zij een meisje is — voelt voor het liefelijke. En daarom wierp zij met de hamer, want juist de neiging tot het idyllische leidt, wanneer zij gedwarsboomd wordt, tot uiterst krachtige reacties. Het zachte houdt altijd scherpe nagels verborgen, die plotseling, juist als je er **niet op** verdacht bent, uitschieten.

Maar hij is mooi geëindigd, deze laatste zondag van de Advent. Toen mijn vrouw en ik ruzie hadden gekregen, omdat zij, **mijn vrouw,** vond, dat ik te zwaar getuchtigd had — ja, je moet maar voor 'n ander opkomen! — hadden mijn zoon en dochtertje elkander gevonden. In perfecte harmonie voltooiden zij de Kerststal. Of wij kwamen kijken? Nou, natuurlijk kwamen wij kijken. Het was èn 'n barbaarse Kerststal geworden èn 'n idyllische, Eigenlijk leek hij nergens op, maar daarom beantwoordde hij aan ieders fantasie.

Weet u, wat we gedaan hebben? Bij die lege Kerststal, die eigenlijk nergens op leek, hebben we alvast maar een kerstliedje gezongen. „Het hagelde, het sneeuwde, het maakte kwaad weer". Het was de hele dag kwaad weer geweest.
Maar toen wij dat liedje zongen, klaarde de hemel op. En ineens stond daar de ster te stralen. De ster van de vrede.

Mr. Jan Derks.

Wij waren er zo mee vertrouwd

(door F. M. Spier)

Wij hebben de winter gekend
in al zijn intimiteiten:
de kleine ijskoude hand
van de morgen de kleurige
ijsmuts der ernstige huizen
en o het ijle triangel
van zingende kindergeluiden
hoog in de eenvoudige bomen.

*

Wij waren er zo mee vertrouwd,
met de kindergrote ernst
van het rimpelloos water
en het opgewonden gezicht
dat de grootmoedige zon
boven de daken uitstak,
dat wij — voorgoed misschien —
een baard lieten staan van vertrouwen

*

Een winter lang hebben wij zachtjes
geloofd in het aardsparadijs:
in de sneeuwwitte lach van de neger
die ons 's morgens bescheiden [passeerde,
in de zilveren vlucht van de meeuwen
boven de donkere mond van de gracht
en ach in de kleine muziek
van ons lopen over de vredige sneeuw.

*

Wij waren er zo mee vertrouwd,
met de heldere klank van geluk
in de vogeltaal van de kind'ren
en de zingende bel van de tram,
dat wij — zacht sprekend over de [vrede —
zijn stil blijven staan in de sneeuw
en ijsklokken hebben gehoord
hoog in de eenvoudige bomen.

Wij hebben bezwerend de handen
gestrekt over het huiselijk vuur
en zachtjes als herders gesproken
over de richting der wind
en de nachtelijke temperatuur,
tot we tenslotte — wetend de zon
op de dodelijk punt van de wende —
ademloos hebben gezwegen.

*

Wij waren er zo mee vertrouwd,
met ons vreugdevol bonzende hart
en het vaderlijk mompelend vuur,
dat wij — nieuw licht in de ogen —
een kleine eenvoudige boom
met het glinsterpapier onzer dromen
en het kindergeluid van ons hart
als een feesteling hebben getooid.

*

Wij hebben de dagen zien lengen:
nog vóór het kalenderjaar sloot
werden de nachten een haneschree
korter, ons dromen een kinderlied
voller en ach onze handen —
rusteloos onder het hoofdkussen
tastend naar lichtjaren eeuwigheid —
werden een levenstijd milder.

*

Wij waren er zo mee vertrouwd,
met de sneeuwstille klank van vrede
op aarde en het wiegende licht
van de wasbleke kaarsen in
de zo schuldeloos levende boom,
dat wij — met een stem van verdriet
en ogen groot als ons hart —
het kinderlied mee zijn gaan zingen.

Wij hebben als biddende pelgrims
het land onzer vad'ren doorkruist,
volgend het lichtspoor der dorpen,
rustend in mantels van zuchten
bij stil overwint'rende dieren
en ach, strelend de huid
der slapende steden met handen
gerimpeld van troost en verzoening.

*

Wij waren er zo mee vertrouwd,
met het tasten der dromende eenden
in het donkere wak van de gracht,
met de goedheid der huiv'rende [paarden
die elkander de halzen verwarmden,
dat wij — de handen ten hemel
geheven — stralend van vreugde
het nieuwjaar hebben ontvangen.

*

Wij hebben de winter geroemd
in al zijn intimiteiten:
de turflaag der sluim'rende stilten,
de slapende hartslag der vijvers,
de krassende griffel der kraaien
over de leiblauwe daken
en o de kleine zonnemuziek
hoog in beschilderde ramen.

*

Wij waren er zo mee vertrouwd,
met de kindergrote ernst
van ons rimpelloos hart
en het opgewonden gezicht
waarmee het licht in de boom
van het jaar werd ontstoken,
dat wij — voor 't eerst misschien —
de maan zagen staan met vertrouwen.

Fa. K. Loonstra
ORANJESTAD

wenst clienten, vrienden en kennissen

een

GELUKKIG KERSTFEEST

en een

VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

A MERRY CHRISTMAS

Een vrolijk Kerstfeest
en een
Gelukkig Nieuwjaar
wordt U toegewenst
door

Van Wilpen Centrum N.V.

DIRECTIE en PERSONEEL
van
Aannemersbedrijf
PETRONA & CROES
ORANJESTAD

wensen hun cliënten
een

ZALIG KERSTFEEST

en een

VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

BON PASCU

TROCADERO RESTAURANT

RESTAURANT BALI

Aruba's Dryveno Restaurant
wenst U een
GELUKKIG KERSTFEEST
en een
VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

To wish you a
MERRY CHRISTMAS
and a
NEW YEAR
of bright and happy days

CURACAOSE VOETBAL BOND
(DISTRICT CURACAO)

Seasons Greetings

Directie en Personeel

van

TEXAS FURNITURE STORE

wensen U

een GELUKKIG KERSTFEEST

en

een VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

SEASON'S GREETINGS

Our entire staff wishes you a very merry, merry Christmas

ARUBA TRADING COMPANY
ORANJESTAD — SAN NICOLAS

M. F. POIROT,
Reparatiebedrijf voor alle soorten kantoormachines
wenst relaties, vrienden en bekenden

VROLIJK KERSTFEEST
en een in alle opzichten
VOORSPOEDIG 1960

A Merry Christmas
and
A Happy New Year

to all our customers and friends
MANAGEMENT and PERSONEL
of the

Chesterfield Bar and Restaurant

Best wishes for Christmas

HENDERSON
JULIANADORP — RIO CANARIO — NEGROPONT

HOLLANDSE SLAGERIJ
TONK
ORANJESTAD

wenst U

een ZALIG KERSTFEEST

en

een GELUKKIG NIEUWJAAR

DIRECTIE en MEDEWERKERS
van

Warenhuis Van Der Ree
ORANJESTAD
wensen
cliënten, vrienden en bekenden

een GELUKKIG KERSTFEEST
en een
VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

---

henk wiggers
dames- en herenkapsalon
oranjestad

wenst U
een

zalig kerstfeest
en een
voorspoedig nieuwjaar

het kerstfeest van JUANCHO PISCADO

Verteld door Conchita Fränkel

Onophoudelijk vielen de decemberregens neer op de sedert lange tijd dorstige grond van Curaçao.

Vol verlangen hadden de mensen uitgekeken naar het einde van het jaar, dat hun hoop op regen in vervulling zou doen gaan. En hun hoop ging in vervulling. Het regende zoals het in jaren niet geregend had en de vreugde hierover stak men dan ook niet onder stoelen of banken. Overal zag men blijde gezichten, die als het ware de vertolking waren van de blijdschap, die zich thans van hen had meester gemaakt wegens het vele goede, dat de Hemelse Vader hen schonk.

In de schamele woning van de visser Juancho Pascual, die zich aan het einde van de Penstraat vlak bij de zee bevond, was het echter geen blijdschap, die zich aftekende op de gezichten van het huisgezin, dat bestond uit de vader, algemeen bekend onder de naam van Juancho Piscadó, zijn vrouw María, hun veertienjarige zoon Tuyu en hun tienjarige dochter Cira. Met uitzondering van Juancho was duidelijk de ellende en het verdriet van de gezichten van Machi María en haar kinderen af te lezen, terwijl de gehele persoonlijkheid van Juancho Piscadó de volkomen weergave te zien gaf van iemand, die slechts onverschilligheid en hardheid jegens zijn medemens, inclusief jegens zijn naaste familieleden, kende.

Juancho Piscadó heeft zijn hele leven lang niet kunnen en niet willen deugen. Reeds van kinds af aan waren de karaktertrekken, welke hem later voor zijn omgeving een ondraaglijk mens zouden maken, reeds zijn deel en hoe sneller de jaren voorbij vlogen, hoe scherper de ondeugdelijke eigenschappen zich in hem openbaarden. Als jongen had hij het niet verder kunnen brengen dan de vierde klasse van de Lagere School. Zijn ouders, die hij reeds op zeer vroege leeftijd verloren had, waren arme onontwikkelde boertjes uit de koenoekoe, die hem dus evenmin plechtsbesef en het nut van de school hadden kunnen bijbrengen.

De pastoor had ten einde raad zijn vruchteloze pogingen moeten opgeven om van de jongen nog te maken, wat er van te maken viel, en ook hij moest ten slotte inzien, dat niets hielp om van de kleine Juancho een goed lid van de gemeenschap te maken. O zeker, Juancho ging geregeld naar de kerk, deed zijn plichten op tijd, maar vond, dat hij door deze uiterlijkheden reeds op meer dan voldoende wijze aan zijn verplichtingen jegens God voldaan had.

Reeds op vroege leeftijd was hij met de Justitie in aanraking gekomen en hij mocht van geluk spreken, dat het nooit zo ver gekomen was, dat hij kennis had hoeven te maken met het Huis van Bewaring.

Niet omdat hij het zo leuk vond, maar slechts om zijn hoofd boven water te kunnen houden en in zijn dagelijkse behoeften te kunnen voorzien, was hij eindelijk er toe overgegaan om te werken, eerst bij de Reinigingsdienst, vervolgens als leerling metselaar, om zich korte tijd hierna als timmerman aan te dienen.

Bij al de slechte eigenschappen, die zich reeds in Juancho hadden geopenbaard, had er zich nog één bijgevoegd: hij was verslaafd geraakt aan de drank. Het karig weekloon, dat hij verdiende werd in zijn botiquin direct omgezet in sterke drank, totdat hij er tenslotte niet meer zonder kon.

Eens klopte het aards geluk aan de deur van Juancho zijn schamele krotwoning: twee stukjes biljechi, die hij in een van zijn dronken buien van zijn buurvrouw Shon Ia gekocht had, brachten hem de hoofdprijs van Fortuna en hiermede het bedrag van vierduizend gulden.

Reeds lang had hij zijn met bloed doorlopen ogen gevestigd op María, de dochter van zijn buurvrouw Shon Ia en had hij in zijn schaarse nuchtere ogenblikken vaak gedacht, dat zij wellicht voor hem dé levensgezellin zou kunnen zijn, die hem in gevallen van nood zou kunnen verzorgen en zijn potje funchi met giambo voor hem zou kunnen klaarmaken.

Shon Ia moest echter niets hebben van zijn avances jegens haar dochter María en zij vermeed angstvallig elke gelegenheid, die Juancho in contact met haar dochter zou kunnen brengen.

Het slijk der aarde bleek echter nog steeds wonderen te verrichten, want zie, nauwelijks had Juancho van Shon Phil de vierduizend harde guldens ontvangen, of plotseling bleken alle hindernissen uit de weg te zijn geruimd.

Aangezien María het heerlijk vond aan het water te wonen, bouwde Juancho en huisje aan het einde van de Penstraat, vlak naast de klotsende golven van de Caraibische zee en korte tijd later werd het huwelijk gesloten.

In den beginne leek het alsof alles goed ging met Juancho, doch hoe meer de tijd verstreek, hoe sterker zijn slechte eigenschappen zich wederom in hem openbaarden.

María kwijnde weg van ellende en verdriet, die enigszins verzacht werden door het geschenk van onze Lieve Heer in de vorm van een zoon en een dochter, die beiden gelukkig niets van de slechte eigenschappen van hun vader geërfd hadden en tot voorbeeldige kinderen opgroeiden, alsof zij een uitdaging voor de gemeenschap vormden, die leert, dat de mens het produkt is van zijn omgeving.

Daar Juancho in de loop der tijden zich reeds met alle mogelijke ambachten had bezig gehouden, doch in geen enkele geslaagd was, had hij zich ten langen leste op het beroep van visser geworpen, dat hem en zijn gezin een schamel stukje brood verschafte, doch bij lange na niet voldoende was om in de dagelijkse behoeften van het gezin te voorzien, zodat María verplicht was als wasvrouw er wat centen bij te verdienen, opdat de kinderen enigzins behoorlijk voor de dag konden komen.

Elke ochtend vroeg trok Juancho, die inmiddels de bijnaam van Juancho Piscadó verworven had vanwege zijn beroep, met zijn bootje de zee op en na eerst zijn canasta dicht onder de kust te hebben opgehaald, begaf hij zich verder de zee op, teneinde zijn geluk voor de dag te beproeven.

Des namiddags roeide hij dan terug naar het Waaigat, waar de visverkoopsters zijn dagelijkse buit tegen enkele guldens van hem overkochten. Zelfvoldaan over het door hem gepresteerde, roeide hij dan zijn leeg bootje terug, de brug onderdoor en bij het Waterfort links omslaand, pa-riba waarts naar de Pen, waar zijn vrouw María hem opwachtte in de hoop een deel van het verdiende te krijgen voor haar en de kinderen.

Vaak bleek haar wachten dan te vergeefs te zijn geweest, want als Juancho slecht geheumeurd was — en dat was meer regel dan uitzondering — nam hij het echt niet zo nauw met zijn huisvaderlijke plichten.

In de schamele woning aan de zee zat thans de familie zwijgend samen, terwijl de regen in stromen neerdaalde. Het dak bleek het reeds lang voor het grootste deel te hebben begeven, zodat de druppels van het hemelse water ongestoord op de vloer van de kleine voorkamer neervielen.

Zwijgend en in gedachten verzonken zat María op de stoel di sojä, het enig overgebleven meubelstuk uit vroegere jaren waarop zij zo vaak haar kleintjes had gevoed en in slaap gewiegd. De kinderen zaten op oude kisten, voor zich uitstarend en zich bezig houdend met hun eigen gedachten, terwijl Juancho in een hoek gedoken zat, buiten het bereik van de druppels, slechts wachtend op het ogenblik, dat de regen wat zou ophouden, om de straat op te gaan en zich naar Shon Djodjo, de baas van zijn stam botiquin, te begeven. Daar zou hij zeker de nodige inwendige warmte kunnen krijgen, dacht hij, van de talrijke bitters, die daar zonder ophouden geschonken werden.

Aan een verveloze muur van de kamer wees een vervuilde propaganda kalender, die tevens als muurstuk dienst deed, de datum aan: 23 december.

Langzamerhand begon de regen in hevigheid af te nemen en toen Juancho eindelijk meende, dat het wat opgeklaard was, stond hij zwijgend op en verliet zonder een woord te zeggen de woning.

Het regende nog, maar daar sloeg Juancho geen acht op; zijn enig doel was, zo snel mogelijk bij Shon Djodjo aan te komen.

o-o-o-o-o-o-o-o

Toen Juancho de botiquín verliet was het reeds na achten. Slingerend zocht hij zijn weg, nu en dan steun zoekend bij de muren langs het trottoir, teneinde niet te vallen. Nu eens vloekend, dan weer luidkeels geluiden voortbrengend, die een straatliedje moesten voorstellen, sleepte hij zich op zijn onzekere benen voort, terwijl zijn goor en naar vis rekend hemd open om zijn bovenlijf in de wind fladderde.

Lang duurde deze avondlijke wandeling niet, want voor hij wist wat er eigenlijk met hem gebeurde, werd hij door twee paar sterke armen opgetild en in een patrouillerende politie auto neergezet.

Juancho was een oude bekende van de politie. Hij was reeds meer malen voor openbare dronkenschap naar de wacht gesleept, teneinde zijn roes uit te slapen en hij heeft het altijd aan de smeekbeden van zijn vrouw María te danken gehad, dat hij niet wegens openbare dronkenschap veroordeeld is geworden.

Korte tijd later werd de celdeur geopend. Met een smak viel Juancho neer op het harde bed. Alles draaide om hem heen, het leek hem toe alsof zijn benen de lucht ingingen, het tolde en tolde maar, zonder ophouden. Als in wanhoop strekte hij zijn armen uit om steun te zoeken, doch greep slechts de bedompte lucht, die er in zijn cel hing.

Stram van het slapen op de harde planken stond Juancho moeizaam op en strekte zijn ledematen. Hij had een pijnlijk gevoel in zijn rug en voelde er eigenlijk niets voor om vandaag de zee op te gaan, maar aangezien hij reeds twee dagen wegens zware hoofdpijnen tengevolge van de hoeveelheid naar binnen geslagen rum, niet was gaan vissen, stond er voor hem niets anders op, dan er vandaag maar weer op uit te trekken.

Langzaam begaf hij zich naar een achtergelegen vertrekje, waar een vervallen kerosinestoofje eenzaam in een hoekje stond en zette wat water op voor een kopje koffie. Inmiddels zocht hij zijn visgerei bij elkaar en deed wat drinkwater in een lege rumfles. Een polís legde hij broederlijk naast een pan francés, die María de vorige dag voor hem gekocht had.

De toebereidselen namen niet zoveel tijd in beslag en korte tijd later, roeide Juancho, nog slaapdronken, in de ochtendschemering de zee op. Zijn canasta leverde hem geen gekke buit op: hij zat vol vis en zelfs enige kreeften. Opgemonterd door deze goede vangst roeide Juancho verder om zijn lijnen straks uit te gooien. Midden op zee legde hij zijn riemen neer en hoopte maar, dat de vangst ruim voldoende zijn zou om het verlies van twee dagen goed te maken.

Donkere wolken pakten zich boven de horizon samen en het duurde niet lang of de regen gutste in stromen neer. Met de regen was ook de wind komen opzetten en de zee werd hoe langer hoe woester. Het werd donkerder en donkerder, hoewel de ochtend was aangebroken. Alhoewel Juancho wel vaker in soortgelijke toestanden verkeerd had, voelde hij zich echt niet op zijn gemak. Grote golven wierpen het bootje op en neer en het was vergeefse moeite hiertegen op te roeien. Enkele ogenblikken later leek het wel of alle demonen uit de hel waren losgebroken; het bliksemde en donderde, zoals Juancho het in geen tijden had meegemaakt. Woeste golven overspoelden zijn bootje en hij moest al zijn krachten aanwenden om met razende snelheid zijn bootje uit te hozen. Het werd hoe langer hoe erger en de vrees begon hem om het hart te slaan.

Hij voelde, dat zijn bootje het niet lang meer zou kunnen houden.

Plotseling maakte een panische schrik zich van hem meester: het scheen hem toe, alsof door de duisternis heen zich een lichtstraal boorde en op hem afkwam. Het volgende ogenblik vergat hij de hachelijke toestand, waarin hij verkeerde, en hield zijn blikken als gefixeerd gericht op het licht, dat hem genaderd was. De angst stond hem op het gelaat te lezen, een angst welke nog vergroot werd door het aanschouwen van schimmen, die zich tussen het licht door op en neer bewogen. Hoog hieven de golven zijn bootje op, om het vervolgens met een vaart weer neer te doen glijden. Hij bracht zijn handen voor zijn ogen om ze tegen het licht te beschermen, doch het mocht niet baten... Het leek wel of de stralen zulk een kracht hadden, dat zij door zijn vereelte handen heen boorden.

Net toen hij het uit wilde gillen van angst stortte zich een vredige stilte over hem uit.... de schimmen waren begonnen mooie, melodieuze en hemelse liederen te zingen... Hij meende ze te herkennen, doch kon ze niet thuis brengen... Als door een krachtige hand getrokken gingen zijn gedachten terug naar zijn jeugdjaren, toen hij met Pascu naar de kerk ging om Kerstliederen te zingen.... Ja, nu schoot het hem te binnen... Een voor een herinnerde hij zich de woorden, van de melodie die de schimmen hem thans ten gehore brachten.... Gloria... in... Excelsis.... Deo..

Net toen het laatste woord hem te binnen geschoten was, sloeg een zware golf zijn boot in stukken en met een schok, schoot Juancho de bodemloze zee in, zijn handen nog opheffend naar het licht, als in een laatste poging zich hieraan te kunnen vastklampen.... Een onderdeel van een seconde later, was Juancho in de diepte verdwenen....

o-o-o-o-o-o-o-o

Met een rauwe gil sprong Juancho van het harde bed op en beschermde zijn fletse ogen tegen het felle zonlicht, dat door de tralies van zijn celraam naar binnen scheen. Een politieagent schoot toe om te kijken, wat er aan de hand was en zag Juancho staande in zijn cel, met de handen voor de ogen; een kleine tafelradio in de wachtkamer bracht ochtend Kerstmuziek ten gehore: Gloria in Excelcis Deo....

„Wat is er aan de hand?" vroeg de agent verwonderd.

„M'a sonja, ik heb gedroomd", stamelde Juancho verward.

„Ja, dat kan wel", glimlachte de agent begrijpelijk. Het gebeurde niet vaak, dat zij niet droomden, als zij hun roes lagen uit te slapen.

Op een vraag van de agent of hij zich beter gevoelde, knikte Juancho in diep gepeins verzonken, bevestigend. De celdeur knarstte open, hij mocht naar huis.

Juancho ging op de rand van zijn bed zitten en dacht diep na over zijn droom. Het leek hem toe, alsof hij plotseling in een ander wereld leefde, hij kon het haast niet verwerken. Langzaam aan, stukje voor stukje, begon hij zich rekenschap te geven van de bedoeling, die zijn droom voor hem gehad moest hebben. De stukjes plaatste hij de een na de ander, gelijk een kind bij een legpuzzle bij elkaar en hoe langer hoe meer, begon hij het geheel te zien. Hij had het begrepen.

Toen Juancho van de rand van het bed opstond, voelde hij, dat er een zwaar gewicht van hem was afgevallen. Hij gevoelde zich verlicht, zoals hij zich van tevoren nimmer gevoeld had.

Met langzame schreden verliet hij zijn cel, de buitenlucht tegemoet. Verwonderd staarden de dienstdoende agenten hem aan. Zo hadden ze Juancho Piscadó nog nooit zijn cel zien verlaten. Zijn gelaat was een volmaakte weergave van rust, kalmte en vrede. Verwonderd vroegen zij zich af, wat daar de oorzaak van zou kunnen zijn...

Langzaam begaf Juancho zich op straat, hij zag niemand, hoorde niets, leefde volkomen in een andere wereld. Inmiddels nam zijn besluit steeds vastere vormen aan, totdat hij voor zichzelf zeker wist, wat hem te doen stond. Resoluut begaf hij zich naar de Pastoor van zijn parochie, die verwonderd opkeek, Juancho Piscadó op de vroege ochtenduren voor zich te zien staan en nog wel in volkomen nuchtere toestand.

Ook de Pastoor viel direct de wonderlijke uitdrukking, die het gelaat van Juancho uitstraalde op en hij kon niet anders doen dan zwijgend en geboeid naar Juancho te kijken.

Zonder een woord te zeggen, nam de Pastoor hem mee naar de spreekkamer, waar Juancho zich op de hem aangeboden stoel liet neerzakken. Zonder maar één enkel ogenblik naar zijn woorden te zoeken, vertelde hij zijn droom. Zwijgend en met een volkomen overgave van geest, luisterde de Pastoor naar het vreemde verhaal

Toen Juancho deze beëindigd had, deelde hij de pastoor zijn vast besluit mede: van nu af aan, zou hij een Godvrezend man worden, tot voorbeeld strekkend voor zijn medemens. Een heilige overtuiging, dat Juancho tot zijn dood toe zijn besluit zou naleven, maakte zich van de pastoor meester. Zacht prevelde hij een gebed, zijn ogen ten hemel geslagen, Gode dank zeggend voor dit hemels geschenk op de dag vóór Kerstmis, aan een arme zondaar gegeven.

Juancho vroeg de pastoor dertig gulden ter leen, die hij binnen een week zou teruggeven. Geen enkel ogenblik twijfelde de pastoor aan zijn gegeven woord en leende hem dit bedrag uit de kas van de buurtvereniging...

Diezelfde avond zaten in de voorste bank van de kerk, Juancho, María, Tuyu en Cira in de nieuwe, eenvoudige kleren gestoken en zongen het lied zonder woorden mee... Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen...

María was er zeker van, dat er geen enkele vrouw ter wereld bestond, die zo'n prachtig kerstcadeau als zij gekregen had... Vrede in haar hart, vrede in haar familie en vrede in haar schamele krotwoning, die haar nu een koningspaleis toescheen...

Bij het verlaten van de kerk, deed Juancho een geldstuk in het armen bakje en keek vol verrukking op naar het María beeld met Kindje Jezus in haar armen...

Was het verbeelding, of knikte Zij hem werkelijk goedkeurend toe?

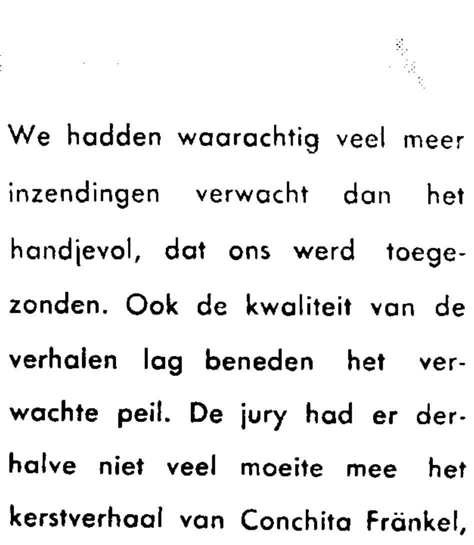
o-o-o-o-o-o-o-o

Jongeren schrijven een kerstverhaal

De Amigoe-Kerstprijsvraag, welke enige weken geleden werd uitgeschreven en onder meer tot onderwerp had: welke jongere (leerling van middelbare school) schrijft het beste kerstverhaal — is ons eerlijk gezegd niet meegevallen.

We hadden waarachtig veel meer inzendingen verwacht dan het handjevol, dat ons werd toegezonden. Ook de kwaliteit van de verhalen lag beneden het verwachte peil. De jury had er derhalve niet veel moeite mee het kerstverhaal van Conchita Fränkel, dat zowel wat de inhoud als de uitwerking betreft ver boven de inzendingen van anderen uitstak, als het beste kerstverhaal te kwalificeren.

Conchita, wier foto wij hierbij afdrukken, is leerlinge van de vijfde klas van de Maria Immaculata M.M.S.

Onze hartelijke gelukwensen, Conchita. En je „honorarium", vijf en twintig gulden, is per postwissel onderweg.

Redaktie

Pardoes midden in het 'Brokopondoplan' — gesmeten bijna — beleef ik de meest boeiende ogenblikken van mijn leven-tot-dusver. Ze zijn, tot in de vezels van mijn lijf, dat plakt van de hitte, geladen met een mixture van gevoelens. Ontroering, bewondering, spanning. Ik zit op een simpele houten stoel in een soort open barak dat vlot is neergetimmerd op een weggevaagd stuk jungle aan de oever van de Surinamerivier een dikke honderd kilometer ten zuiden van Paramaribo. Het is al ver in de avond. Op mijn schoot slaapt een Bosnegerbaby van acht maanden. Een 'zilverpapier'-kindje uit een missiefoldertje van de lagere school. Heerlijk zwart hoopje mens. Het blaast bellen uit zijn neusje. Zijn naveltje puilt uit zijn strakronde buikje. Het is groter dan een tomaat. Ik voel dat achter me de gitzwarte ogen van zijn moeder onophoudelijk op al mijn bewegingen en gebaren gericht zijn. Als ik achterom kijk — ze staat achter de ballustrade van de barak — lacht ze tegen me. Ik streel het kleine wurm over zijn krulletjes.

Door F. VERHORST

de pittoreske hoeven der Hindostanen

Er overvalt me het zotte maar toch ergens verwarmende gevoel, dat ik een heel klein beetje goed maak van de verderfelijke streken, die verfoeilijke voorvaderen ooit in Suriname hebben uitgehaald. Is het verbeelding of ligt er een symboliek, een zure herinnering besloten in het felle persen van de houten latten, waarmee in het midden van de barak, in het licht van elektrische lampen, twee bosnegers met ritmisch geweld op citruskisten slaan? Ze begeleiden de dansers in hun vreemde bewegingen, die sneller en sneller worden, op de cadans van de rissende pitten, die in snoeren om hun enkels zijn gebonden, van de drift van de patsende latten en van de monotone, maar [illegible] zang van het [illegible] dromerig op een bank zit en naar de verte staart; voorbij de vrouwen die over de ballustrade leunen, de boezem bloot of gevat in een kleurrijke doek en met ogen, waarin alle geheimen van het oerwoud spiegelen; en verder nog, over het struikgewas heen, de helling af, naar de glinstering van de rivier, die voorbij Brokopondo wegslangt in de donkere verte, overkoepeld met sterren.

.... driftige vingers op gespannen trommen

De dansers houden een pauze. Even is het doodstil, een stilte, die omlijst wordt door de geluiden van het oerwoud. Dichtbij de wind, die de palmen beroert, een steen, die wegrolt onder een voetstap. Verder weg het gekwaak van honderden, duizenden kikkers, de late jank van een poema, de krijs van een opgeschrikte aap. Vuurvliegjes, zo lijkt het, dansen tussen de sterren door.

Twee uitgestrekte zwarte armen ranken rechts van mij. Ik geef het kind terug. En een kwartje. „Voor de spaarpot", zeg ik, maar ze verstaat me natuurlijk niet. Ze grijpt het geldstuk. Dan legt ze het kind in de draagdoek op haar rug en rent weg, soepel als een jonge hinde. Haar schaduw vliedt heen in de contouren van de hutten, een paar honderd meter verder.

Nu merk ik pas de man op, die even buiten de barak in het vage schijnsel van de lampen staat. Een bosneger van formaat. Hij is lang in vergelijking met de anderen. Als een zwartmarmeren standbeeld staat hij daar, als een caesar, de armen gekruist voor de borst. Een felrood kleed laat zijn schouders en armen bloot. Als van olie glimmende kabels tekenen zich zijn spieren af. In zijn markante kop bliksemen zijn ogen. Dan kletsen weer de latten op de kisten. Het instrumentarium is nu uitgebreid met trommen, waaruit lange roze vingers melodie en ritme puren, donker en fel en fascinerend.

Hij krijgt nu meer reliëf, de neger in de schemering. Hij is midden in het tafreel van vanavond, dat reeds zo duidelijk spreekt van een nieuw Suriname, de verpersoonlijking van de krachten en waarden, waaruit dat nieuwe wordt geboren en geput: een hardnekkige wil, mannenmoed, zelfvertrouwen en zelfverzekering. Waarbij mijn kwartje in het knuistje van het lief kleine bloterikje voor mijn part in alle bescheidenheid tevens moge functioneren ter verzinnebeelding van de gelukkige omstandigheid, dat er enig geld voorhanden is om achter plannen en projecten vaart te zetten.

Een nieuw, een ander Suriname. De negers dansen op verzoek. Het ky aan te pas komen en veel goede woorden, maar het begin van de „business" is er. Het duurt niet lang meer of de Granman zal een impresario aanstellen. Dansen voor de toeristen. Bulldozers beuken door de jungle en banen de weg vrij. Waar de poema huilt, zoemt een elektrische naaimachine. De neger in zijn rode toga drinkt juice uit blikjes. Hij draagt een ring van klatergoud. Made in Japan. De jonge Nederlandse ingenieur, gastheer van het gezelschap journalisten uit de Antillen, blaast uit een tevreden pijp rookwolken de „danszaal" in. Zijn stafkwartier, een houten bungalow, staat op hoge palen in het maanlicht. Interessant gebouwtje temidden van kikkergekwaak, de zoete geuren van het bos. Centrum van werkdrift. Mappen vol blauwdrukken, rapporten, salarislijsten, sociale voorzieningen. In de simpele woon- en slaapvertrekken; houten britsen in de nevel van klamboetulle. Een spin, die tegen de muren klautert. Nergens een zweep te bekennen. De tijden zijn veranderd. „Nobody knows the trouble I've seen". Het klinkt alleen nog maar in de stad, uit de juke-box in een icecreambar.

Eventjes naar Suriname. De K.L.M. zorgt voor het vervoer. Gratis. Merci! De superconnie stijgt uit boven het klein-geprik van de Curaçaose cactus. De volheid van de zee. Flarden van wolken voorbij de kleine vensters. Druk op de knop, de stoel achteruit. „Graag een vers ochtendblad". Kan allemaal. Zwarte koffie met cognac. Veel cognac. Een sierlijk kant-randje onder de strakke rok van de stewardess. Vliegen is vooral plezieriger dan u denkt.

De Venezolaanse kusteilandjes zijn grillige groen-blauwe vlekken in het rimpelig zilver van de zee.

Ik duik in de backgroud-informaties. Geschiedenis van Suriname. Grote lijnen. Zestiende eeuw. Landing van de Spanjaarden. De invasie van het geweld is begonnen. Geweld om goud, dat er nauwelijks is. Van de kuststreken van Afrika worden schepen, volgepropt met negers, over de zeeën voortgejaagd. Het spoor van bloed en tranen wordt doorgetrokken over het land van Suriname, alle richtingen uit. Na de Spanjaarden komen de Fransen, de Engelsen, de Nederlanders. Laatstgenoemden blijven. In de gulzig omgekluwde aarde spruit het zaad uit tot weelderige plantages. Koffie, cacao, katoen, cocos, suiker, rijst. Begin achttiende eeuw. De export beloopt miljoenen en miljoenen guldens, maar de schepen zijn getekend. De golven voeren het lied van de slaven met zich mee. Strange fruit ... I dreamed last night that I was dead
Dere's no hiding'place down dere
O rocks don't fall on me

Even naar

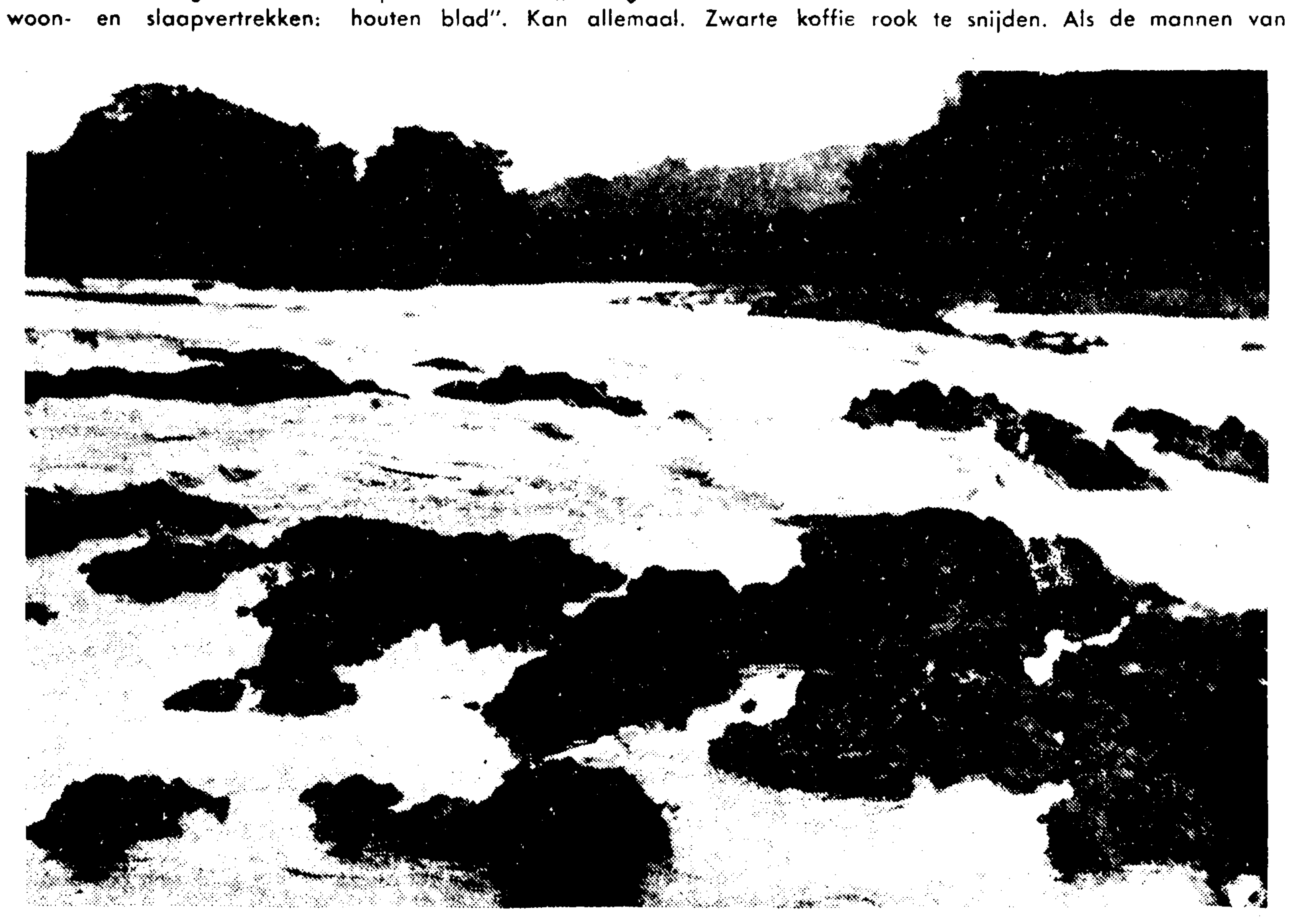

Port of Spain. Mankementje aan het toestel. Halve dag en een nacht overblijven in de kern van West-Indië. Overbodig excuus van de K.L.M. In hotel „Bel Air" is de aparte sfeer van Trinidad al te proeven. Iets van Azië aan deze kant. Sightseeing per taxi. Smalle roezemoezige straatjes, die blikkerend heet in de zon uitkomen op brede boulevards met moderne woonwijken. Dan weer onafzienbare rijen krotjes van pakkistenhout en bussenblik. Pure armoede aan de rand van rokende mestvaalten en daarboven de zwarte vlucht van aasgieren, vlakbij. De abdij van de Benedictijnen als een burcht van vertroosting boven op de heuvels, volgestrooid met kleine huisjes bij kleine kostgrondjes. Het pad, dat de bergen op, naar de heiligheid voert, gaat hier ellendig letterlijk niet over rozen.

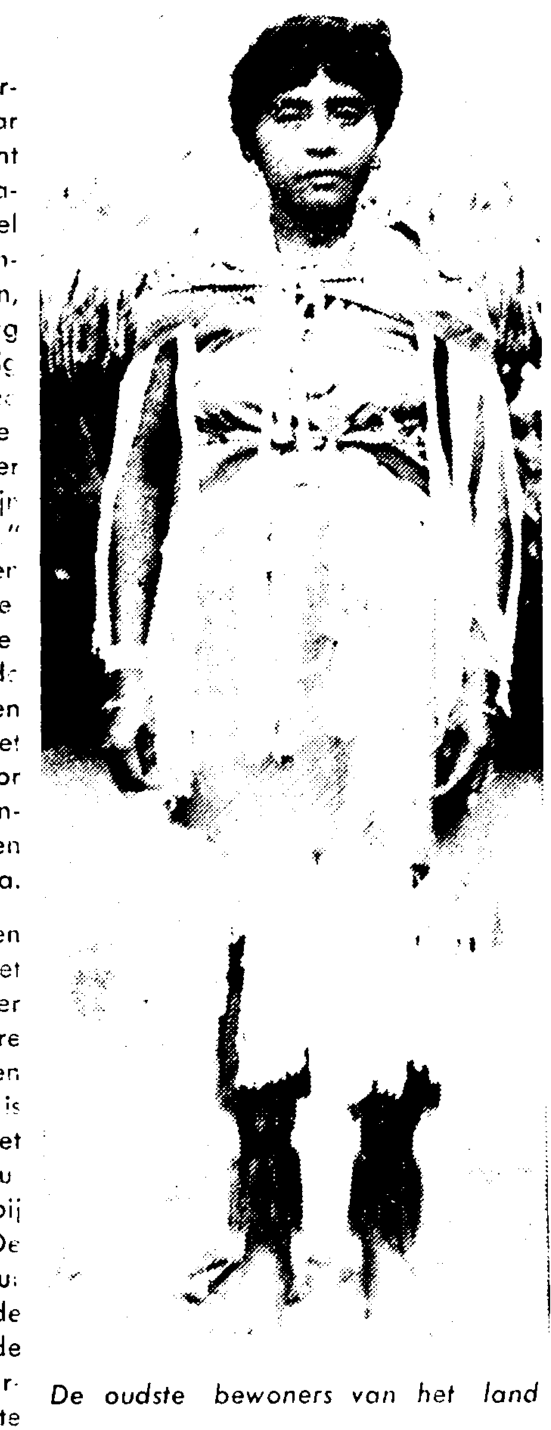
Een flits van het nachtleven. Het is meer een kreet dan een flits. In een danstent voor het volk is de rook te snijden. Als de mannen van de jazzband de trompet verwisselen voor de fles met rum, komt de steelband in actie, versterkt met een batterij bongo-drums. Op de dansvloer dromerige ogen en zinnelijke bewegingen. De nacht is intens donker. Een neger in trance danst in een hoop vlijmscherpe glasscherven. Business en mystiek. Hij doet een koord om zijn hals. Aan elke kant trekken vier levensgrote kerels uit alle macht. Hij vertrekt geen spier. Duistere roffels op de tam-toms. Een koele zwarte arm om mijn hals. Meisje van zestien, schat ik. „Ik zal geen geld vragen", fluistert ze. In de verte klepelt de klok van de burcht der vertroosting. De monniken gaan op blote voeten ter gebed. Mijn taxi heeft kanten gordijntjes, versierd met kralen. Het vliegtuig vertrekt om half acht in de morgen.

Eventjes Suriname. Negentiende eeuw. 1863. Opheffing van de slavernij. De negers vluchten de rivier op. Ze bouwen hun hutten achter de gordijnen der lianen. Dieper de jungle in behouden de stammen der indianen hun eigen territorium. Zij waren er het eerst. Andere slaven trekken naar de stad of proberen in de omgeving daarvan hun eigen leven te leven. Er is de ontmoeting met de anderen. Javanen en Brits-Indiërs, Chinezen en Libanezen, die worden „ingevoerd" om het plotseling tekort aan arbeidskrachten op de plantages aan te vullen. Veel baat het niet. Nederland kijkt naar de rijker gedachte Oost en vergeet Suriname. Het wordt moeilijk de eigen peultjes te doppen.

De plantages verpieteren, het volk verpaupert. Twintigste eeuw. Langzaam enige opleving. De Amerikanen ontdekken de bauxiet. Dat is voorlopig alles. Totdat deze en gene wel weer iets gaat zien in Suriname. Er verschijnt een rapport. Meer rapporten. Neerlands blik wordt weer iets breder. In Suriname zelf worden sterke krachten wakker. Er ontstaat enig samenspel aan denken en doen. En dan ineens — 1954 — de grote stoot. Het tienjarenplan. Een miljoenenobject, waarbij Nederland royaal uit de bus komt en vertrouwen mag op een ongekende ontwikkelingsdrift, die Suriname zelf beziet.

de vaart van de stroomversnellingen ....

Fasten seatbelts! No smoking! Het vliegtuig zwenkt naar links. De sponning van mijn raampje is een sierlijkstrak lijstje geworden om een schilderijtje boordevol boerekoolgroen. Het land van Suriname. Tachtig procent oerwoud, dichte jungle. Nog even wat meer cijfers voor het toestel landt. Suriname is 160.000 vierkante kilometer groot. Curaçao kan er meer dan 360 maal in. Het aantal inwoners is niet precies bekend. Het ligt tussen de 220 en 280.000. Waar de gouvernementsarts tenslotte doordringt in nog nauwelijks bezochte gebieden, legt hij tussen de bedrijven van het injecteren door, een bescheiden burgerlijke stand aan. De samenstelling van de bevolking laat tegenwoordig de volgende globale cijfers zien: 100.000 Creolen, 85.000 Hindostanen, 50.000 Javanen, 20.000 Bosnegers, 4000 Indianen, 3500 Europeanen, 3000 Chinezen en dan verder nog Libanezen en Joden, naar schatting 5500 in getal. Ongeveer 30 procent van de bevolking is katholiek. Een belangrijke godsdienstige groep is die der Hernhutters (Evangelische Broedergemeenschap), die ook in de bossen leden telt. Vele Indianen en Chinezen zijn katholiek; de Javanen zijn mohammedanen, zoals een klein deel der Hindostanen. De meeste Hindostanen zijn hindoe.

De oudste bewoners van het land van Suriname zijn de Indianen.

De heren van de regeringsvoorlichtingsdienst zijn vriendelijk, maar ze hebben iets in hun blik van „wacht maar". Eventjes naar Suriname, qualitate qua, betekent door de mangel te moeten van sightseeing, besprekingen, interviews, handjes geven, drankjes drinken, laat naar bed, vroeg op. Temperaturen rond de dertig graden. Overhemd aan, overhemd uit. Klop op de deur van de douchecel. „De taxi wacht, de minister wacht, de bosnegers wachten, er zijn foto's, morgen persconferentie ..."

Het vliegveld Zanderije wordt een moderne luchthaven. De weg van het vliegveld naar Paramaribo is nu geasfalteerd. Boven de weg spiegelt de hitte van de dag. Aan weerszijden wuift de koelte, p[illegible]ijen bos met torenhoge bomen, afgewisseld door plantages met cocospalmen, bananenbomen, koffiestruiken met daarboven het waaierblad van de koffie-mama.

Grapefruits en sinaasappelen gelen duizend en duizendvoudig tussen het groen. Een paarsblauwe vlinder danst boven een smalle kreek. Iedere volgende bocht in de weg opent een nieuw en boeiend panorama. Er is de eerste vluchtige ontmoeting met de bewoners. Twee Creoolse vrouwen staan tegen elkaar geleund bij de tramhalte bezijden de weg. De zon glimt in de wrong van hun kapsels. De een draagt een felrode jak, de ander een gele. Een oude Hindostaan zit gehurkt voor de deuropening van zijn hoeve. Zijn witte gewaad hangt sierlijk gedrapeerd rond zijn bottige lijf. Een lange grijze snor en baard markeren zijn verweerd gezicht. Zijn kleinkinderen zijn al jongemannen, bronsbruin tussen het goud van het koren. Een jonge vrouw, Indiase van den bloede, spant haar mooie lijnen, terwijl ze met een handvol voer naar een koppel eenden neigt. Blootbruine kinderen spelen op de erven. Zij strekken hun handen naar de vruchten in de bomen. „Man van woord", „vrouwen van zaad", zo heten de vruchten. Javanen kijken dromerig toe. Een slang kronkelt weg in de berm en overal is er de geur van smeulend hout.

De stad van hout slaapt. Paramaribo houdt haar siësta. Het regent nu een beetje. Een moederland's motregentje, dat groen en bloemen opfieert in de houten bakken op de balkons van de huizen. Afgezien van de tropische flora en van de bevolkingstypen heeft Paramaribo-stad in vele opzichten nog een sterk Nederlands karakter. In de structuur van de straten, de bouw van de huizen,

.... straks rijp voor toerisme?

Paramaribo, stad

de interieurs, de verlichting, het vervoermiddel: de fiets. Verliefde paartjes hand in hand op de fiets, als de stad weer wakker is geworden. Tentjes met patates frites en warme worstjes. Een zaterdagavond-stadsbeeld, dat duidelijk verschilt met dat van Willemstad bij voorbeeld. De avonden zijn koel. Het gezin maakt een ommetje. Het jongvolk scharrelt voor de verlichte etalages. Er zijn wel weinig, maar gezellige zitjes.

Het pension heeft iets Brabants. In de wandtegels, het koper, de hanglampen, de bonte kleedjes op de tafels in de eetkamer, de gastvrijheid van de vrouw, die het bedrijf leidt en met smaak en zin voor variatie de scepter in de keuken zwaait. Haar vriendelijkheid is die van het volk van Suriname. Natuurlijk, de verscheidene bevolkingsgroepen vormen in bepaalde opzichten gesloten gemeenschappen met een eigen karakter, een eigen levenswijze, aparte zeden en gewoonten, die verschillen van de andere, doch in het dagelijks verkeer, in de simpele verhouding van mens tot mens, op straat, in het pension, aan de telefoon, in de winkels, bestaat er een vriendelijkheid, een gevoel van bij-elkaar-te-horen, samen te leven en te werken in hetzelfde land, kortom een sfeer, die je hier, op de Antillen, wel eens mist. Maar het zijn maar vluchtige indrukken. En bovendien mijn persoonlijke indrukken. Ik ben maar „eventjes" in Suriname. Toch ben ik er van overtuigd, dat in het algemeen de veel lagere levensstandaard in Suriname, de noodzaak — vooral ook voor de grote middengroep — van hard te moeten werken, wil men geld verdienen, het zodoende gesterkte besef-zijn, dat men op elkaar is aangewezen, mede bepalend zijn voor de tussenmenselijke verhoudingen, die in Suriname hartelijker en oprechter van karakter zijn dan bij ons, op de Antillen. En dan zie ik even af van het ook daar aanwezige contrast tussen de weelde van de prachtige villa's der „buitenposten" en de bittere ellende in de krotjes van de achterbuurt, een contract, dat overal ter wereld wel scherp zal blijven — alsook van veel politiek geharrewar, dat Suriname weliswaar niet stuit in zijn vaart naar een nieuwe toekomst, maar bepaald wel remmend werkt.

....

Ik heb geen lust in politiek, dezer dagen. Vooral niet nu ik achterover-leun in een van staalbuis en linnen gefabriceerde ligstoel en zo in de rood-wit-blauw-en-oranje geschilderde koninginne-corjaal — dezelfde waarmee hare majesteit destijds de jungle binnenvoer — de tweede etappe beleef van de tocht naar Brokopondo. De eerste ging per jeep, in wolken van stof, door poelen van modder, soms over een pad van nog geen anderhalve meter breed, met links en rechts de jungle, ondoordringbaar woud, boom naast boom, omslingerd met lianen, witte en paarse bosbloemen, de gele bloesem van de groenhart, glanzend palmenblad in de twinkeling van gezeefd zonnelicht, het kleuren mozaiekje van een papegaai, de krijs van een brulaap. In de verte de gulzige grom van de bulldozers. Als vreemde grijsgele monsters zigzaggen ze door het woud. Hun stalen muilen graaiden de aarde weg en stoten de wortels van de sterkste bomen stuk. Enige tientallen kilometers bezuiden Paramaribo daar waar vanaf laag struikgewas, steeds hoger, de jungle opklimt tot aan de rond van laaghangende wolkenvelden, daar is ook, aan vele kanten, de doorbraak begonnen.

„Bosontsluiting" — zo heet het in de planning van de planbureaus en zo staat het gedrukt boven de opdrachten en de werkbriefjes van de mannen, die met bulldozers en bijlen doordringen tot in de klamme kern van de jungle. De jeep kruist de grote noord-zuidverbinding, die kilometer na kilometer vordert. Woudbrekers en zandschuivers, tractoren en walsen en vooral stoere mannen met hun glimmende ruggen in de hitte van de dag en met hun valhelmen op ter bescherming tegen brekende takken uit de kruin van neerstortende bomen — zij betekenen nog maar een fractie van het fascinerend karwei, waar Suriname mee bezig is. Nog dient deze weg — en ook de andere van oost naar west — voor de aanvoer van materialen, de meest zware en moderne wegenbouwmachines en trucks met wielen van manshoogte, maar straks zullen er — hoopt Suriname — de bedrijfsauto's over heer-

schone Indiaanse

gaan, de transportwagens der nieuwe industrieën. En nog later de luxe auto's van de toeristen, die dit jaar eens over de weg willen gaan in plaats van te spelevaren op de rivieren.

....

De jeep stopt bij een kleine nederzetting. Paranam. Vrouwen schrobden de was op de stenen aan de oever. De corjaal heeft een buitenboordmotor. Een bosneger hanteert het apparaat met de routine van een doorgewinterde vakman. Nu eens gaat het volle kracht vooruit, dan weer remt de motor sputterend af. De ogen van de neger achterop zijn voortdurend gericht op de kleine, maar alleszeggende gebaren van het levende „boegbeeld", de neger, die kaarsrecht staat op het smalle plankier aan de punt van het ranke vaartuig. Hij geeft met zijn hand de preciese richting aan, precies tot op een centimeter. Ogenschijnlijk lijkt de rivier rimpelloos glad, volkomen safe. In werkelijkheid bergt ze de duizenden gevaren van rotsen en klippen en stroomversnellingen, die alleen de bosneger kent — de bosneger, de indiaan, de werkelijke (be)heersers van de rivieren. Soms zigzagt de boot van oever naar oever, slingert het vaartuig tussen de steenmassa's door, die een paar centimeter onder het oppervlak van het water liggen. Dan weer grijpt de neger zijn stok, waar-

ontmoeting met de pure natuur

mee hij de corjaal door een stroomversnelling zwoegt. Hij trilt in al zijn spieren. Urenlang staat hij daar, starend naar het water. Soms bukt hij zich en loert gespannen naar de golfslag. Een plotselinge beweging van zijn hand. Onmiddellijk reactie op het achterschip. De motor af. Een volgend ogenblik komt ze weer op gang. Het roer ineens naar links. We varen vlak langs de oever. Een jonge kaaiman ritst weg tussen de varens. Boven het bootje het stille bladerdak van een over de rivier hellende boom.

Ik herinner me geen mooiere en meer ontroerende ontmoeting met de puurheid van de natuur dan tijdens deze tocht over de Suriname-rivier. Er klettert een tropische regenbui neer, waarin de corjaal bijna verdrinkt, maar onze zwarte gids blijft onbewogen op de voorplecht staan. Als het weer droog geworden is, hangt er een diffuus licht over de rivier. De namiddag, gevat in prachtige wolkenpartijen in het zachter geworden licht van de zon, spiegelt in het water, waarboven hier en daar een glinsterende nevel hangt van damp. Ik kijk langs de neger heen naar een bocht in de rivier, zilverend in het schuim van een driftige versnelling. Aan beide zijden is het water door de jungle omlijst, lichtgroen, donkergroen, bruingroen, eindeloos groen. Daarboven zo nu en dan de vlucht van de gieren. Beneden, aan de oever, gewuif van zwarte armen. Van de kleine dorpjes, die we passeren, een handvol hutjes tussen het groen, komen de bewoners naar de oever gelopen. Naakt, op de kleurrijke windsels na, die om hun lendenen zijn gebonden.

Anderen komen de rivier afzakken. De boomstambootjes gaan met de stroom mee. Soms passeert een lange sliert van houtvlotten, op elk vlot een „wacht", een man of een vrouw, roerloos stil gezeten. Een transport van de houtexpedities van Bruynzeel, waarvan de fabrieken in Paramaribo op volle toeren draaien.

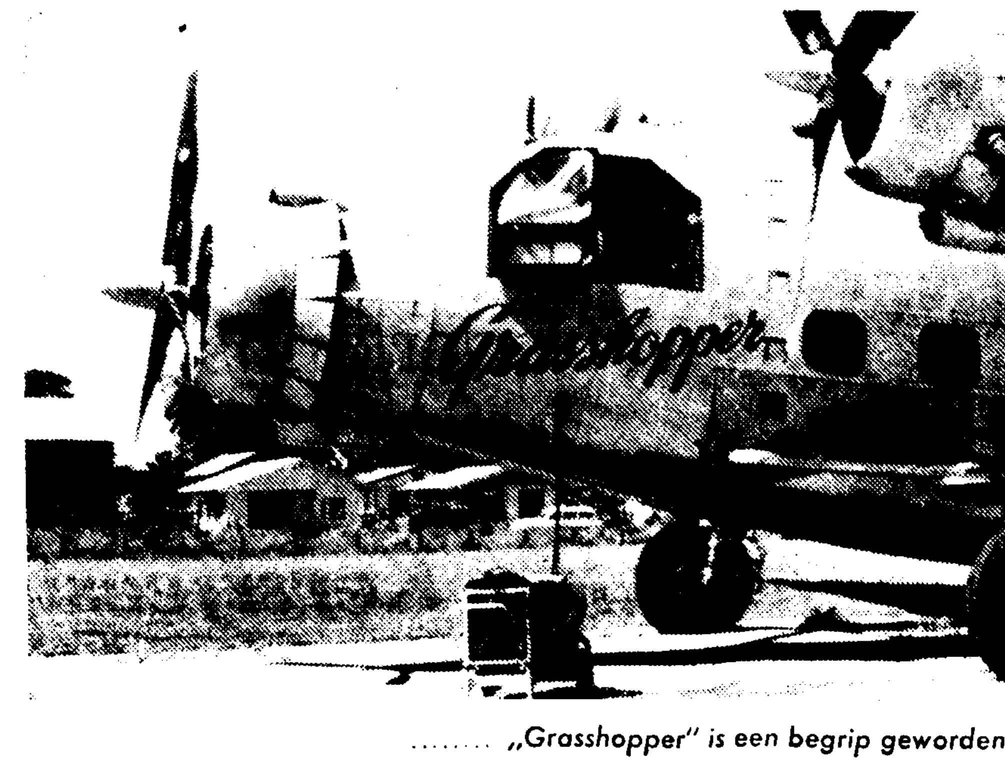
Of het eigen handeltje van een bosnegerfamilie, die de stammen aan Bruynzeel zal proberen te verkopen.

Er suist een pijl over het water. Ze schiet de stroom in. Een vis zwiept boven de golfslag uit.

Suriname

Brokopondo, het centrum van een gigantisch project, een voornaam stuk levenswerk van „Suralco". Combinatie van namen (Suriname zelf en een Amerikaanse bauxietmaatschappij), van organisatie, deelname en werkdrift. Iets bezuiden Brokopondo, een klein uur rijden, dwars door de jungle, ligt in Affobakka reeds het fundament van een weg- en werkbrug over de rivier, praktisch aan de noordelijke grens van wat straks een meer zal gaan worden ter grootte van de provincie Utrecht, de oppervlakte van Curaçao. Het daar dan opgestuwde water, gevat binnen natuurlijke grenzen, maar vooral — in de rivier — binnen de meer dan vijftig meter hoge wand van een kolossale dam — zal een krachtcentrale op gang houden, die enorme hoeveelheden stroom zal leveren. Deze zal naar stad en jungle worden gevoerd, maar vooreerst ten goede komen aan een dusdanige ontwikkeling van de bauxietindustrie, dat in Suriname zelf straks aluminium zal kunnen worden vervaardigd. Dan zal een van de pijlers, waarop de economie van Suriname steunt, aanzienlijk steviger zijn gegrondvest.

.... „Grasshopper" is een begrip geworden

De geelbruinige stofkleur van de aarde zit duimendik op het gezicht van de bosneger, die in het arbeidsproces in de jungle is ingeschakeld. Hij hanteert reeds de handles van de bulldozer en sjouwt naast zijn Creoolse makkers de stenen en dakpannen aan voor de woningen in het leef- en werkcentrum, dat zich bij Affobakka reeds ontwikkelt. Hij koopt, nu de tijd om te jagen hem ontbreekt, levensmiddelen en andere gebruiksgoederen bij de Chinees in diens winkeltje tussen de hutten en is trots op de handvol guldens, die hij iedere week ontvangt.

Nieuw Suriname!

Een klein vliegtuigje wiekt boven het druk beweeg van betonmolens en hei-machines en komt dan aan de grond op een primitieve, maar overigens volkomen gave airstrip, midden tussen de reuzen van het woud. Tachtig procent handwerk.

Op acht tot tien punten, uitgekiend verdeeld over het land, liggen zulke airstrips. „Operatie Grasshopper". Een begrip in Suriname. De simpelste Creool, die niet weet of hij van voren of van achteren leeft, kent „Grasshopper". Eerst speuren kleine toestelletjes een min of meer geschikte landingsplaats op. Grote houten vlinders, die zich tenslotte neerzetten in het groen van de jungle. Er komen mannen met bijlen, zagen, koevoeten, dynamiet. Als de airstrip klaar is, landt een groter model vliegtuig. Indianen kappen „lijnen" door het woud. Het kampement staat. Mannen van de wetenschap beginnen hun onderzoek. Wat zit er op de grond, wat zit er onder. Hoe is de aarde samengesteld, welke is de kwaliteit van het bos. Al eerder is het land van Suriname via luchtfotografie tot in détails in kaart gezet. Zo wordt de jungle bestudeerd, de grond op cultuurmogelijkheden getest, gezocht naar delfstoffen. Nog meer bauxiet? Is er olie? Diamant misschien? Op de planbureaus in de stad worden de rapporten uitgewerkt, worden nieuwe krachten opgeroepen en opgeleid, want het bos moet en zal „open"! Als het bos open ligt, ligt de toekomst open. Bosbouw, mijnbouw, landbouw, veeteelt, visserij, recreatie.

Zeilen op het stuwmeer van Affobakka ..... Toekomstdromen, maar Suriname droomt ze.

Eventjes naar Suriname. Vluchtige indrukken. Wat reeds is veranderd en wat nieuw wordt, accentueert de tegenstellingen des te sterker. Het (eerste) Tienjarenplan is over de helft heen. Het is Suriname waarachtig aan te zien. In stad en districten nieuwe wegen en scholen, ziekenhuizen, rijen volkswoningen, moderne bungalows naar de laatste architectonische stijlen, centra van onderzoek en ontwikkeling, maar elders en overal nog de trieste resten van een vergeten land en een verpauperd volk. Achterbuurten, te vies om ze aan te zien, krotten en kooien van woningen, armoede tot op de draad van het enige hemd, dat de stakkerds hebben, honden die janken van de honger, ezels waarvan je de botten kunt tellen. Prachtige moderne winkels, glamour-theaters, dure bankgebouwen temidden van smoezige toko's, waar het krioelt van kakkerlakken, gammele winkeltjes, waar een dubbeltje per dag wordt verdiend, duffe kroegjes, waar de vrouw iets bijverdient. Werk voor jaren voor velen, nog niets te doen voor duizenden meer. En overal krioelen peuters en kleuters en iedere dag komen er meer bij. Landbouwprojecten en modelplantages van een Nederlandse degelijkheid, maar daarnaast nog honderden kleine kostgrondjes, waarop simpele zielen nog nooit van bedrijfsvoering, laat staan van efficiëncy hebben gehoord en nog maar nauwelijks iets weten van hygiëne.

Op welhaast alle gebied zijn nog vakmensen nodig. Pioniers, geen goudzoekers. Suriname is hard bezig ze uit eigen volk te recruteren. Ze doet overigens een beroep op het buitenland, Nederland met name. De Nederlanders, die met het nieuwe Suriname in zee zijn durven gaan, zijn enthousiast. Bruynzeel kan het werk nauwelijks aan. Het bier, dat twee Zeeuwen er zijn gaan brouwen, is best. Ook Nederlanders puren bauxiet uit de grond en varen er wel bij. Maar er is nog veel meer werk aan de winkel.

Klein voorbeeldje. Miljoenen stuks fruit rotten weg, jaar in jaar uit. Men is nu bezig met het vestigen van een sappen- en jamindustrie.

fiere blik naar de verte

Eventjes naar Suriname.

En nog even met een snelle taxi naar markante plekjes. Langs De Waterkant, over de kleurrijke markt, door

wijsheid van jaren

een laan met keizerlijke mahoniebonen, voorbij het paleis van de gouverneur, waar buiten, in het sappig gras, marmerwit het standbeeld van de jonge koningin Wilhelmina het fraaie plein een lieflijke charme schenkt. En dan de stad nog uit voor een verblijf van een klein kwartier in de dromerige wereld van de kampong, waar de Javanen als kippen naast elkander hokken en tijdens het weekend, het hele weekend door, hun eigen feest vieren, dobbelend in een kring gezeten bij geheimzinnige olielichtjes, hun eigen brouwseltjes brouwend en hun eigen tabak rokend, terwijl ze in hun „clubhuis" op de vloer liggen, met wazige ogen starend naar een schimmenspel of de „dans om een kus", die urenlang kan duren. In hetzelfde lokaal, achter een gespannen laken, wordt dadelijk een kind geboren. Op een bundel stro. Als men mij dat vertelt, denk ik aan de babies, die ik in Kabel heb gezien, de nederzetting midden in het stuwmeergebied, dat straks verdronken wordt. De pukjes lagen in het ziekenhuis, kleine zwarte propjes mens, gekruld in witte lakentjes. De dokter, die zei: Ik weet niet wat ik er mee beginnen moet.

De ouders zijn onbekend, ze willen het kind niet. Andere hummels verlaten het ziekenhuis weer min of meer bij-gevoed, maar worden over twee maanden weer teruggebracht. Dan zijn het weer scharminkels, velletjes over beentjes.

De problemen liggen nog torenhoog opgestapeld. Ergens in het district spreek ik een pater. „We zijn nog maar pas aan het begin. En dat is al zo moeilijk ."

Avondmis in de kathedraal van Paramaribo. De twee houten torens priemen bemoedigend naar de sterrenhemel. In de kerk juicht het orgel. In de banken kinderen en volwassenen van alle rassen, alle tinten, blank, geel, lichtbruin, donkerbruin, lichtzwart, donkerzwart.

Tussen het epistel en het evangelie klinkt in de verte in het lied uit het orgel de melodie van het „Adeste Fidelis".

Komt allen tezamen. Bidt en werkt allen tezamen.

Nieuw Suriname.

Mijn verhaal zou best in een Kerstnummer passen.

schoonheid uit India

Cusco —
De enige plaats in Amerika

waar het Christuskind donker is

Hoog in de Peruaanse Andes ligt de stad Cusco, eens de hoofdplaats van het machtige Incarijk, de „navel van de wereld", zoals de Indianen zelf zeiden. Tot ver in 1500 hebben de Indiaanse paleizen en tempels, forten en voorraadschuren er bestaan. Toen ging de Spaanse Furie pas goed woeden, omdat de soldaten van de dappere maar weinig-menslievende veroveraar Pizarro doorkregen, dat deze Incatempels ware schatkamers bleken van goud en edelstenen. Toen bleef er vrijwel geen steen op de ander en werd een hoogbeschaafd, zij het ook heidens rijk, in enkele jaren met de grond gelijk gemaakt. De Spaanse veroveraar was er immers niet gekomen uit puur tijdverdrijf, maar om er rijk te worden. Nu nog bestaat er in Spanje de uitdrukking „hacer la America", Amerika „doen", dat wil zeggen, voor een jaar of wat naar de overkant zwerven om rijkbeladen terug te keren.

Na de soldaten kwamen de Spaanse priesters, gelukkig — zij het dan ook niet alleen — van een menswaardiger slag. Zij begrepen, dat de Indianen er niet mee gebaat waren, wanneer het heidendom met wortel en tak was uitgeroeid. Er moest iets voor in de plaats komen.

De nog altijd tienduizenden Inca's, van hun machtige keizers en daarmee van hun herders beroofd, en nu stuurloos, redeloos en radeloos over de bergen zwervend moesten gekerstend worden. Zij moesten weten, dat niet Zon en Maan hun goden waren, maar dat er één God was, ongrijpbaar ver en toch weer zo dichtbij. En dat die God een Zoon had gehad, die had geleefd en geleden voor het welzijn der mensen.

Wezens met vier benen

Het viel de priesters niet mee de Inca's deze leer bij te brengen. De Indianen helemaal opgevoed in de symboliek van een veel-godendom, geplaagd door duizenden angsten van een tastbaar bijgeloof — want nergens is bijvoorbeeld de aanwezigheid van de God van de Wind zo merkbaar als boven in de bergen... — begrepen er weinig van.

Wat zei hun „Bethlehem" en „Het Heilige Land" bijvoorbeeld, ergens op een globe, waarvan zij nog niet eens wisten dat deze rond was en aan alle zijden bewoond. Geloofden zij niet, dat juist die Spanjaarden „van de andere kant van de maan" waren gekomen en dat „man en paard" waren vergroeid tot menselijke wezens met vier benen....

Neen, het kostte de priesters heel veel moeite het ware geloof te verbreiden. Ze begonnen kerken en cathedralen te bouwen, op plaatsen waar oorspronkelijk indiaanse bedehuizen hadden gestaan, oersterke tempels uit enorme rotsblokken samengesteld. Men kan dat nu nog zien, want onder de Spaanse kerken liggen nog altijd de Indiaanse fundamenten. Uit Spanje lieten zij kruisbeelden komen en beelden van Heiligen; soms alleen maar prenten en schilderijen. Dan droegen zij de Indiaanse ambachtslieden op om replica te maken, een Christusfiguur te snijden uit hout. Men kan in die kerken die figuren zien, wonderlijk mooi, want in de gezichten heeft de indiaan niet alleen Christus' Lijden maar ook dat van hem zelf gestalte gegeven. Op een wat naïeve, ja soms kinderlijke wijze, maar eerlijk en diepdoorvoeld.

Overgang

Het moet een vreemde overgang geweest zijn voor die indianen zich te richten naar de Christusfiguur, terwijl ze eigenlijk zelf nog in Zon en Maan geloofden, in Regen en Wind, in de God van de Aardbevingen, de God van het Water, de Lucht de Condor. Soms, dat ziet men heel goed, heeft de Indiaan niet helemaal afstand kunnen doen van zijn eigen geloof en heeft hij bijvoorbeeld in het kruishout toch nog — moeten we zeggen: stiekum — een zon gesneden, voor hem nu eenmaal het hoogste symbool.

Soms — en dat is bekend uit de kronieken — zijn het de priesters zelf, die begrepen dat er een „overgangstijd" nodig was. Zo droegen zij de indianen op, om de kerkdeur met opzet van zonnen en manen te voorzien — ach, niet meer dan simpele energiebronnen voor de aarde — opdat de Inca zou begrijpen, dat deze tempel iets verhevens was, goddelijk".

Sommige priesters, die heel goed de mentaliteit van de indianen aanvoelden, hebben verstaan, dat men zo maar symbolen als „condors" (de grote adelaar van de Andes) en andere dieren, die in het Incageloof een rol speelden, zou kunnen vergeten. Ze hebben bewust enkele van deze dieren in de Christelijke liturgie gehandhaafd, zij het dan in bescheiden rolletjes. Zo kan men nog altijd „demonen", „condors" in Bolivië zien dansen, om in het laatste gevecht pas het onderspit te delven tegen de engelen, „afgezanten" van de Heilige Maagd. Dàt heeft de Indiaan begrepen; dat was klare taal voor hem.

Bijgeloof bleef

Pas in later eeuwen is steeds meer van deze Indiaanse symboliek verdwenen. Dat is een evolutie van honderden jaren geweest, een evolutie die eigenlijk nog niet voltooid is, want nog altijd wordt de simpele Inca-nazaat geplaagd door bijgeloof en angsten. Zo zal nog altijd de eenvoudige boer de pater uitnodigen om zijn huisje te zegenen, maar „zekerheidshalve" graaft hij in het fundament van zijn stulp een lama-embrio (ongeboren lamakalf dus) in, tegen het kwade. Hij weet niet wat hij er verkeerd aan doet, maar de priester laat het maar. Ook die dingen zullen slijten.... en waar of niet, spelen hoefijzers, ladders en zwarte katten soms niet een onbeduidende rol bij werkelijke, beschaafde Christenen.

Wat de Indiaan in de loop der eeuwen misschien het moeilijkst aanvaardde, was de kleur en de gestalte van Christus. Voor de Inca waren de goden naar zijn evenbeeld geschapen geweest en de Inca-keizer, die de directe afgezant was van de goden, was trouwens één van hen. Dat betekent dat de goden, vergeleken met de blanken, betrekkelijk klein van stuk waren, atletisch gevormd en bruingelig van huidskleur. Zo. vonden zij, moest ook de „nieuwe God" zijn, maar de Spanjaard had een andere Christus meegebracht: blank van kleur met een „gevoelig" gezicht vol expressie — niet zo ondoorgrondelijk als het indiaanse gelaat — groot en sterk. Met opzet volhardden de Spaanse priesters erin, dat Christus geen indiaan was, omdat zij Hem anders wilden doen zijn. Met opzet verboden ze daarom aan de latere negerslaven Christus uit te beelden als een zwarte, al zijn er kerken in Brazilië waar men aan het Kruisbeeld een soort mulat ziet hangen. tóch zwart.

De Indianen leerden dus dat Christus een blanke was; ze leerden dat van Mexico tot Vuurland, van Lima tot Rio de Janeiro. Overal is dat nu ook aanvaard, behalve heel vreemd — in Cusco. Dat heeft een bijzondere oorzaak, een oorzaak die nog maar een kleine honderd jaar oud is. In de oude kathedraal van Cusco is de Christusfiguur aan het Kruisbeeld in één nacht zwart geworden. Men zegt, dat het aldus gekomen is, dat men het beeld de dag voor een processie had klaargezet in één van de kapellen. Getrouw hadden de indianen en indiaansen de avond tevoren tientallen kaarsen ontstoken. Of het kruisbeeld opzijgevallen is, of dat de kapel die nacht in brand gestaan heeft, weet men niet, maar de volgende morgen was het beeld zwart, eigenlijk niet helemaal zwart, maar donkerbruin... ongeveer de kleur van de indianen. En zo is het gebleven, de jaren door.

Tijdens processies kan men dat zien. En zo is Cusco wellicht de enige plaats in Amerika waar het Christenkind donker is en de Indianen geloven, dat het nooit anders is geweest!

Kerst-verhaaltjes

Kinderen van klassen der lagere scholen hebben heel wat enthousiaster op de Kerstprijsvraag gereageerd dan de oudere leerlingen. Het aantal inzendingen in deze afdeling beliep de 500! Avond aan avond zijn redaktieleden en mensen van de jury bezig geweest de verhaaltjes door te lezen en te beoordelen. De meest gewaardeerde inzendingen zijn op deze pagina afgedrukt.

Voor prijzen kwamen de navolgende inzendingen in aanmerking;

f 20,— de complete inzendingen van de vijfde en zesde klas van het Paulus College

f 10,— de inzending van de St Jozef-mulo te Pietermaai.

Dan ga ik naar de dierentuin

Het hoogfeest van Kerstmis
Vijf en twintig december vieren wij het feest van Kerstmis.
Op het feest van Kerstmis is iedereen blij.
Zelfs ik ben dan blij.
's Morgens ga ik niet naar de kerk.
Maar 's avonds ga ik wel naar de kerk.
Dan is de kerk ook mooi versierd.
Maar mijn broers en zusters gaan naar de Kindermis
Kerstmis van 7 uur 's morgens tot 3 uur 's middags ga ik bij mijn zus, die woont op Sta Maria
En als ik thuis komt, ga ik naar de dierentuin.
Daar zie je mooie beesten.
Ik ga met mijn vrienden.
We kopen daar ijsco's en dat is lekker.
Om 6 uur gaan we naar huis.
Om half twaalf ga ik naar de kerk.
En als je de Kerststal ziet, dan vind je hem zeker mooi. En de kerstbomen zijn ook mooie bomen.

HAROLD SCHERPTONG

„Dag Maria, sta je te vegen?"

Spelers:
Maria
Jozef
Ruben: Een Curaçaose jongen
Wancho: Een Curaçaose jongen
Ben: Een Nederlandse jongen
Buurvrouw: Woont vlak bij Maria
Engel
Soldaat

EERSTE BEDRIJF

1e toneel

Maria in haar huisje in de knoekoe.

Buurvrouw: Dag Maria, sta je te vegen?

Maria: Dag buurvrouw. Ja, ik sta te vegen.

Buurvrouw: Zeg Maria, waarom trouw je niet met mijn zoon Jozef? Je hebt zelf toegegeven, dat je hem een aardige man vindt.

Maria: Ja, inderdaad, maar je weet ik heb mijn leven aan God gewijd. Dag buurvrouw! Nee, ik heb je hulp niet nodig!

Buurvrouw: Nou, zoals je wilt. Dag Maria!

2e toneel

ENGELVERSCHIJNING

Het is avond. De kaarsen branden. Engel treedt heel langzaam met grote passen binnen. Maria merkt het niet.

Engel: Wees gegroet, Maria, gij vol van genade; de Heer is met u; gij zijt de gezegende onder de vrouwen.

(Maria schrikt)

Engel: Vreest niet, Maria, want gij hebt genade gevonden bij God. Zie, gij zult in uw schoot ontvangen, en een zoon ter wereld brengen, die gij Jezus moet noemen.

Maria: Moet ik dan Jozef de timmerman nemen als man?

Engel: God gaf u deze woorden in. Ja, u zult zich moeten verbinden. Jozef stapt binnen.
De Engel verdwijnt.

Jozef: Dag Maria. Daar net kwam er een engel bij mij op bezoek en die zei: „Ga en verbind u met Maria!"

Maria: Kom Jozef, wij zijn verbonden voor altijd!

Opeens horen ze buiten horengeschal.

Ze lopen naar buiten.

Daar begint een soldaat te roepen: „U moet zich op laten gaan schrijven in de stad of dorp, waar uw geslacht vandaan komt."

Jozef en Maria: Wij tweeën komen uit het geslacht van David en die komt uit Groot-Kwartier.

Jozef: Ik heb een ezel, die het hout altijd draagt. Jij kan daar wel op zitten. Kom we gaan!

Tweede bedrijf

De jongens zijn aan het rovertje spelen.

Links: de stad; rechts: open veld.

Ben: Hé, dat is gemeen. Jullie mogen niet met z'n tweeën aanvallen.

Ruben: Waarom niet? Rovers zijn altijd met z'n tweeën.

Ben: Ja, maar wij spelen dat nu niet.

Wancho: Ach, zie je wel, dat Macamba's babies zijn. Ruben heeft gelijk.

Ben: Oke, oké. Maar ik ben het er niet mee eens.

Ruben: Kijk eens, jongens!!! Er zijn een man en een vrouw in nood. Helpen vlug, kijk naar die kudde wilde geiten.

De jongens springen op, pakken een stel stenen en rennen gooiend op de kudde toe.

Ruben: Kom op, jongens. Kijk, ze lopen weg. Hallo, dag mijnheer, dag mevrouw.

Jozef: Dank je, jongens. Het had niet veel gescheeld, of we waren der aan.

Ruben: Geen dank, mijnheer.

Maria: Zie je wel, Jozef. God laat aan jou zien, dat Hij ons voor alles hoedt.

Jozef: Zeg jongens, wij komen uit Groot-Kwartier. Wij moeten ons laten opschrijven. Dat hebben wij nu gedaan, maar nu zitten wij in moeilijkheden over het nachtonderdak. Weten jullie iets? Mijn vrouw is zo moe.

Ruben: Ja mijnheer. In een stal een kilometer hier vandaan. Ik zal het u wel wijzen. U kunt er rustig slapen, want de geitenhoeders zijn er een heel eind verder bij hun nieuwe stal. Ze hebben verlof gegeven, als ze tenminste niks kapot maken, er iedereen in te laten. Kijk, daar heel in de verte ligt hij.

Jozef: Dank jongens, voor het aanwijzen. Ja, kom maar gerust mee.

In de stal

Maria: Hé, wat ruim. Kom, op die bos stro ga ik liggen.

Jozef: Blijf maar even hier, jongens. Opeens...... een verblindend licht. De jongens knijpen hun ogen dicht. Als ze ze weer openen, zien ze een kindje liggen in het stro.

Wancho: Och, wie is dat?

Maria: Dat is de Heer, de Verlosser, die voor je ligt! Jullie hulp heeft je de Verlosser laten zien. Kom en aanbid je heer.

Als ze heel lang gebeden hebben, moeten ze weer terug. Ze geven allemaal iets aan Jezus.

Ruben: zijn fluit
Ben: zijn mes
Wancho: zijn nieuwe sandalen.
Nu moeten ze eindelijk naar huis.

Ruben: Dit is de fijnste dag uit mijn leven.

Ja, dat is de fijnste dag uit mijn leven, beamen de beide anderen.

PAUL KAMPS (11 jaar)

Foto van de bekroonde kerststal, gemaakt door leerlingen van klas 2 B van het St Paulus College, Groot Kwartier.

Kinderen tekenen kerst-gebeuren

De stoutste veronderstellingen en verwachtingen tartend, is het aantal inzendingen onder het motto „Wie maakt de mooiste kersttekening" tot boven de achthonderd uitgekomen. In vele gevallen was er van een tekening nauwelijks sprake meer. Op allerhande andere wijzen — met geplakte figuren, mozaiekjes, krantenknipsels, klei, zand en stenen is het kerstgebeuren verbeeld geworden. De redaktie heeft niet veel moeite gehad zich op het Kerstfeest voor te bereiden. Alle prachtige, charmante, vaak bijzonder lieve en ontroerende inzendingen, waarvoor wij alle kinderen en niet op de laatste plaats vele onderwijskrachten oprecht dank zeggen, troffen niet zelden diep in het hart.

Men zegt wel eens, om niet te spreken van doorgaans: de jury stond voor een niet gemakkelijke taak. In dit geval mocht dat waarachtig worden beweerd. Maar liefst vier uur lang zijn mevrouw Scoop en de heren Van Delft, Erkelens en Verhorst met de beoordeling bezig geweest. Tenslotte is de volgende uitslag uit de bus gekomen, waarbij is afgeweken van een preciese verdeling van collectieve en individuele inzendingen.

f 25,—: Complete inzending van het St Thomas College
f 15,—: Inzending van de 7e klas van de St Dominicusschool te Bonaire met eervolle vermelding
f 15,—: Inzending van de vijfde klas B van de St Jozef-jongensschool Pietermaai
f 10,—: Inzending van de derde klas van het Fr. Xaverius College Suffisant
f 10,—: Inzending klas 3 A Filomena College San Nicolas, Aruba, met eervolle vermelding wegens originaliteit
f 5,—: Tekening van Brenda Tjietjie, eerste klas, St. Ludovicusschool Bonaire.

Extra prijzen:
f 10,—: Kerststal, gemaakt door de leerlingen van klas 2 B van het St Paulus College, Groot Kwartier
f 10,—: Inzending leerlingen Mgr Verriet Instituut
f 10,—: Tekening achtjarige Ciriel Kramer, Fr. Xaverius College, Suffisant.

Redaktie

Met prijs bekroonde kerst-schildering, vervaardigd door zes leerlingen van de 3e klas van het F. Xaverius College, Suffisant.

Dertien taarten

Op 25 december vieren wij het kerstfeest.
Om half vijf hebben we feest voor de kinderen.
Om negen uur hebben we een feest voor de grote mensen.
We hebben dertien taarten gemaakt.
En zes blikken beschuit.
Als het feest om tien voor elf uit is, gaan we naar de kerk.
De H. Mis begint om twaalf uur.
Als de H. Mis uit is, gaan we allemaal naar huis.
Mijn vier vrienden zijn dan ook bij mij.
Dan zeg ik tegen mijn vier vrienden:
Kom met mij mee naar mijn huis.
Dan gaan we samen naar huis.
Als we thuis komen, krijgen mijn vier vrienden een stuk taart en vijf beschuiten.
Daarna gaan ze naar huis.
We gaan dan slapen.
Het is een blijde dag geweest.

CANICIO WANGA

Maria schrok er zelf van

Er waren twee arme mensen.
De man heete Jozef. Zijn vrouw heette Maria.
Op een keer kwam er een soldaat bij hen.
De soldaat zei: „Jullie moeten naar Bethlehem gaan om jullie naam op te schrijven."
Jozef en Maria maken zich klaar om te vertrekken.
Toen ze in Bethlehem aankwamen, was er alles vol.
Ze gingen weer de stad uit.
Toen ze een poosje gelopen hadden, kwamen ze bij een grot.
In die grot stond een kribbe
Opeens was de verlosser geboren.
Maria schrok er zelf van.
Hij wikkelde het kindje in doeken en liet het slapen.
De herders waren op zoek om de Verlosser te zien.
Toen ze bij de grot aankwamen, schrokken de herders.
Ze kwamen dichter bij.
En ze knielden neer voor de verlosser.
De herders gaven de Verlosser een beetje boter en een lam.
En ze gingen weg.

CANDIDO MICHIEL

Ik heb genoten

Hoe plezierig het ook is om lid te zijn van een jury ter beoordeling van kindertekeningen, het valt dikwijls niet mee om een keuze te doen uit die grote massa alleraardigste stukken waar de kinderen met zoveel liefde aan gewerkt hebben. En als ik dan ook een tekening opzij moet leggen die niet in aanmerking kan komen voor een prijs, doet het me altijd een beetje verdriet voor het kind dat zo erg zijn best heeft gedaan en natuurlijk vol spanning wacht op de uitslag.

Deze keer was het byzonder moeilijk dat zag ik al direct toen ik op de redactie van de Amigoe binnen kwam. Prachtige grote kleurige prenten stonden daar opeengehoopt en op de tafels en bureaux zag ik fijne gevoelige schetsjes liggen die zeker op hun bescheiden wijze even veel aandacht vroegen. Het zit heus niet in het formaat. En ook niet in de stijl. Hoewel ikzelf beslist geen bewonderaar ben van de „moderne" kunst zoals men die tegenwoordig bijna overal aantreft, heb ik toch geleerd dat ook daar de echte, ware kunst toch wel uit te halen is door een knappe compositie of door een harmonische kleurencombinatie.

Men mag zich niet door eigen stijl-voorkeur laten leiden.

Het was dus een waar feest voor het oog. Mij persoonlijk, ontroeren eigenlijk vaak nog het meest niet de beste tekeningen, maar die schuchtere, beverige, bijna vrome werkstukjes, waar met zoveel liefde en zorg aan gewerkt is. In gedachten zie je dan het kind zitten, vaak met de tong tussen de lippen en de neus op het papier.

De invloed van de leraar of lerares is natuurlijk zeer sterk merkbaar. Bij sommige werkstukken eigenlijk overheersend. Echter was er volop werk waar de naiviteit van het kind in alle reinheid naar voren trad. Ook viel het mij op dat het meeste werk zoveel kleuriger was dan gewoonlijk. Meestal bestaan de meeste tekeningen uit potloodschetsen, die met lichte kleurpotlood-tinten zijn aangezet, deze keer was dikwijls van felle, vaak schelle kleurkrijteffecten gebruik gemaakt. Men moet zich als jury-lid ook hierdoor niet laten beinvloeden, noch door het formaat en we hebben gezamelijk dan ook geprobeerd elke tekening hoe klein of groot, hoe bont of zacht en fijn gekleurd deze ook mocht zijn, een eerlijke beoordeling te geven. En ik moet zeggen: we hebben genoten!

Paul Erkelens

Een van de zeer fraaie inzendingen van de 6e klas van het St Thomas College.

Op een warme morgen bevool de gouverneur..

MARIA EN JOZEF.

Het was op een erg warme morgen, dat op een zeker eiland Curaçao genaamd, de gouverneur bevool dat zijn volk naar hun afkomstige plaats moest gaan, om geteld te worden.

Maria, moeder van God de Zoon, woonde in het dorpje St. Rosa. Zij moest helemaal naar Barber en die lange weg nog op een ezeltje. Haar man Jozef ging ook mee. Maria nam kleertjes mee en een dekentje voor Jesus, die nog moest geboren worden. Tegen 12 uur waren zij vertrokken, want de reis zou lang duren, vanwegen dat ze heuvel op, heuvel af moesten.

DE TOCHT VAN MARIA EN JOZEF.

Na hun huisje afgesloten te hebben gingen ze op stap. Maria klom op het ezeltje en Jozef zou er naast lopen. De nacht brachten ze bij vriendelijke mensen door. Na het afscheid van deze mensen gingen ze met nieuwe moed verder. Tegen de middag aten ze ieder 2 boterhammen op, die ze hadden meegekregen. Omdat het water op was, sneed Jozef een stuk van een cactus af en liet het water in een kom vallen. Zo ging de moeizame reis verder.

DE WONDERBARE NACHT.

Tegen 6 uur kwamen Jozef en Maria in Barber aan. Zij lieten zich inschrijven. Daarna liepen ze naar een herberg, waar Jozef klopte. Hij hoorde een stem die vroeg: „Ja, wie is daar?"

„Twee arme mensen die onderdak willen hebben."

„Als u mij 8 gulden kunt betalen, heb ik wel een plaatsje."

„8 Gulden, ik heb er nauwelijks 2 op zak."

„Het spijt me voor u mijnheer, dat ik u niet kan helpen."

Tenslotte zei Jozef tot Maria: „Maria, ik ken buiten het dorp een geitenstal, laten we daarheen trekken?"

„Goed Jozef, gelukkig heb ik wat kleertjes en een dekentje bij me, als het kindje nog zou komen."

Om 8 uur 's avonds waren ze in de geitenstal. Het ezeltje werd achter in de stal gezet. Jozef stak een meegenomen kaars aan die wat licht verspreidde. Hij zou wat drinkwater in het dorp gaan halen. Zij hoefde toch niet bang te zijn, want O. L. Heer zou haar beschermen.

De geitenhoeders op het veld hielden om de beurt de wacht (er waren 6 hoeders) Toen bij Jozef en Maria Jezus werd geboren, keek de wachter (bij de geitenhoeders) naar de hemel, waar plotsklaps een zacht gezang te horen was, „Glorie aan God in de hoge en vrede op aarde aan de mensen van goede wil". De wachter maakte zijn kameraden wakker. Toen zij ontwaakt waren, kwam er plotseling een engel op hen af. De hoeders wilden wegvluchten, maar de engel zei: „Vreest niet! want zie, ik breng u een zeer blijde tijding, die voor het gehele volk bestemd is: Heden is u in het dorp Barber een Verlosser geboren Christus, de Heer. En dit zij u ten teken: Gij zult een kindje vinden in een dekentje gewikkeld en liggend in een kribbe."

De hoeders spraken af, wat ze zouden doen. Ieder had wat voor het kindje. Toen spoedden zij zich naar Barber waar ze Maria en Jozef vonden. Na een half uur vertrokken zij weer naar hun geiten, want het was waar wat de engel hun had verteld en met blijde harten hadden ze hun geschenken kunnen geven.

Gerard Staarink
11 jaar.

U wou toch zo graag een stalletje

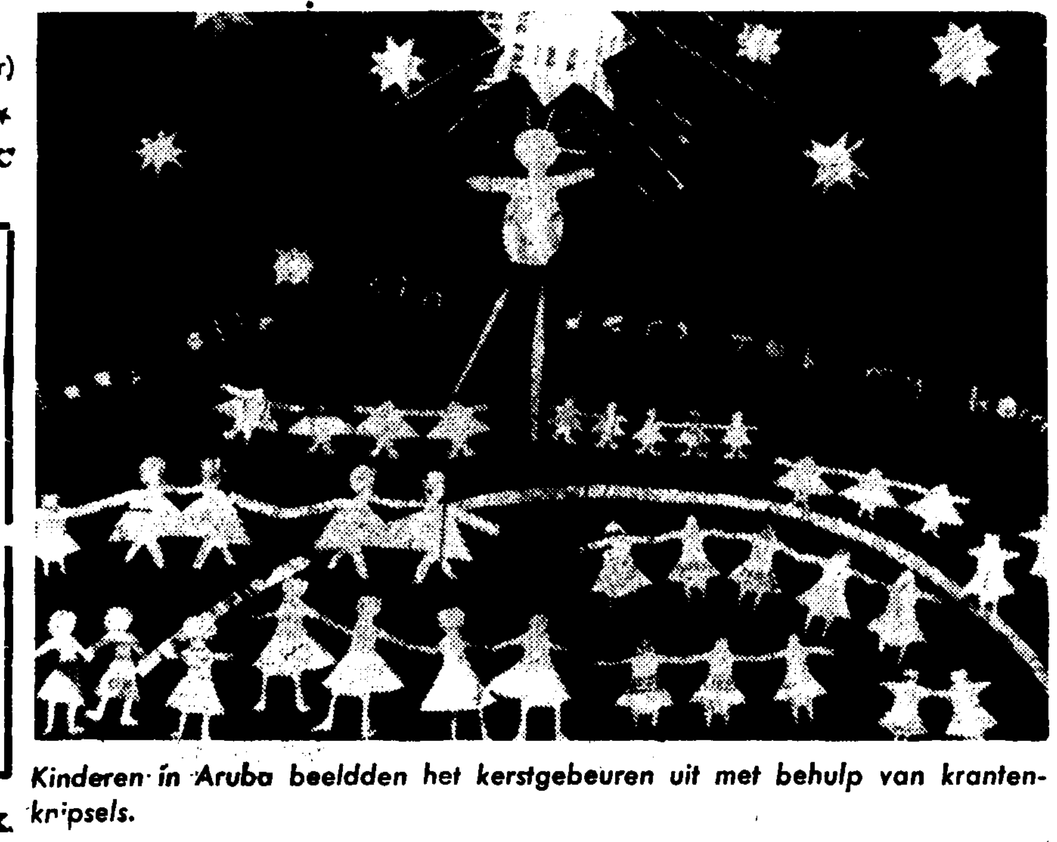
Kees wou zijn vader en moeder eens een verrassing geven met Kerstmis.
Kees dacht na en opeens wist hij het. Hij zei: „Moeder wou zo graag een kerststalletje hebben."
„Ik ga zelf een kerststalletje maken", zei Kees.
„Hij zei tegen zijn moeder: „Mama, ik kom vanavond pas thuis."
Zijn moeder zei waarom.
Toen zei Kees: „Ik ga spelen met Gerrit."
„Dan is dat goed", zei zijn moeder.
Die avond, toen hij uit school kwam, ging hij naar het bos.
Daar zocht hij takjes en papiertjes voor het kerststalletje.
Toen hij heel veel takjes had, haalde hij uit zijn zak een touwtje en bond de takjes aan elkaar, dat het stalletje niet uit elkaar zou vallen.
„Zo, dat is dat", zei Kees.
„Maar o jeé, wat is het al donker", zei Kees verschrikt.
Hij pakte het stalletje en rende naar huis, want het was morgen Kerstmis.
En het stalletje moest zijn moeder morgen al hebben.
Maar o jee, daar viel Kees en het stalletje viel ook op de grond.
Kees schrok, want het stalletje was kapot, maar ook niet zo erg kapot, maar als hij het wou maken, kwam hij veel te laat thuis.
„Wacht", dacht Kees. „Ik ga gewoon naar huis en naar bed, wacht tot pa en moe naar bed zijn gegaan en neem mijn zaklantaarn mee en ga het stalletje herstellen.
Zo gezegd, zo gedaan.
Kees nam zijn zaklantaarn mee en ging naar het bos zijn stalletje zoeken met zijn pyjama aan.
Het was pik donker buiten en als hij zijn zaklantaarn niet mee had genomen, had hij het stalletje nooit gevonden.
Kees herstelde het stalletje en nam het mee naar huis.
De volgende morgen zag zijn moeder het stalletje staan op zijn tafel.
Ze zei: „Heb je dat zelf gemaakt, Kees?"
„Ja mama", bei Kees. „Dat is voor u, want u wou toch zo graag een kerststalletje hebben."
Nou zijn moeder was er heel erg blij mee.
En 's avond werd het stalletje heel mooi versierd en in de kribbe, die Kees ook had gemaakt, lag het kindje Jezus.
Het was een hele fijne avond.

GERHY STOOPMAN (10 jaar)

Want God denkt aan ons

Op San Pedro was er een grote picknik.
Er was dansen.
Terwijl de mensen aan het dansen waren,
draaide een man 'n kerstlied.
En die mensen vroegen: „Waarom draaien jullie die gekke plaat op?"
En de man die het kerstlied speelde, heette Jantji.
Jantji zei: Dit is een goeie.
Want God denkt aan ons, dan moeten wij ook aan God denken.
En elk jaar opnieuw denken wij aan Hem.
En daarom heb ik dit lied opgezet.
Dan ga je naar de kerk met mooie kleren.
En als je thuis komt ligt de tafel voor je klaar.
Veel plezier maken.
En 's avonds klappertje afschieten.
Dan is heel Curaçao verlicht met vuurwerk.

André Bergen,
12 jaar.

Kinderen in Aruba beeldden het kerstgebeuren uit met behulp van krantenknipsels.